

STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY

NO. 10985

UG-LOMI

H. G. Wells

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS
413 256-4900 | YIDDISH@BIKHER.ORG
WWW.YIDDISHBOOKCENTER.ORG

MAJOR FUNDING FOR THE
STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
WAS PROVIDED BY:

Lloyd E. Cotsen Trust
Arie & Ida Crown Memorial
The Seymour Grubman Family
David and Barbara B. Hirschhorn Foundation
Max Palevsky
Robert Price
Righteous Persons Foundation
Leif D. Rosenblatt
Sarah and Ben Torchinsky
Harry and Jeanette Weinberg Foundation
AND MEMBERS AND FRIENDS OF THE
National Yiddish Book Center

The *goldene pave*, or golden peacock, is a traditional symbol of Yiddish creativity. The inspiration for our colophon comes from a design by the noted artist Yechiel Hadani of Jerusalem, Israel.

The National Yiddish Book Center respects the copyright and intellectual property rights in our books. To the best of our knowledge, this title is either in the public domain or it is an orphan work for which no current copyright holder can be identified.

If you hold an active copyright to this work – or if you know who does – please contact us by phone at 413-256-4900 x153, or by email at digitallibrary@bikher.org

שול-און פיאָנערן-ביבליאָטעק

ה. אועלס

א ר ג - ל א מ י

(א מאַיסע פון שטיין־טקופע)

אידיש — ל. ר.

№ 26

קאָפּעראַטיווער פּאַרלאַג

„קודטור-ליגע“

קיעוו — 1927

מעליכע - טרעסט „קיעוו - דרוק“
4-טע דרוקעריי, וואַרְאַוּסְקִי 42.
באשט. 3434, געדרוקט—4000.
אוקהויפטליט (286") № 1029

1. אונג-לאַמי און אויא.

דאָס איז פאָרגעקומען אין אוראלטע, פארהיסטאָרישע צייטן, פופציק טויזנט יאָר צוריק, — פופציק טויזנט יאָר, אויב די געאַלאָגן האָבן נאָר קיין טאָעס ניט אין זייערע כעשבוינעס. דער פריילינג איז דענסטמאָל געווען אַזוי פריילעך ווי איצט, און אזוי ווי איצט האָט ער געשווינדער געטריבן דאָס בלוט איבער די אָדערן. אפן פארנאכטיקן בלויען הימל זיינען געשוואומען ווייסע וואַלקנס, און ס'האָט געצערטלט און געגלעט אַ דאָרעם-מאַירעוודיק ווינטל. די שוועלבעלעך, וואָס זיינען ערשט געקומען צופליגן, האָבן ארומגע-שוועבט הין און צוריק. די טייך-בוכטעס זיינען געווען באַזייט מיט וואסער-לייליעס, די בלאַטיקע ערטער זיינען געווען פארוואקסן מיט פעלדישן האַרץ-קרויט און מאלווע. ערטערווייס איז געגאנגען אַ גאַנ-צע ארמיי אַטאָקעס מיט אראָפגעלאָזטע שפּאַגעס. צו צאָפן-צו האָבן זיך באַוועגט און אומגעלומפערט געשטיפט שווארצע גלאנצנדיקע פאַרזעענישן — היפּאָפּאָטאַמען. זיי האָבן זיך געוואלגערט און גע-פלאַנטערט זיך אין דעם ווילדוואוקס.

אַביסל העכער מיטן טייך, ניט ווייט פון די היפּאָפּאָטאַמען, האָבן זיך געפּלוסקעט אין וואסער אַסאַך קליינע געלהויטיקע כאַיעלעך. צווישן זיי און די היפּאָפּאָטאַמען האָט מען ניט בא-מערקט ניט קיין סינע, ניט קיין מוירע. אַז די ריזיקע כאַיעס זיי-נען צוגעגאַן צום טייך, געבראַכן דעם טשערעט און צערודערט די שפיגלדיקע וואסער מיט זילבערנע שפּריצן, האָבן די קליינע כאַיעלעך גענומען פריילעך שרייען און זשעסטיקולירן. דאָס איז געווען דער בעסטער סימען, אַז דער פריילינג קומט. „באַלו!“ — האָבן זיי געשריען, — „בייאַ! באַלו!“

דאָס זיינען געווען קינדער פון אַ מענטשלעכן שייװעט. דער
לאַגער־פלאַץ פון דעם שייװעט איז געווען ניט ווייט אף אַ בערגל,
הינטער דעם טייך־אויסבייג, — פון יענער זייט האט זיך געזען
אַ רויך. די מענטשישע קינדער זיינען געווען מיט צעקאַשמעטע
האַר און מיט קליינע ברייטנאַזיקע פענימלעך. דאָס לייב זייערס
איז געווען באדעקט מיט ווייכע הערעלעך (ס'טרעפט זיך באַ
אַנדערע קינדער איצט אויך). זייערע היפטן זיינען געווען שמאַלע,
און די הענט לאנגע. די אויערן זיינען געווען אַן לעפעלעך און
אַביסל פאַרשפיצטע. דאס זיינען געווען הוילע, נאַקעטע, קליינע
ציגיינערלעך, לעבעדיקע און רירעוודיקע, ווי מאַלפעס, האבן גע-
האלטן אין איין שרייען, כאַטש אַפּט האָט זיי ניט געקלעקט קיין
ווערטער.

קיין דערוואַקסענע האט מען ניט געזען. דער מענטשלעכער
לאַגער האָט פאַרגעשטעלט פון זיך אַן איינגעטראַטענעם פלאַץ
צווישן טונקלע טרוקענע בלעטער פון פאַפּאַראַט. דעם שיי-
טער — אַ קופּע גרויער טליענדיקער אַש — האָבן אונטערגעהאַלטן
אַלטע פרויען, וואָס האָבן פון צייט צו צייט אונטערגעוואָרפן
הויפּנס טרוקענע בלעטער אין פייער אריין. קימאַט אַלע מאַנס-
בלען זיינען געשלאָפּן זיצנדיק, די קעפּ אַריינגעשטעקט צווישן די
קני. דעם פרימאָרגן האט זיך זיי איינגעגעבן אַ גוטער פאַנג.
זייערע יאָג־הינט האָבן פאַריאַגט אַ הירש, וועלכער האָט גע-
קלעקט פאר אַלעמען, און זיי האבן פארשפּאַרט קריגן זיך פארן
עסן. עטלעכע פרויען האבן נאָך איצט אויך געריזעט די צעוואָר-
פענע ביינער. אַנדערע האָבן צונויפגעשאַרט אין אַ קופּע טרור-
קענע בלעטער און צווייגן, אז אף נאכט זאָל ברודער־פּייער
האבן גענוג עסן, ער זאָל אויסוואַקסן אַ שטאַרקער און אַ הוי-
כער און זאָל זיי באשיצן פון ווילדע כאַיעס. און צוויי פרויען
האבן אָנגעשאַטן אַ קופּע קיזלשטיינער, וועלכע זיי האָבן געבראכט
גאַנצע בערעמקעס פונם ברעג טייך, וואו די קינדער האָבן זיך
געשפּילט.

קיין אָנטון איז באַ אָט די געלהויטיקע פּראָים ניט געווען.
 נאָר עטלעכע האבן געטראָגן אָף די לענדן גארטלעך פון שלאנד-
 גענער הויט אָדער פון איינגעשרומפּענער, ניט-אויסגעמאַכטער
 פעל, און פון די גארטלעך זיינען אַראָפּגעהאַנגען קליינע זעקע-
 לעך. אַמאָל זיינען אין די זעקעלעך געלעגן די לאַפעס פון יענע
 כאַיעס, וואָס פון זיי האָט מען אַראָפּגעשוונדן די פעל, און איצט
 זיינען דאָרט געלעגן קיזלשטיינער. אין יענער צייט איז עס גע-
 ווען דאָס הויפטגעווער און אינסטרומענט פונם מענטשן. נאָר אָף
 איין פּרוי, די ווייב פון דעם פירער, וואָס האט געהייסן אויָא
 דער כיטרער מענטש—איז געווען אַ וואונדערלעכער
 האַלזבאנד פון דורכגעבויערטע שטיינדלעך. ביז איר האבן דעם
 האַלזבאנד געטראָגן די פרויען פון די פריערדיקע פירער. לעבן די
 שלאָפּנדיקע מענער זיינען געלעגן גרויסע הירשענע הערנער מיט
 שאַרף פּאַרטעסעטע שפיצן און לאַנגע שטעקנס מיט אָנגעשטעקטע
 שאַרפע קיזלשטיינער. בלויז מיט אָט דעם געווער און מיטן טלי-
 ענדיקן שייטער האבן זיך אָפּגעשיידט די דעמאָלסדיקע מענטשלעכע
 געפאַשעס פון די ווילדע כאַיעס, וואָס האבן זיך אַרומגעדרייט
 ניט ווייט. אויָא דער כיטרער איז ניט געשלאָפּן. ער איז געזעכט
 מיט אַ ביין אין האַנט און האָט אים פליסיק געשאָבן מיט אַ
 קיזלשטיין. ער איז געווען דער עלטסטער אינם גאַנצן שייַוועט,
 מיט אַראָפּגעהאַנגענע ברעמען, אויסגעסטאַרטשעטע קינבאַקן, דינע
 הענט, מיט אַ באַרד אָף די באַקן, די ברוסט און די הענט באַ-
 דעקט מיט געדיכטער, שוואַרצער וואָל. ווייל ער איז געווען אַ
 שטאַרקער און אַ כיטרער, איז ער געווען דער אָנפירער אינם
 שייַוועט און אים איז שטענדיק אָנגעקומען דער בעסטער און דער
 שענסטער כּיילעך פונם פּאַנג.

יודענא האָט זיך באַהאַלטן צווישן די אַלכע-ביימער, ווייל זי
 האט מוירע געהאט פאַר אויָאן. זי איז נאָך געווען אַ קליין
 מיידל, מיט גלאַנצנדיקע אויגן און מיט אַ ליב שמייכלע. אויָא
 האט איר געגעבן אַ שטיק לעבער, אַזא גרויסן כּיילעך, אַז ס'וואָלט

געפאסט פאר א מאנסבל. קליינע מיידעלעך פלעג קיינמאל ניט
 אַנקומען אַזאַ שטיק. אַז זי האט גענומען דעם לעבער, האט די
 פרוי מיטן האַלזבאנד אף איר אַ קוק געטון מיט בייזע אויגן,
 און אוגלאַמי האט אַרויסגעלאָזן אַ גאַרגל-קאַל, נאָר אויף האט
 אַף אים אָנגעשטעלט די אויגן אזוי שטריינג, אַז אוגלאַמי
 האט זיך באַלד איבערגעשואַקן. דערנאָך האט אויף אַ קוק גע-
 טון אַף יודענען. אויף האט געגעסן און מיט אלע זיינע
 געדאַנקען איז ער געווען פאַרטון אין דעם בייך; וואָס ער האט
 געסמאַטשקעט. דערנאָך האט ער אָנגעהויבן זיך ארומדרייען, ווי
 ער וואַלט געזוכט יודענען, נאָר זי האָט זיך פאַרטאיעט צווישן
 די אַלכעס און האט פונדאָרטן זיך צוגעקוקט, וואָס אויף טוט
 מיטן בייך און מיטן קיזלשטיין. און אוגלאַמי איז ערגעץ ניט
 געוואָרן. אַף די צווייגן פון דער אַלכע האט אָנגעהויבן אַרומ-
 שפּרינגען אַ וועווריק. יודענא איז געלעגן אזוי שטיל, אַז דאָס
 קליין באשעפעניש האט זי באמערקט שוין גאָר נאָענט. באַלד
 האט זיך דער וועווריק אַ וואָרף געטון אַרוף אַפן בוים און גע-
 נומען זידלען יודענען: „וואָס טוסטו דאָ אזוי ווייט פון אַלע
 איבעריקע מענטשישע כאַיעס?“ — האט געפרעגט דאָס וועווריקל.
 „שטילער“, — האט יודענא געזאָגט. נאָר דאָס וועווריקל האט
 אָנגעהויבן נאָך העכער פּלויזערן. האט יודענא גענומען אַפּ-
 ברעכן קליינע שווארצע שישקעס און וואַרפן אַפן וועווריקל. דאָס
 וועווריקל האט זיך אויסגעדרייט פון די שישקעס און האט גאָר-
 ניט מוירע געהאט. יודענא האט זיך צעהיצט און האט זיך
 אוועקגעשטעלט, קעדיי בעסער טרעפן דעם וועווריקל, און האט
 מיטאמאָל דערוען אויפן, וועלכער האט זיך אַראָפּגעלאָזן פונם
 בערגל. אויף האט דורך די צווייגן באַמערקט, ווי ס'רייט זיך
 יודענעס ווייסע האַנט; ער האט געהאט זייער אַ שארפע ריע.
 יודענא האט מיטאמאָל פאַרגעסן דאָס וועווריקל און מיט
 אלע קויכעס האָט זי זיך געלאָזט לויפן צווישן די אַלכעס און
 איבערן טשערעט. זי האט ניט געטראכט, וואוהין לויפן, אבי זיך

באהאלטן פון אויפן. קימאט ביז די קני אין וואסער האט זי
 געטיאָפּקעט איבער די בלאָטיקע ערטער, און פּלוצלינג האט זי
 פאר זיך דערזען אַ טאָל, באַוואַקסן מיט פּאַפּאַראַט. דאָ איז
 דער פּאַפּאַראַט געוואַקסן ניט אָף דער זון, נאָר אין שאַטן
 פון יונגע קאַשטאַנען, און וואָס ווייטער איז ער געוואָרן אַלץ
 העכער און גרינער. יודענא איז געלאָפּן גיך, זי איז שוין געווען
 אין וואלד און זי איז נאָך אַלץ געלאָפּן, ביז זי האט זיך פאַר-
 קליבן אין טאַמע געדיכטעניש, וואו אַלטע ביימער זיינען
 געווען אַרומגעפלאַכטן מיט קרעפטיקן הארטן עפּי (*), און די
 שטיינגלעך פון ווינשטאַק, דאָרט וואו די שיין פון דער זון
 איז אָף זיי געפאַלן, זיינען געווען אין דער גרעב ווי יונגע
 ביימלעך. זי איז געלאָפּן אַלץ ווייטער און ווייטער, אַלץ גי-
 כער און גיכער, ביז זי האט זיך אנדערגעלייגט עפעס אָף אַ
 וואלד-לאַנקע אין פּאַפּאַראַט אונטער געדיכטע קוסטעס און
 האט גענומען זיך איינהערן. דאָס האַרץ האט זיך באַ איר גע-
 וואָרפן.

זי האט געהערט, ווי ערגעץ ווייט שורשען די בלעטער אונ-
 טער עמעצנס פיס, דערנאָך זיינען די טריט שטיל געוואָרן און
 ס'איז ווידער געוואָרן טויט-שטיל, נאָר קאַמאַרעס האבן געזשו-
 זשעט, און אָן אופהער האבן גערוישט די בלעטער. ס'געוואָרן
 נאַכט. זי האט פאר זיך געשמייכלט, טראכטנדיק, ווי אזוי דער
 כיטער אויפֿ וועט באלד פארבייגיין און וועט זי ניט זען.
 זי האט גאָרניט מוירע געהאַט. אַמאָל, אַז זי פלעג זיך שפילן מיט
 נאָך מיידעלעך און אינגעלעך, פלעג זי אנטלויפן אין וואלד, נאָר
 קיינמאָל איז זי ניט פאַרלאָפּן אזוי ווייט. ס'איז געווען אזוי
 פריילעך, וואָס זי האט זיך דאָ פון אלעמען באהאלטן און קי-
 נער איז ניטאָ.

זי איז לאנג געזעסן און האט זיך געפרייט, וואָס ס'האט זיך
 איר אַזוי איינגעגעבן ארויסדרייען פון אויפן. דערנאָך האט

Плющ (*)

זי זיך אנידערגעזעצט און האט אָנגעהויבן זיך איינהערן. זי האט דערהערט עפעס אַ טופעריי, וואס איז געוואָרן אלץ קלאָרער און נעענטער. און אַביסעלע שפעטער האט זי דערהערט אַ כרוקען און אַ קנאַקעריי פון צווייגן. דאָס איז געווען אַ טשערעדע מאַגערע און שרעקלעך ווילדע כאַזיריים.

יודענא האט זיך אומגעקוקט, זי האט געוואוסט, אז אַ ווילדער כאַזער איז ניט קיין אנגענעמע באגעגעניש, ווייל ער קען אלעמאַל אַ שטויס טון מיט זיינע ציינער. יודענא האט זיך אַ וואָרף געטון אין אַ זייט צווישן די ביימער, נאָך דאָס טופעריי איז געוואָרן אלץ נעענטער. אַפּאַנים, אַז די ווילדע כאַזיריים זיינען ארומגעגאַן ניט אף דער פּאַשע. זיי זיינען געלאָפּן זייער גיך. און עפּשער יאָגן זיי זיך טאַקע נאָך איר. האָט יודענא זיך אַ כאַפּ געטון פאר אַ צווייגל פון אַ בוים און האט גענומען קלעטערן אפן שטאַם אַזוי פלינק, ווי אַ מאַלפע. אַז זי האט אַ קוק געטון אַראָפּ, האט זי שוין דערזען די כאַזערהאַר אף די רוקנס פון די כאיעס, וואָס האבן דורכגעיאָגט אונטער די צווייגן. יודענא האט געוואוסט, אז דאס קורצע, אַפּגעהאַקטע כרוקען פון די ווילדע כאַזיריים איז אַ סימען פון דערשרעק, נאָך פאר וואָס האבן זיי זיך דערשראַקן? פאר אַ מענטשן? ניין. צו גיך זיינען זיי געלאָפּן. ס'קען ניט זיין פאר קיין מענטשן. מיט אַמאַל איז פון וואַלד־געדיכטעניש אַרויסגעשפרונגען אַ הירש און האט זיך אַ וואָרף געטון נאָך די ווילדע כאַזיריים, און נאָכן הירש איז אַרויסגעלאָפּן עפעס אַ נידעריקס און אַ גרויס, מיט אַ לאַנגן קערפער.

יודענא האט ניט געוואוסט, וואס איז דאָס אַזוינס, ווייל זי האט עס געזען נאָך איין רעגע דורך די געדיכטע בלעטער. דער־נאָך איז ווידעראמאַל געוואָרן שטיל. פלוצלינג האט זיך צווישן די ביימער באַוויזן אף איין מינוט, און באלד פארשוואונדן, אַ לויפנדיקער מענטש, און נאָכאַמאַל זיך באַוויזן און באלד ווידער פארשוואונדן. אין די העלע האָר האט

יודענא דערקענט, אז דאס איז דער יונגער אוג-לאָמִי. דאס פאָנים איז בא אים געווען אין בלוט. יודענען האט פארקלעמט באַם האַרצן. באלד נאך אים איז געלאָפן שווער און פארסאָפּעט אַן אַנדער מענטש. פונדערנאָענט האט יודענא דערזען, אז דאָס איז אויַא. די אויגן זיינען בא אים געווען אויסגעלאָצט. ער האט זיך ניט געיאָגט נאָך אוג-לאָמִין. ער איז געווען בלאס. דאס איז געווען אויַא— אַ דערשראָקענער, און איידער נאך זיינע טריט זיינען פאַרשטילט געוואָרן, האט דורכגעיאָגט אַ גרויס באשעפעניש, באדעקט מיט אַ גרויער וואָל, דורכגעיאָגט מיט ווייכע, פלינקע טריט.

יודענא איז מיטאמאָל פאַרגליווערט געוואָרן, האט אופגע-הערט אָטעמען. אַ דערשראָקענע אף טויט, האט זי זיך איינגע-קלאַמערט אינם בוים.

זי האט נאָך קיינמאָל ניט געזען דאָסדאָזיקע באשעפעניש, און איצט האט זיך איר אויך ניט איינגעגעבן אים גוט באטראכטן, נאָר זי האט געוואוסט, אז דאָס איז די שרעק פון וואלד. פון אים האט מען דערציילט לעגענדעס, מיט זיין נאָמען האבן קינדער געשראָקן איינט דעם צווייטן, און, דערמאָנענדיק זיין נאָ-מען, פלעגן זיי זיך לאָזן לויפן צום לאַגער-פלאַץ. ס'האט זיך נאָך קיינמאָל ניט געטראָפן, אַז אַ מענטש זאָל דערהאַרגענען אזא באַשעפעניש, אַפילע דער מעכטיקער מאַמאָנט האט מוירע געהאט פאר זיין צאָרן. דאָס איז געווען דער בער גריזלי, דער הער-שער פון דער וועלט אין יענע צייטן.

גריזלי איז געלאָפן און האָט געהאַלטן אין איין ברומען:
„אַ! מענטשן בא מיר אין מיין אייגענער נאָרע! קאמף און בלוט!
סאַמע באם אריינגאַנג אין מיין נאָרע! מענטשן! מענטשן!
מענטשן! קאמף און בלוט!“ ער איז דאָך געווען דער הערשער פון וועלדער און היילן.

ער איז שוין לאַנג דורכגעלאָפן, און יודענא איז נאָך אַלץ געזעסן אַ פאַרגליווערטע און אַראָפּגעקוקט דורך די צווייגן. זי

הָאָט זיך נײַט געקענט אַ ריר טון פֿונם אָרט, און אינסטינקטיוו האָט זי זיך איינגעקלאַמערט מיט די הענט, מיט די קני און מיט די פֿיס אינם בוי.ס. ס'האָט לאַנג געדויערט איידער זי איז אַביסל געקומען צו זיך, און ס'איז איר מיטאַמאַל קלאָר געוואָרן איין זאך: די שרעק געפינט זיך צווישן איר און צווישן איר שויוועט, איז ווי אַזוי קען זי איצט אַראָפּקריכן פֿונם בויס? אַז ס'איז אַביסל איבערגעגאַנגען איר דערשרעק, הָאָט זי זיך באַקוועמער איינגעמאַסטעט אפֿן בויס אָף אַ גראָבן צווייג. ארום און אַרום זיינען געוואָקסן ביימער און יודענא האָט נײַט אויסגע- זען דעם ברודער-פֿייער. באַטאַג איז דאָך דער ברודער-פֿייער אַ שוואַרצער.

שפּעטער אַביסל האָבן זיך די אייבערשטע צווייגן פֿון די ביי- מער אָנגעצונדן מיטן אָפּשיין פֿון שקיע. יודענא האָט אַ טראַכט געטון, אַז ס'איז שוין צײַט זיך אומקערן אַהײַם. זי האָט זיך אַראָפּגעלאָזן אַביסל נידעריקער, נאָר ס'איז אָף איר ווידעראַמאַל אָנגעפאַלן דער פּאַכעד פֿאר דער שרעק פֿון וואַלד. און זי האָט זיך נײַט איינגעשטעלט אַראָפּלאָזן אַראָפּ.

די שאַטנס זיינען געדיכטער געוואָרן. יודענא האָט אַרופּגע- קלעטערט העכער, נעענטער צו דער שײַן. ס'איז געוואָרן מוירע- דיק שטיל. דערנאָך האָבן די בלעטער אָנגעהויבן רוישן. יודענא האָט געציטערט און האָט געטראַכט פֿונם ברודער-פֿייער. די שאַטנס זיינען געוואָרן נאָך געדיכטער צווישן די ביימער, האָבן זיך באַזעצט אָף די צווייגן און זיך געגאַנוועט צו יודע- נען. די וועלט איז געוואָרן אלץ פינצטערער און פינצטערער, טונקעלער און טונקעלער, ביז די בלעטער און די ביימער זיינען אינגאַנצן שוואַרץ געוואָרן אפֿן פּאַן פֿון הימל, און די ערד איז פֿאַרשוואַונדן געוואָרן אין כוּישעך.

יודענא האָט די גאַנצע נאַכט קײַן אויג נײַט צוגעמאַכט. זי האָט זיך געהאַלטן אין איין צוהערן, וואָס קומט פֿאַר דאָרט אין דער פינצטער. זי האָט מיט קײַן אייווער נײַט אַ ריר געטון. אין

יענע צייטן פלעג דער מענטש קיינמאל ניט בלייבן איינער אליין אין דער פינצטער, סיידן אין אזוינע זעלטענע פאלן, ווי איצט יר-דענא. א דאָר נאָך אַ דאָר האט א מענטש זיך געלערנט מוירע האבן, און נאך ביו איצט קענען מיר זיך פון דעם ניט באפרייען. וועדליק די יאָרן איז שוין יודענא דאפקע געווען קימאט א פרוי, נאָר זי האט מוירע געהאט, ווי אַ קליין קינד, אַן אָרעם, קליין כאַיעלע! און אזוי איז זי זיך געזעסן, ווי אַ פאַריאַנט העזל. אַפן הימל האבן געשיינט די שטערן. אַף איין העלן שטערן האט זיך איר אויסגעדאַכט, אַז ער איז ענלעך אַף אוג-לאַמין. דערנאָך האט זי זיך שוין פאַרגעשטעלט, אז דאָס איז אינדערעמעסן אוג-לאַמי, און לעבן אים אַ רויטער און אַ בליזער — דאָס איז אויאַ. און אַז די נאכט איז אַוועק, האט אוג-לאַמי זיך געלאָזט לויפן אַפן הימל, אַנטלויפן פון אויאַן.

יודענא האָט געזוכט דעם ברודער-פייער, וואָס האט אָפּגעהיט דעם לאגער-פלאַץ פון כאַיעס, נאָר זי האט אים אינערגעץ ניט אויסגעזען. זי האָט דערהערט, ווי פונדערווייטן האבן אָנגעהויבן טרובען די מאמאָנטן, וואָס האבן זיך אראָפּגעלאָזן צום וואסער. און איינמאל איז עפעס אַ ריזיקס דורכגעלאָפן און האט געמע-קעט, ווי אַ בעהיימע. נאָר וואָס איז דאָס אזוינס געווען האט זי ניט באַמערקט; וועדליק דער קאָל האט זי גערעכנט, אַז דאס איז יאַאַ-נאָוהאַרן, וואָס האַרגעט מיטן נאָז, שלעפט זיך שטענדיק ארום איינער אַליין און, אז ס'קומט אים אָן, ווערט ער אומויסט און אוימישט צעיושעט-בייז.

אָט האבן אָנגעהויבן פארשוואנדן ווערן פריער די קלענערע שטערן און דערנאָך די גרעסערע, אזוי ווי כאַיעס, וואָס אַנטלויפן פאר דערשרעק. די זון איז אופגעגאן. דאָס איז געווען דער הער-שער פון הימל, ווי גריזלי-דער הערשער פון וואלד. יודענען האט זיך געוואָלט וויסן, וואָס קען זיך טרעפן, ווען איין שטערן וואָלט נאָך געבליבן אַפן הימל. נאָר דער הימל איז שוין גאָר אינגאַנצן בלאַס געוואָרן. מיטן טאָג איז אַוועק יודענעס שרעק, און זי האט

באַשלאָסן זיך אַראָפּלאָזן פון בוים. זי האט זיך געפילט שטאַרק
מיד און דערשלאָגן. זי האט זיך שטילערהייט אַראָפּגעלאָזן פון
בוים, האט זיך אָנגעהויבן פאַרזיכטיק גאַנווענען דורכן וואלד און
האט געציטערט פון שרעק. פאַרשטייט זיך, ניט פאַר קיין שפּרינג-
גענדיק וועווריקל און ניט פאַר קיין הירש האט זי מוירע גע-
האַט. ס'האט זיך איר אלץ אויסגעדאַכט גריזלי.

יודענען האט זיך געוואָלט אויסזוכן די איריקע. די שרעק
פאַר אויַאַ דעם כיטרען איז געווען ניט אזוי שטאַרק, ווי
די גרויסע מוירע פאַר בלייבן אליין. זי האט אָבער ניט געוואוסט
אין וואָסער זייט זיי זוכן. נעכטן, אַז זי איז געלאָפּן, האט זי זיך
ניט צוגעקוקט צום וועג, און איצט האט זי זיך ניט פאַרגעשטעלט,
וואו איז דער לאַגער-פּאַלאַץ: אין דער זייט פון זוך-אופגאַנג, צי
אין דער זייט פון זוך-פאַרגאַנג? זי האָט זיך אלעמאַל אָפּגעשטעלט
און זיך צוגעהערט, און אָט האט זי דערהערט פונדערווייטן עפעס
אַ קלינגעריי און באלד האט זי דערקענט, אַז דאס איז דאָס
קלינגען פון אַ קיזלשטיין, אַז מ'שאַרפט אים. די ביימער זיינען
שיטערער געוואָרן, און אַ לאַנקע, באַוואַקסן מיט קראַפּעווע, האט
איר פאַרשטעלט דעם וועג. יודענא האט אָפּגעקערעוועט אין אַ
זייט און איז צוגעגאַנגען צו אַ באַקאַנטן געפּאַלענעם בוים, און
באלד האט זי פונדערווייטן דערזען דאָס בערגל און דעם טייך
אונטער אים, און די קינדער, און די היפּאָפּאַטאַמען. פונדערווייטן
לעבן טייך האט מען אויסגעזען די אָלכע-ביימער, וואו זי האט
זיך נעכטן באַהאַלטן, און אַז זי האט דערזען יענע ביימער, האט
זיך צו איר ווידער אומגעקערט די שרעק פאַר אויַאַן. יודענא
איז פאַרקראַכן אין געריכטע פּאַפּאַראַטן און האט זיך גענומען
אַכטונג געבן אָפּן לאגער. וון די מאַנסבלען איז דאָרט קיינער ניט
געווען, אויסער אויַאַ דעם שטיינשאַרפּער. און זי איז באַ זיך
געוואָרן אביסל שטאַרקער. די מאַנסבלען זיינען געוויס אַוועק
ערגעץ זוכן שפּייז. עטלעכע פרויען זיינען געשטאַנען באַם טייך
אָגעבויגן; זיי האבן געזוכט טייכשיסעלעך, קרעפּסן און שנעקן.

יודענא האט מיטאמאל דערפילט, אז זי איז הונגעריק. זי איז אופגעשפרונגען און האט זיך א לאז געטון לויפן איבערן פאפאראט צו די פרויען, וואס באם טייך. נאָר פלוצלינג האט זי דערהערט, אז א שטילע שטים רופט זי פון דער געדיכטעניש פון פאפאראט. זי האָט זיך אָפגעשטעלט און זיך אומגעקוקט. זי האט דערזען אוג-לאָמין אין פאפאראט. זיין פאָנים איז געווען פארדעקט מיט פארבאָקענעם בלוט און מיט בלאַטע, די אויגן האבן געברענט און אין די הענט האט ער געהאלטן דעם ווייסן שטיין פון אויאָן—דעם ווייסן שטיין פון פייער, וואס קיינער, אויסער אויאָן, האט זיך ניט דערוועגט צו אים צורירן. מיט אין שפרונג איז אוג-לאָמין שוין געווען לעבן יודענען און האט זי א שטיין געטון צום וואָלד-צו.

-- אויאָן, האט ער געזאָגט, און האָט אָנגעהויבן מאכן מיט די הענט. יודענא האָט דערהערט א געשריי. זי האט זיך אומגעקוקט און האט דערזען, אז אַלע פרויען האבן זיך אופגעכאַפט פון דער ערד, און די, וואָס באַם טייך, זיינען אַרויסגעלאָפן אָפן ברעג. דערנאָך האט זי דערהערט א היילן, און די אַלטע מיט דער באָרד, וואָס האט אכטונג געגעבן אָפן פייער, האט אָנגעהויבן מאַכן מיט די הענט, און אויאָן, וואס האט געשארפט קיזלשטיין-נער, איז אויך אופגעשטאַנען. אַפילע די קליינע קינדער האָבן געטומלט און געשריען.

— קום, האָט אוג-לאָמין געזאָגט און האט אַ שלעפּ געטון יודענען פאַר דער האנט.

זי האט נאָך אַלץ גאַרנישט פאַרשטאַנען.

— אויאָן האט אַרויסגעזאָגט דאס וואָרט פון טויט, האט אוג-לאָמין געזאָגט. יודענא האט אַ קוק געטון אָף די לויפנדיקע פיי-גורן און האט פאַרשטאַנען.

אויאָן און אַלע פרויען האָבן זיך געיאָגט צו זיי אין צעשאַט-טענע רייען, אַלע צעקאַשמעטע, איילנדיק און שפּרינגענדיק. צוויי יונגע זיינען געלאָפן אָפן בערגל. פונהינטן, צווישן די פאפאראטן,

איז געלאָפן איינער, וואָס האָט זיך געסטאַרעט אָפּשניידן יודענען
און אוג-לאָמין פונם וואַלד. אוג-לאָמי האָט אָפּגעלאָפן איר האנט,
און זיי האָבן אַוועקגעיאָגט איינער לעבן צווייטן מיט גרינגע פּיס,
שפּרינגענדיק איבער די פּאַפּאַראַטן. יודענא האָט געוואוסט
די געשווינדקייט פון אירע און אוג-לאָמיס פּיס, און ס'איז איר
געווען אַ געלעכטער. אַפּילע פּאַר יענער צייט זיינען זיי געווען
אַן אויסערגעוויינלעכע גרינגפּיטיקע פּאַר.

אַט האָבן זיי פּאַרקערעוועט אין קאַשטאַן-וואַלד. איצט האָבן
זיי שוין קיין מוירע ניט. פּלוצלינג האָט יודענאַ אַ געשריי גע-
טון און האָט זיך אַ וואָרף געטון אין אַ זייט. מיט די הענט האָט
זי אַ ווייז געטון אָף עפעס, וואָס האָט געשווינדלט צווישן די
שטאַמען פון די ביימער. אוג-לאָמי האָט דערזען די פּיס און די
לענדן פון עטלעכע מענטשן, וואָס זיינען געלאָפן, איבערשניידנדיק
זיי דעם וועג. יודענא האט שוין פּאַרקערעוועט אָף אַ זייט און
אוג-לאָמי האָט שוין אויך געוואָלט פּאַרקערעווען. פּלוצלינג האָבן
זיי פון צווישן די ביימער דערהערט דעם קאָל פון אויאָן, וואָס
האָט ווילד געשריען אָף זיי. אַ שרעק איז זיי באַפּאַלן, נאָר ניט
דער שרעק, וואָס פענטעט דאָס גאַנצע לייב, נאָר דער, וואָס
מאַכט אַ מענטשן שווייגנדיק און פלינגן. איצט זיינען זיי געווען
אָפּגעשניטן פון ביידע זייטן. די נאַכיאָגער האָבן זיי פּאַרייאָגט אין
אַ ווינקל. רעכטס, גאָר נאָענט פון זיי, זיינען געלאָפן די מאַנס-
בלען מיט שווערע געשווינדע טריט אונטער דער אָנפירונג פונם
באָרדיקן אויאָן. אין האַנט האָט ער געהאַלטן אַ הירשענעם האָרן;
לינקס, צעוואָרפן ווי זוימען באַם זייען, האָבן געשווינדלט צווישן
די פּאַפּאַראַטן געלע פלעקן. דאָס איז געלאָפן אואַו און די
פּרייען. אַפּילע די קליינע קינדער, וואָס האָבן זיך געשפּילט אין
טייך, זיינען צוגעשטאַנען צום געיעג. ביידע גרופּעס האָבן זיך
געסטאַרעט צונויפקומען פּונפּאַרנט פּאַר די אַנטלאָשענע. זיי האָבן
געיאָגט מיט אַלע קויכעס, נאָר יודענאַ איז אַלץ געווען אַפּער-
פּריער.

יודענא און אוג-לאַמִי האָבן געוואוסט, אַז אף ראַכמאַנעס פאַרשפּאַרן זיי אַרויסקוקן. פאַר די אוראַלטע מענטשן איז ניט געווען נאָך אַזאַ אָנגענעמען געיעג, ווי דאָס געיעג נאָך מענטשן. ווי נאָר ס'האָט זיך אָנגעצוינדן די כאַיעשע דאָרשט פון געיעג, זיינען באלד פאַרשוואונדן געוואָרן אַלע שוואַכע פונקען פון מענטשלעכקייט. באַנאַכט האָט אויַא פאַרשטעמפלט אוג-לאַמִין מיטן וואָרט פון טויט, און אוג-לאַמִי האָט שוין געמוזט ווערן די פאַנג פאַר דער אָפּגעשטעלטער, גרויסער סודע.

זיי זיינען געלאָפן גלייך, ניט קלייבנדיק קיין וועג. דאָס איז געווען זייער איינציקע האַפענונג. זיי זיינען געלאָפן איבער ערטער. פאַרוואַקסן מיט שטעכיקער קראַפּעווע, איבער אָפּענע לאַנקעס, איבער גראַזיקן ווילדוואַקס, פונדאָנען ס'איז אַרויסגעשפרונגען אַ בייזע היענע. דערנאָך ווידער וואלד, מאַך און ווילדוואַקס אונטער גרינע שטאַמען, דערנאָך סטרימקע בערג, באוואַקסן מיט ביימער, שוואַרצע בלאַטעס, באַדעקט מיט גרינס, און ווידעראמאָל אָפּענע ערטער, פאַרוואַקסן מיט שטעכיקע דערנער און סטעזשקעס, אויסגעטראַטענע פון ווילדע כאַיעס. זייערע נאַכיאַגער זיינען שוין טיילווייט אָפּגעשטאַנען. נאָר אויַא איז נאָך אלץ זיי נאַכגעלאָפן פוס-טריט. יודענא איז געלאָפן גרינג, ניט פאַרסאַפּעט, אלץ נאָך פאַר אוג-לאַמִין, ווייל באַ אוג-לאַמִין אין האַנט איז געווען דער שטיין פון פייער.

דאָס האָט געווירקט אַף זיין לויפן ניט מיטאמאָל. ערשט שפעטער אביסל האָט ער אָנגעהויבן אָפּשטיין. יודענא האָט דערזען, אַז אוג-לאַמִי איז אף אסאך יאָרדן הינטער איר, און אויַא איז שוין גאָר נאָענט פון אוג-לאַמִין און ער האָט שוין אופּגעהויבן דעם הירשענעם האָרן אף דערלאַנגען אים א זעץ. אויַא און די איבעריקע נאַכיאַגער האָבן זיך ערשט באוויזן אפן ראַנד פון וואלד. אַז יודענא האָט דערזען זי געפאַר, אין וועלכער ס'געפינט זיך אוג-לאַמִי, האָט זי זיך אַ וואָרף געטון אין א זייט, אופּגעהויבן ביידע הענט אַרום און א געשריי געטון אף א קאָל.

דאָס איז געווען פונקט אין דער רעגע, ווען דער הירשענער האָרן
האָט אַ שוועב געטון אין דער לופטן. אוג-לאָמי האָט פאַר-
שטאַנען יודענעס געשריי און האָט אָנגעבוירן דעם קאַפּ און
דער שליידער-געווער האָט אים נאָר פּונויבן אוף אַ דראַפּע געטון
און איז איבערגעפּלויגן איבער אים. באַלד האָט ער זיך אויסגע-
קערעוועט, אַ כאַפּ געטון מיט ביידע הענט דעם שטיין פון פייער
און מיט אלע קויכעס אים אַ שליידער געטון אין אויאן.
אויאָ איז נאָך אלץ געלאָפּן, און אז ער האָט דערזען דעם שטיין,
האָט ער אַ געשריי געטון, נאָר ער האָט שוין קיין צייט נישט געהאט
זיך אָנבלייבן. דער שווערער, פּלאַטשיקער שטיין האָט אים אַ זעץ
געטון אונטער די ריפּן, ער האָט זיך אַ שאַקל געטון, קיין פיפּס
נישט געטון און איז אומגעפּאַלן. אוג-לאָמי האָט אופּגעהויבן
דעם האָרן, וואָס דער שפיץ זיינער איז געווען באַפּאַרבט מיט זיין
אייגן בלוט, און האָט זיך ווידער געלאָזט לויפּן. אַ רויט ריטש-
קעלע איז אַראַפּגערוינען פון אוג-לאָמיס האָר אף זיין פּאַנים.

אויאָ האָט זיך צוויי מאָל איבערגעדרייט, אַ מינוט איז ער
געלעגן אָן באַוועגונג, ביז ס'האָט זיך אים איינגעגעבן זיך נאָכ-
אַמאָל אויפהייבן אף די פּיס. נאָכדעם האָט ער זיך שוין געלאָזט
לויפּן שטאַרק פּאַמעלעך. ער האָט אָנגעוואוירן די פּאַרב פון פּאַ-
נעם. אויאָ האָט אים איבערגעיאָגט און די איבעריקע אויך.
אויאָ האָט געהוסט און ס'איז אים שווער געווען כאַפּן דעם
אַטעם, פּונדעסטוועגן איז ער נאָך געלאָפּן.

און אָט זיינען ביידע אנטלאָפּענע געקומען צום ברעג פון
טייך. אין דעם אָרט איז דער טייך געווען שמאָל און טיף. זיי זיי-
נען נאָך אַלץ געווען אָף אַ פּופּציק יאַרדן פאַר אויאָ דעם
שטיינשאַרפּער, דעם נאָענסטן פון זייערע נאָכיאָגער. אין יעדער
האַנט האָט ער געהאַלטן אַ גרויסן פאַרשאַרפטן קיזלשטיין.
פון הויכן ברעג טייך האָבן אוג-לאָמי און יודענא זיך גלייך
אַ וואָרף געטון אין וואסער אריין, געשווינד אַוועקגעשוואומען
און איבערגעהאַקט דעם טיפּן טייך מיט אַ צוויי, דריי שוויים.

פייכטע און אָפּגעפּרישטע זיינען זיי אַרויס אָפּן צווייטן ברעג. דער ברעג איז געווען אן אונטערגעוואשענער און באוואקסן מיט ווערבס, און ס'איז געווען שווער ארופקלעטערן אף אים. אז יודענא איז שוין געווען צווישן די זילבערנע ווערבנע צווייגן, און אוג-לאָמי אין וואסער, ווייל דער האָרן האָט אים געשטערט שווימען, האָט זיך אָפּן צווייטן הויכן ברעג באוויזן אואו. ער האָט אַ שליידער געטון א שטיין און האָט געפיקט יודענען אין קני. שטאַרק שווער איז איר אָנגעקומען ארופקלעטערן ארוף און זי איז געפאלן.

זיי האָבן דערהערט, אַז זייערע נאָכיאָגער שרייען עפעס איינער צום צווייטן. אוג-לאָמי, וואָס האָט געקלעטערט צו יודענען און האָט די גאַנצע צייט געשפרונגען, קעדיי אואו זאָל זיך ניט קע-נען אָנצילעווען, האָט פּלוצלינג דערפילט, אַז דער צווייטער שליי-דערשטיין האָט אים א טרעף געטון אין אויער און האָט אריינגעפּלוקעט אין וואסער.

אין דער מינוט האָט דער יונגער אוג-לאָמי באוויזן, אז ער איז שוין א מאנסבל. ער האָט זיך שוין געהאט געלאָזט לויפן ווייטער, ערשט ער האָט באַמערקט, אַז די הינקענדיקע יודענא שטייט פון אים אָפּ. האָט ער זיך אויסגעקערעוועט צוריק מיט אַ ווילדן געשריי. ער איז געשווינד דורכגעלאָפּן פאַרביי יודענען צו-ריק צום ברעג, דרייענדיק מיטן הירשענעם האָרן איבערן קאַפּ. יודענא איז נאָך אלץ געלאָפּן פאַרויס, כאָטש איבערן שטאַרקן ווייטיק אין פּוס האָט זי צוגעהונקען אף יעדן טריט.

אואו, וואָס איז שוין צוגעשוואומען צום ברעג און האָט זיך צוגעהאלטן פאַר די אַראָפּגעהאנגענע צווייגן פון דער ווערבע, האָט פּלוצלינג דערזען אוג-לאָמין. אוג-לאָמי איז געשטאַנען גלייך איבער אים און האָט אויסגעזען, ווי א גיגאַנטישע פיגור אָפּן בלויען פאַן פון הימל. אואו האָט דערזען: אוג-לאָמיס קערפער האָט זיך אינגאַנצן איינגעבויגן און זיינע הענט האָבן זיך פעסט איינגעקלאַמערט אינם הירשענעם האָרן. דער שפיץ פונם

הָאָרְן הָאֵט מִיט אַ פֿיִף דורכגעשניטן די לופט, און אַזוי הָאֵט שוין מער גאַרנישט ניט געווען. די וואסער אונטער די ווערבעס הָאֵט אָנגעהויבן קאַכן, זיך צעכוילעט און איז רויט געוואָרן אף עט-לעכע פּוס אַראָפּ מיטן טייך. אויַאַ, וואָס איז געלאָפּן הינטער אַזוי, הָאֵט זיך אָפּגעשטעלט איבער די קני אין וואסער. און דער צווייטער, וואָס איז שוין איבערגעשוואומען דעם טייך, הָאֵט אָפּדערגיך פאַרקערעוועט צוריק. די איבעריקע אָפּגעשטאַנענע נאַכיאָגערס האבן זיך באלד אָפּגעשטעלט, ווי זיי האָבן דערזען דעם פאַרבלוטיקטן און שרעקלעכן אַוג-לאָמין, וואָס האט פאַר-שטעלט די הינקענדיקע יודענא און איז געשטאַנען איבער די ווערבעס און געדרייט מיטן גרויסן האָרן. ס'הָאֵט זיך אַרויסגעוויזן, אַז אַרײַן אין טייך איז ער נאָך אַ אינגל, און אַרויס איז ער שוין א דערוואקסענער מאנסבל.

ער הָאֵט געוואוסט, אַז הינטער אים איז אַ ברייטע, מיט גראָז פאַרוואקסענע שטרעקע, און נאָך ווייטער—אַ געדיכטער וואלד, וואו יודענאַ קען זיך באַהאַלטן. אויַאַ איז געשטאַנען ביז די קני אין וואסער און הָאֵט זיך געקווינקלט. זיין גרויס מויל איז געווען אָפּן, און מ'הָאֵט אויסגעזען זיינע הינטישע ציין. ער הָאֵט שווער געאַטעמט. איין זייט איז בא אים געווען בלוירויט אונטער די האָר. לעבן אים איז געשטאַנען איינער מיט אַ שפיציקן שטעקן אין האַנט. די איבעריקע נאַכיאָגערס זיינען צוגעגאַנגען איינער נאָכן אַנדערן צום הויכן ברעג מיט שטעקנס און מיט שטיינער אין די לאנגע הענט. צוויי זיינען אוועקגעלאָפּן מיטן ברעג אַראָפּ וואסער און זיי האָבן זיך אַריינגעוואָרפן אין טייך דאָרט, וואו ס'איז אַרויסגעשוואומען און ס'הָאֵט זיך געבאַרבלט אַזוי. נאָר איידער זיי האָבן נאָך באַוויזן אים כאפן, איז ער ווידער פאַר-שוואונדן געוואָרן אונטערן וואסער.

די צוויי, וואס זיינען געבליבן אָפּן ברעג, האָבן באַשאַטן אַוג-לאָמין מיט זידל-ווערטער. ער הָאֵט זיי געענטפערט מיט געשרייען און מיט זידלערייען. אויַאַ, וואָס איז נאָך אַלץ גע-

שטאַנען און האט זיך געקוויינגקלט, האָט אָנגעהויבן רעווען פון קאַס און, מאכנדיק מיט די פויסטן, האָט ער זיך א וואָרף געטון אין וואסער. זיינע כאוויירים האָבן זיך א וואָרף געטון נאָך אים. אויג-לאָמי האָט געכאַפט א קוק הינטער זיך און האָט דערזען, אַז יודענא איז שוין קימאט פאַרשוואונדן געוואָרן אין וואלד. ער וואָלט עפּשער אָפּגעווארט אף אויאַן, נאָר יענער איז גע- שטאַנען אין וואסער, האט זיך געזידלט און האָט געווארט ס'וואָלן צוקומען זיינע כאוויירים. אויג-לאָמי האָט א שדידער געטון זיין האָרן אין אויאַן, האָט זיך אויסגעקערעוועט און איז אַנטלאָפּן.

באַם וואָלד האט ער זיך אָפּגעשטעלט אָף אַ מינוט און גע- כאַפט אַ קוק אף בריוק. ער האט דערזען, אַז נאָר דריי פון די נאָכיאַגערס זיינען אַריבערגעשוואמען אָף דער זייט טייך. באַ אויאַן האָט זיך געגאַסן דאָס בלוט פון מויל און ער האט זיך געהאַלטן מיט אַ האַנט באַ דער זייט. די איבעריקע זיינען גע- שטאַנען אין טייך און האבן עפּעס געשלעפט אַפּן ברעג. אויג- לאָמי האט זיך אויסגעקערעוועט און האט זיך געלאָזן אין וואָלד אַריין. אין אַ מינוט אַרום איז צו אים צוגעלאָפּן יודענא. אַ גאַנצן טאָג זיינען זיי געגאַנגען איבער וועלדער און ווילדגע- וויקסן, ביז זיי זיינען אָנגעקומען אין אַ קאַלך-טאָל. פאַרנאַכט-צו זיינען זיי ווידער אָנגעקומען צום טייך, וועלכער איז דאָ גע- פּלאָסן צווישן הויכע, ווייסע קרייד-פעלזן, וואס זיינען געהאַנגען איבערן וואַסער. אָף איינעם פון די פעלזן אינדערהייך האבן זיי זיך פאַרקליבן אָף נאַכט. אַ גאַנצן טאָג האבן זיי קימאַט גאר- ניט ניט געגעסן. זיי האבן זיך געשלעפט הונגעריק, פאַרמאַ- טערט און שווינגנדיק און האבן געקייט צווייגלעך און בלעטער, נאָר אַפּן פעלזן האבן זיי געפונען אַסאַך שנעקלעך און פרישגע- לייגטע אייער פון עפּעס אַ קליין פייגעלע. נאָכדעם האט אויג- לאָמי מיט אַ שטיין געהאַרגעט אַ וועוויק און זיי האָבן זיך גוט אָנגעגעסן. א גאַנצע נאַכט האט אויג-לאָמי געהיט, דעם קאָפּ

אַראָפּגעלאָזן אָף די קני. און ווי נאָר ער האט אָנגעהויבן דרימלען, האט זיך אים געכאַלעמט, אַז ער לויפט, און אָט באַגעגנט ער אויאַן און שלאָגט זיך מיט אים. יודענען האבן זיך אויך געכאַלעמט שלעכטע כאלוימעס פון אויאן.

אַ גאַנצן טאָג האבן זיי זיך דערנאָך געפרייט איינער מיטן צווייטן און מיט דער ליכטיקער זון. יודענעס פארוואונדעטער פוס איז אזוי פארקליאקעט געוואָרן, אַז אַ גאַנצן טאָג איז זי אָפּגעלעגן אָף איין אָרט אפן פעלו.

אוג-לאָמי האט דערזען אָף איינעם פון די פעלזן גרויסע, שפיציקע קיזלשטיינער, אזוינע גרויסע, וואָס ער האט קיינמאל אין לעבן ניט געזעען. עטלעכע שטיינער האט ער ארויסגעשלעפט און האָט זיך גענומען זיי שאַרפן, ער זאל האבן א געווער קעגן אויאן. פון איין שטיין האט אוג-לאָמי זייער שטאַרק געלאכט. יודענא האט אויך געלאכט, און זיי האבן זיך געשפילט און גע-וואָרפן זיך מיט אים. אין דעם שטיין איז געווען א לאַך. זיי האבן אַריינגעשטעקט אין אים זייערע פינגער און האבן זיך ניט גע-קענט איינהאַלטן פון געלעכטער. דערנאך האָבן זיי זיך גענומען קוקן איינער אָפן צווייטן דורך דער לאַך, וואָס אין שטיין. אוג-לאָמי האט געפונען עפעס אַ שטעקן און צופעליק האט ער אים אריינגעשטעלט אינם שטיין. דער שטעקן איז אַריין אין לאַך פונם שטיין, און אוג-לאָמי האט אים שוין ניט געקענט ארויסשלעפן פונדאָרט. דאס איז געווען זייער מאַדנע און אפילע שרעקלעך. אוג-לאָמי האט עטלעכע מינוט אפילע זיך מוירע געהאט צו רירן צו דעם. ס'איז אויסגעקומען, אַז דער שטיין האט זיך איינגעביסן אינם שטעקן מיט די ציין. נאר צוביסלעכווייס האט אוג-לאָמי זיך צוגעוואוינט און האט גענומען מאַכן מיטן שטעקן הין און צוריק. האט ער באַמערקט, אַז מיט אַ שווערן שטיין אָפן עק גיט דער שטעקן שטאַרקערע קלעפּ. ער האט געהאלטן אין איין אַרומגיין מיטן שטעקן און קלאַפן וואוהין ער האט געטראָפן. אַז ס'איז אים נימעס געווארן, האט ער אַ וואָרף געטון פון זיך דעם

שטעקן. פארנאכט האָט ער אַרופגעקלעטערט אַף אַ ווייסן פעלז, ער האט זיך אַנידערגעלייגט און אָנגעהויבן נאָכקוקן נאָך קראָך־ליקלעך, וואס האבן זיך דארט געשפּילט. קיין מענטשן זיינען דאָ קיינמאל ניט געווען, און די קראָליקלעך האבן פאַר אים ניט מוירע געהאַט. איינעם פון זיי האט אוג־לאָמי דערהאַרגעט מיט אַן אָנגעשאַרפטן שטיין. באַנאַכט איז צו זיי ווידער געקומען צו כאָל־לעם אויאַ. אוג־לאָמי האט זיך געשלאָגן מיט אים, ער האט א כאַפּ געטון דעם שטעקן מיטן מאָדנעם שטיין און האט מיט אים דער־האַרגעט אויאַן. דערנאָך זיינען געקומען אַנדערע כאלוימעס און עטלעכע מאל האט ער געהאַרגעט אויאַן. נאכדעם האט שוין דער שטיין מער ניט געוואָלט האלטן דעם שטעקן מיט די ציין.

אוג־לאָמי האט זיך אופגעכאַפּט אַ מידער און א פאַרצאַרנטער, און א גאַנץ פרימאַרגן איז ער אַרומגעגאַן א צעטראַגענער. אַן־שטאַט דעם ער זאל גיין אַף געיעג, האט ער זיך גענומען שאַרפן דעם וואונדערלעכן שטיין, דערנאָך האט ער צוגעבונדן מיט פאַ־סיקלעך פעל פונם קראָליק דעם דורכגעלעכערטן שטיין צום שטעקן און האט זיך גענומען אַרומשפאַנגען איבערן פעלז און גע־האלטן אין איין קלאפן מיטן שטיין, וואָס ער זאָל ניט טרעפן. אוג־לאָמי איז געווען זייער באַקוועם האַלטן אין די הענט דאָס־דאָזיקע געווער.

עטלעכע טעג, מערער ווי מ'האַט געקענט דענסטמאָל אויס־רעכענען, פינף טעג, און עפּשער זעקס, האָבן אוג־לאָמי און יודענא פאַרבראַכט אַפן פעלז באַם טייך. זיי האָבן שוין מער פאַר קיין מענטשן ניט מוירע געהאַט, און זייער פייער האָט געברענט אלע נאַכט. ס'איז זיי געווען פריילעך אין צווייען. אַלע טאָג האבן זיי געהאַט וואָס צו עסן און וואָסער אַף טרינקען און קיין סאָנים האָבן זיי ניט געהאַט. יודענעס פּוס האט זיך גיך פאַרהיילט און זיי זיינען געווען זייער גליקלעך.

איינמאָל האט אוג־לאָמי א וואָרף געטון פון פעלז אַ גרויסן קיזלשטיין, און אוג־לאָמי האט געזען ווי דער שטיין איז גע־

שפרונגען איבערן ברעג און האָט זיך אַריינגעקייקלט אין טייך.
אוג-לאָמי האָט זיך צעלאכט און האט א וואָרף געטון א צווייטן
שטיין, און א גאַנצן פרימאַרגן האָבן זיי אַזוי פאַרבראַכט, וואָרפֿן
דיק די קיזלשטיינער פונם סאַמע שפיץ פעלו אַראָפּ. אף מאָרגן
האָבן זיי שוין פאַרגעסן דידאָזיקע שפּיל.

נאָר אויב פלעג זיי קומען אלע נאַכט צו כאָלעם און פלעג
זיי פארשטערן זייער גליק. נאָך אזוינע כאלוימעס פלעג אוג-לאָמי
ארומלויפן הין און צוריק און מאכן מיט דער האק. און איין מאָל
נאָך אַזאָ כאָלעם האָט אוג-לאָמי גענומען זיין האק, געהייסן יודענען
זיצן דאָ און ווארטן אף אים, און אליין האָט ער זיך אַראָפּגעלאָזן
אַראָפּ מיטן ווייסן בארג, האָט נאָכאמאָל אַ קוק געטון אף יודע-
נען, אַ מאָך געטון מיט דער האק און מער האָט ער זיך שוין
ניט אומגעקוקט. ער איז אוועק מיטן ברעג טייך ביז ער איז
פארשוואונדן געוואָרן הינטער די פעלון.

צוויי טעג און צוויי נעכט איז יודענא געזעסן אַפֿן פעלו באם
פּייער און האָט געווארט אף אוג-לאָמי. אלע נאַכט האָבן כאַיעס
געהיילט אינדערהיין אף די פעלון און אונטן אין טאָל. די
גאַנצע צייט האָט יודענא געווארט, און ווארטן איז אלעמאָל
זייער שווער.

אַפֿן דריטן טאָג איז אוג-לאָמי געקומען צוריק, אין די האָר
האָבן בא אים געשטעקט פערערן פון אַראָב. זיין האק איז געווען
פאַרפלעקט מיט בלוט און ס'זיינען געהאַנגען אף איר לאנגע,
שוואַרצע האָר. אין די הענט האָט ער געהאלטן דעם האלובאַנד,
וואָס אויב ווייב האָט שטענדיק געטראַגן. ער איז געגאַנגען שטאַלץ
איבער דער ווייכער לאַקע און האט זיך אפּילע ניט געסטאַרעט
פאַרווישן זיינע שפורן. אויב! — האט מיט סימבע אַ געשריי געטון
אוג-לאָמי, און יודענא האָט פאַרשטאַנען, אַז ס'האָט זיך אויסגע-
לאָזט צו גוטן.

אוג-לאָמי האָט איר אָנגעטון דעם האלובאַנד, און זיי האָבן
ווידער געגעסן און געטרונקען צוזאַמען. נאָכן עסן האָט אוג-לאָמי

זיך גענומען דערציילן אלק, וואָס ס'איז פאָרגעקומען פון זינט
אויאָ האָט געוואָרפן זיין אויג אף יודענען, און ווי אזוי אויג-לאַמי
האָט זיך דערפאַר צונויפגעשטויסן מיט אויאָן אין וואַלד, און ווי-
אזוי זיי זיינען דערנאָך ביידע אַנטלאָפן פאַרן בער. האָט אים
ניט געקלעקט קיין ווערטער, איז ער אופגעשפרונגען, געמאכט
מיט די הענט און אין ווילדן צאָרן געפאָכעט מיט דער האַק.
אויג-לאַמי האָט זיך גענומען דערציילן וועגן דעם לעצטן שרעקלעכן
געשלעג, טופענדיק און שרייענדיק, און מיט אַזאַ קויעך האָט ער
אַ ווען געטון מיט דער האַק אינם שייטער, אַז פונקען זיינען זיך צע-
פלויגן אין דער פינצטערער נאַכט אריין. און יודענא איז געזעסן
באַם פייער, באַגאַסן מיט רויטער שייך, און האָט געשלונגען אויג-
לאַמין מיט די אויגן. דאָס פאָנים האָט באַ איר געברענגט, די אויגן
האָבן געגלאַנצט און אפן האַלז האָט זי געטראַגן אויאָס האַלז-
באַנד.

II. דער הייל-בער.

אין יענע צייטן, ווען יודענא און אויג-לאַמי זיינען אַנטלאָפן
פון אויאָס שיייוועט און זיי האָבן זיך באַהאַלטן צווישן די קרייד-
פעלזן, דענסטמאַל זיינען מענטשן נאָך געווען ווייניק אין יענע
ערטער. די כאַיעס, וואָס האָבן געוועלטיקט אין דעם לאַנד, — היפאָ-
פאָטאמען און נאָוהאַרנס אין די טאַלן און טייכן, פערד אָף די
לאַנקעס, הירשן און ווילדע כאַזירים אין די וועלדער, גרויע מאל-
פעס אָף די צווייגן פון די ביימער, — האָבן ניט מוירע געהאַט
פאַרן מענטשן, שוין אָפגערעדט פון מאַמאַנטן, וואָס האָבן גע-
וואוינט אין די בערג, אָדער פון די עלפאַנטן, וואָס פלעגן אָנ-
קומען אהער פון דאָרעם. און וואָס איז געווען די מוירע, אָדער
מענטש האָט גאָרנישט ניט געהאַט, אויסער שלעכט-אָפגעשליפענע

קיזדשטיינער און, משטיינס-געזאָגט, הילצערנע שפיין. דאָס איז
 געווען דאָס איינציקע געווער, וואָס ער האָט געקענט ארויסשטעלן
 אַנקעגן די טלאָען און הערנער, ציין און נעגל פון די כאַיעס.
 דער ריזיקער הייל-בער אַנדוי, וואָס האָט געוואוינט אין זיין
 הייל אָפן הויכן ברעג פון טייך, האָט פאַר זיין גאַנץ לאַנגן און
 קלונגן לעבן קיינמאָל קיין מענטשן ניט געזעען. און אָט איינמאָל
 באַנאַכט, זוכנדיק שפייו, איז ער געגאַנגען באַם ברעג פון אַ פעלו
 און האָט דערזען די שיין פון יודענעס שייטער און זי אליין, אַ
 רויע און אַ שיינענדיקע, און אוג-לאַמין, וואָס איז אַרומגעלאַפן
 באַם שייטער הין און צוריק, און לעבן אוג-לאַמין זיין ריזיקן שאַטן,
 וואָס האָט איבערגעקרימט אלע זיינע באַוועגונגען. אוג-לאַמי האָט
 באַזונגען דעם טויט פון אויאָן און געפאַכעט מיט זיין שטיינער-
 נער האַק — די ערשטע שטיינערנע האַק פונם מענטשן. דער הייל-
 בער איז געווען ווייט אין דער אייבערשטער טייל פונם טאָל און
 האָט דאָס אַלץ דערזען פון דער זייט אין פוננווייטנס. ס'האָט אים
 אַזוי איבעראַשט, אַז ער איז געבליבן שטיין אָפן אָרט, ווי א צו-
 געוואַקסענער אָפן ברעג פונם פעלז-אַפריס, האָט אַריינגעצויגן אין
 זיך דעם אומבאַקאַנטן רייעך פון ברענענדיקע פאַפּאַראַטן און
 האָט בא זיך אַליין פאַרכידעשט געפרעגט: „עפּשער האָט דאָס מאָל
 די מאַרגן-שיין אַ טאַעס געהאַט און איז אופגעגאַן ניט דאָרט,
 וואו שטענדיק?“

ער איז געווען דער הערשער פון פעלזן און היילן, ער איז
 געווען דער הייל-בער, און זיין קלענערער ברודער גריזלי האָט
 געוועלטיקט אונטן אין די געדיכטע וועלדער, און דער געפלעק-
 טער לייב — דער לייב איז אין יענע צייטן געווען אַ געפלעקטער —
 איז געווען דער הערשער אין די דאָרעמדיקע ווילדגעוויקסן,
 טשערעטן און סטעפעס. אַנדוי איז געווען דער שטאַרקסטער פון
 אַלע פליישפּרעסער. ער האָט ניט געוואוסט, וואָס הייסט מוירע
 האָבן. קיינער האָט זיך ניט געיאָגט נאָך אים און קיינער האָט
 זיך אים ניט אַנטקעגנגעשטעלט. בלויז דער נאָזוהאַרן איז אים געווען

נײַט פֿאַר זײַנע קױכעס. אַפּילע דער מאַמאָנט פּלעגט אוועקגיין
 פּון זײַן געגנט. און אָט די נײַע באַשעפּענישן, וואָס זײ זײַנען
 אַרײַנגעדורנגען אַהער, האָבן אים צעמישט די געדאַנקען. ער האָט
 באַמערקט, אַז אָט די נײַע כאַיעלעך זײַנען ענלעך אָף מאַלפעס,
 און פּונקט ווי באַ יונגע כאַזיררים איז אָף זײַער קערפּער ווינציק
 האָר. „אַ מאַלפע און אַ כאַזער, — האָט צו זיך אַליין געזאָגט דער
 הייל-בער, — דאָס דאַרף זײַן נײַט שלעכט, נאָר וואָס איז דאָס פֿאַר
 אַ רױטע שפּרינגנדיקע בלום, און יענע גרויסע שוואַרצע זאַך,
 וואָס שפּרינגט אַרום לעבן זײַ?“ קײנמאַל אין לעבן האָט ער
 אַווינס נײַט געזעען.

פֿאַמעלעך האָט ער זיך געלאָזן גײַן צום פּײַער מיטן ברעג
 פּונם פעלד-אָפּריס, דריי מאָל האָט ער זיך אָפּגעשטעלט אַ קוק
 טון און אַ שמעק טון. דער רױך פּונם פּײַער איז געוואָרן אלץ
 שטאַרקער און שטאַרקער. אַ פֿאַר היענעס, וואָס האָבן זיך אויך
 פֿאַרקוקט אָף דערזעלבער אומגעוויינלעכער דערשיינונג, זײַנען
 געווען אַזוי פֿאַרכאַפט, אז זײ האָבן נײַט געהערט די שטילע טריט
 פּון אנדו און זײ האָבן אים באַמערקט ערשט, אז ער איז צוגע-
 גאַנגען צו זײ. זײ זײַנען באלד אָפּגעשפּרונגען אין אַ זײַט, ווי פֿאַר-
 שולדיקטע, און זײַנען אַנטלאָפּן און פּונדערווייטן האָבן זײ זיך גע-
 נומען זידלען און קוויטשען און האָבן אויסגעלאָזן אָף אנדו זײַער
 שרעק. „או—כא—כא, — האָבן זײ געשריען, — ווער קאָן זיך אַליין
 נײַט אויסגראָבן קײן נאָרע, ווער שפּײַזט זיך מיט וואַרצלען, ווי
 אַ כאַזער?“

— וועמען שטייט דאָס אָן רעדן מיט היענעס, — האָט אנדו
 געברומט. ער האָט געקוקט אין זײַער זײַט דורך דער באַנאַכטי-
 קער פּינצטערניש און האָט זיך באַזעצט אלץ ווייטער צום פּײַער.
 דאָרט איז געשטאַנען אויג-לאַמי און האָט נאָך אלץ דער-
 צײַלט, וואָס ס'איז פֿאַרגעקומען, און דער פּײַער האָט געהאַלטן
 באַם אויסגיין, און דער רײַעך פּון סמאַלעניש איז געוואָרן אלץ
 שטאַרקער.

א שטיקל צייט איז אַנדו געשטאנען אפן ברעג פונם קרייד-
 פעלו, געביטן די פיס און געשאַקלט מיטן קאַפּ. ער האט צעעפנט
 זיין מויל, אָנגעשטעלט די אויערן און אריינגעשלעפט די לופט
 מיט די נאָזלעכער פון זיין ריזיקן שוואַרצן קאַפּ. דער צאנקענדי-
 קער פייער, די אומפאַרשטענדלעכע האַוואיעס פון מענטשן, שוין
 אָפּגערעדט דערפון, וואָס מ'האַט זיך אריינגעריסן אין זיין מעלכע,
 דאָרט וואו ביז איצטער האָט ער איינער אליין געוועלטיקט, — דאס
 אלץ האָט אַרויסגערופן באם בער אַ פאַרגעפיל פון אומגעוויינלעכע
 געשעענישן. דעם אָפּדערנאַכט האָט ער זיך געקליבן אָף געיעג
 נאָך אַ יונגער הירשן, נאָר, דערזענדיק דעם מענטשן, האָט ער
 אָפּגעלייגט זיין פלאַן.

— אר-א-כא-כא, — האָבן געקוויטשעט אונטער אים די היענעס.
 בא דער שיין פון די שטערן האט אַנדו דערזען, אַז איצט
 יאָגן זיך שוין צו אים אַ דריי, פיר היענעס. „זיי וועלן זיך שוין
 שלעפן נאָך מיר פוס-טריט די גאַנצע נאַכט“, — האָט אַנדו אַ טראַכט
 געטון. און זיי אָף צעלאַכעס האָט ער באשלאָסן שטיין דאָ און
 קוקן אָף דער רויטלעכער שיין, וואס צאַנקט דאָ אין טאָל, שטיין
 און קוקן ביז די מאַרגן-שיין וועט פארטרייבן די היענעס אַהיים.
 אין אַ שטיקל צייט ארום זיינען זיי ניט געבליבן. ערגעץ
 פונדערווייטן פון די בוקסן-וועלדער זיינען אָנגעקומען אַהער
 זייערע קוילעס. נאָכדעם האָבן זיי זיך ווידער אונטערגעגאנוועט.
 אַנדו האָט אַ גענעץ געטון און איז אַוועק מיט די פעלזן, און די
 היענעס נאָך אים. האָט ער זיך אָפּגעשטעלט און האָט זיך אויס-
 געקערעוועט אָף צוריק.

ס'איז געווען אַ גרויטארטיקע נאַכט. דער הימל האָט געשיינט
 און געפינקלט מיט שטערן. אינם אָפּענעם סטעפּ זיינען אומגע-
 לאָפן די היענעס. אין יענער זייט סטעפּ איז געווען אַ בוקסן-
 וואַלד, און ווייט פון הינטערן וואַלד האבן זיך אופּגעהויבן טונקל
 און סוידעסדיק די זייטן פון בערג מיט שניי-שפיצן, ווייטע,
 קאלטע און קלאַרע. ס'איז אופּגעגאַן די לעוואָנע, אין טאָל האט

מען זי נאך ניט אויסגעזען, נאָר מיט די ערשטע שטראלן אירע
האַט זי שוין באַרירט די שפיצן פון די בערג. אַרום און אַרום איז
געווען אַ טויטע שטילקייט. און געשטערט האָט די שטילקייט
פון צייט צו צייט נאָר דאָס קוויטשען פון די היענעס, און ווי דאָס
שאלן פון טרומייטן האָבן אָפגעענטפערט פונדערווייטן קוילעס
פון עלפאַנטן, וואָס זיינען ערשט אָנגעקומען אין דער געגנט.
אוג-לאָמי האָט אָנגעוואָרפן נאָך טרוקענעם פאפאָראָט אינם
פייער און די שוין פונם פייער האָט זיך צעהוידעט און איז גע-
וואָרן נאָך רויטער. אוג-לאָמי האָט געענדיקט דערציילן און האָט
זיך אַנידערגעלייגט שלאָפן, און יודענאַ איז נאך אַלץ געזעסן און
האָט זיך צוגעהערט צו די אומגעוויינלעכע שטימען פון די אומ-
באַקאַנטע כאיעס און האָט זיך פארקוקט אף דער טונקעלער מיד-
רעכדיקער זייט פונם הימל, וואָס איז געווען אלץ בלויער און
שיינענדיקער.

אונטן ערגעץ האָט דער טייך געפירט זיין אייביקן געשפרעך,
און אומבאַמערקטע באַנאַכטיקע באַשעפענישן זיינען דאָ שטילערהייט
אַרומגעלאָפן.

אנדו איז געשטאַנען אַביסל, איז אַוועק צוריק און אין אַ מינוט
אַרום האָט ער זיך אומגעקערט און, ווי ס'וואָלט אים איינגעפאלן
מיטאַמאָל אַ נייער געדאַנק, האָט ער זיך געלאָזן גיין ארום
מיטן טאָל.

די נאַכט איז פארגאנגען, און אוג-לאָמי איז נאך אלץ געשלאָפן.
די לעוואָנע האָט זיך געהויבן אלץ העכער און איר ווייטע סוידעס-
דיקע שוין האָט באַגאַסן דעם שאַרפן שפיץ פונם פעלז. דער טייך
אין טאָל איז ערגעץ געלעגן אין דער פינצטער. צוביסלעכווייט
האָבן זיך אָנגעהויבן צומישן צו דער לעוואָנע-שוין גרינגע אָפ-
גלאַנצן פון דער מאָרגן-שוין, וואָס האָט זיך פארנומען אינדער-
ווייטן.

יודענאַ האָט זיך אלעמאָל אומגעקוקט אפן שפיץ פונם פעלז,
וואָס איז געהאַנגען איבער איר קאָפּ. עפעס האָט זי געהאַט אַזאַ

טונקעלן געפיל, אז דאָרט אַפן פעלז האָט זיך עפעס אונטער-געאַנוועט. דער רויטער פלאַם פונם פייער איז געוואָרן אלץ טונקעלער און גרויער. דער זייל רויך איז געוואָרן אלץ דייטלעך-כער, און אלץ, וואָס מ'האט פריער אין טאָל ניט אויסגעזעען, איז געוואָרן קלאָרער אין דער בלייכער שיין פון קאַיאָר. יודענא איז אַנדרימלט געוואָרן.

פלוזלינג האָט זי זיך אופגעכאַפט, זיך אויסגעגלייכט און אופמערקזאַם באַטראַכט דעם פעלז פון אונטן ביז אַרוף. זי האָט שטילערהייט אַ געשריי געטון, און אוג-לאַמי, וואָס האט געהאַט אַ גרינגן שלאָף, ווי אַ כאַיע, האָט זיך די מינוט אופגעכאַפט. ער האָט אַ נעם געטון זיין האַק און זיך אַוועק-געשטעלט לעבן יודענען.

ס'איז נאָך געווען גוט טונקל. די ערד איז געווען באַדעקט מיט שוואַרצע און טונקל-גרויע שאַטנס, און אַפן הימל האָט נאָך געשיינט דער לעצטער פאַרזאַמטער שטערן.

דאָס אָרט, וואו זיי האָבן זיך געפונען, האָט געהאַט באַ אַ זעקס פוס אינדערברייט און צוואַנציק אינדערליינג. פונ-דאַנען האָט זיך דער פעלז אַראָפּגעלאָזן צום טאָל, אָפּגעריסן אַף אַ פופציק פוס אין דער טיף, און האט זיך פארענדיקט אין געדיכטן ווילדגעוואוקס פון ניסביימלעך. אין דער צווייטער זייט איז געהאַנגען דער הוייער פעלז אַף פערציק אָדער פופציק פוס אינדערהיין. יודענא און אוג-לאַמי זיינען געשטאַנען פאַרגלי-ווערטע, ווי דערשראָקענע הירשן און האָבן געוואַרט. אַ פאַר מינוט האָבן זיי גאַרנישט ניט געהערט. דערנאָך האבן זיי פונדער-היין דערהערט אַ גערויש פון אָפּגעקאלופעטער ערד און אַ קנאַקן פון צווייגן.

אוג-לאַמי האָט געכאַפט די האַק און איז צוגעגאַנגען צום ברעג פונם פעלז, קעדיי זען, וואָס טוט זיך דאָרט אינדערהיין אפן פעלז. און פלוזלינג האָט אים פאַרקלעמט דאָס האַרץ פון שרעק. ער האָט דערזען דעם הייל-בער. דער בער האָט זיך פאַמעלעך

אף צוריק-צו אראָפּגעלאָזן צו זיי אָף זיינע פּלאַטשיקע לאַפּעס. די דאָזיקע לאַפּעס זיינען איצט געווען פּונקט איבער אוג-לאַמין. דער בער האָט זיך אזוי איינגעקלאַמערט אין די שטיינער און אין די מאַגערע געוויקסן, אַז ס'האַט זיך אויסגעוויזן, אז ער איז צוגע-וואַקסן צום פעלוז. פון זיין גלאַנציקער מאַרדע ביז דעם קורצן אָפּגעהאַקטן וויידל איז ער געווען אַנדערהאַלבן מאָל גרעסער פון אַ לייב און צוויי מאָל אזוי די גרייס פון אַ דערוואַקסענעם מענטשן. ער האָט געקוקט איבערן אַקסל, זיין ריזיק מויל איז געווען צעפּפּנט און דער צונג אַרויסגעשטעקט.

אנדו האָט געזוכט אַן אַנשפּאַר פאַר די פּיס און האָט זיך לאַנגזאַם אַראָפּגעלאָזן נאָך אַף איין יאַרד נידעריקער.

— אַ בער, — האָט אוג-לאַמי געזאַגט און האָט אָנגעהויבן זיך אַרומקוקן אַ דערשראָקענער און אַ בלאַסער.

יודענאַ האָט מיט שרעק אין די אויגן באַוויזן אַראָפּ מיט די פּינגער.

אוג-לאַמי האָט אַזש צעפּפּנט דאָס מויל: דאָרט אונטן איז געשטאַנען, אַנשפּאַרנדיק זיך מיט די לאַפּעס אַפּן פעלוז, נאָך אַ רי-זיקער טונקל-גרויער קערפּער — אַ בעריכע. זי איז געווען קלענער פון אנדו, נאָר דאָך איז דאָס געווען אַ ריזיקע כאיע.

פּלוצלינג האָט אוג-לאַמי אַ געשריי געטון, האַט אָנגעכאַפּט אַ גרויס בינטל פּאַפּאַראַטן און אריינגעוואָרפּן אינם אויסגייענדיקן פייער. „ברודער-פייער, — האָט ער געשריען, — ברודער-פייער.“

יודענאַ איז געקומען צו-זיך און האָט זיך גענומען העלפּן אוג-לאַ-מין. „ברודער-פייער, העלף, העלף, ברודער-פייער!“

דער פייער איז נאָך געווען רויטלעך, און אַז זיי האָבן אָנגעוואָרפּן אַף אים פּאַפּאַראַט, איז ער געוואָרן גרוי. „ברודער-פייער, — האָבן זיי געשריגן מיט אלע קויכעס, און דער פייער האַט זיך אויסגעלאָשן און ס'איז געבליבן נאָר אַש. אוג-לאַמי האָט אין קאַס געטופּעט מיט די פּיס און אַ זעץ געטון מיטן פּריסט איבערן אַש. יודענאַ האָט זיך גענומען אויסשלאָגן פייער פון אַ קיזלשטיין,

און די גאנצע צייט האָבן זיי ניט אַראָפּגענומען די אויגן פונם בער, וואָס האָט געפּוּזעט אַף צוריק־צו אַראָפּ־באַרג. „ברודער־פּייער!“

פּלוצלינג האָבן זיך באוויזן די האָריקע פּיס פּונם בער. דעם קאָפּ האט מען ניט אויסגעזעען, נאָר ס'האָט זיך שוין געהערט זיין פאַרשטיקטער ברומען.

אָט האט יודענא אויסגעשלאָגן אַ פּונק און קען אים ניט צע־בלאָזן. דער פּונק האָט אַ פּלאַם געטון און איז טארלאָשן געוואָרן. יודענא האט אַ וואָרף געטון דאָס פּייער־געצייג און האָט אָנגע־הויבן ארומקוקן זיך אין אלע זייטן, ווי אַ צעמישטע. דערנאָך האָט זי אַ שפּרונג געטון, זיך ארופּגעקאראַבקעט אַף אַ יאַרד, אָדער צוויי אַרונדן אָפּן פעלו. ווי אזוי האָט זי זיך דאָ איינגעהאלטן איין מינוט אַפּילע, איז שווער צו פאַרשטיין, ווייל דער פעלו איז געווען גראָד ווערטיקאַל און אַפּילע אַ מאַלפּע וואָלט דאָ ניט געהאַט פאַר וואָס זיך אָנהאלטן. יודענא האָט זיך אַראָפּגעגליטשט צוריק מיט צעבלוטיקטע הענט. אויג־לאַמי האט זיך ווילד געוואָרפן הין און צוריק, ער האט ניט געוואוסט, וואָס צו טון. די בעריכע האָט אויסגעוויזן אַסאך קלענער פּונם בער. ווען זיי ביידע, אויג־לאַמי און יודענא, וואָלטן מיטאַמאַל זיך אַ וואָרף געטון אַף דער בעריכע אַראָפּ, וואָלט איינער פון זיי עפּשער ארויס אַ לעבע־דיקער.

— און! — האָט אַ ברום געטון דער הייל־בער. אויג־לאַמי האָט זיך אויסגעקערעוועט און האָט דערזעען זיינע קליינע אייגעלעך.

יודענא האָט זיך צוגעטולעט צום ברעג פּונם פעלו און האָט געקוויטשעט, ווי אַ געפּאַנגענער קראָליק. פון דעם קוויטש איז אויג־לאַמי אַראָפּ פון זינען. מיט אַ שרעקלעכן געשריי האט ער אַ כאַפּ געטון די האַק און זיך אַ וואָרף געטון אַף אנדן. אין איין רעגע האָט אויג־לאַמי זיך אָנגעכאַפּט פאר אַ קושטש פּוינקט איבערן בער, און נאָך אין אַ סעקונדע ארום איז ער שוין געהאַנגן

גען אפן בערס רוקן, זיך איינגעטולעט אין זיין פעל און מיט
 איין האנט זיך אָנגעכאַפּט פאר די געדיכטע האָר, וואָס אונטער
 דער כאיעס קינבאַק. דער בער איז אזוי צעמישט געוואָרן פון
 דעמדאָזיקן אָנפאַל, אַז ער האָט זיך אפילע ניט געקענט באַשיצן.
 ער האָט זיך נאָך פעסטער איינגעקלאַמערט אין די קושטשעס,
 און פּלוצלינג האָט די האַק, די ערשטע מענטשישע האַק, זיך
 אַראָפּגעלאָזן אָף זיין שאַרבן. דער בער האָט אַ שאַקל געטון
 מיטן קאַפּ און האָט הויך און צאָרנדיק אָנגעהויבן רעווען. די
 האַק האָט אים צעשפּאַלטן די פעל ניט ווייט פונם לינקן אויג און
 די בלוט האָט אים געשטערט זען פון דער זייט. דער צעווילדע-
 וועטער און פאַרכידעשטער בער האָט נאָכאַמאַל אַ רעווע געטון
 און אַ קנאַק געטון מיט די ציין לעבן אוג-לאַמיס פּאַנים. די האַק
 האָט זיך נאָכאַמאַל אופּגעהויבן און האָט זיך אַראָפּגעלאָזן אפּן
 בערס קינבאַק. דער דריטער זעץ האָט אויסגעשלאָגן דעם רעכטן
 אויג און האט ארויסגערופן אַ ווילדן רעווע, איצט שוין פון ווייטיק.
 יודענא האָט דערזען, ווי דעם בערס גרויסע, פּלאַטשיקע לאַפעס
 האָבן זיך אַ גליטש געטון אַראָפּ. פּלוצלינג האָט דער בער לעפּיש
 אַ שפּרונג געטון אין אַ זייט, און אַלץ איז פאַרשוואונדן געוואָרן.
 ס'האַט זיך דערהערט אַ טרישטשען פון צווייגן, געשרייען און ברר-
 מען פונם בער.

יודענא איז מיט אַ קלאַג צוגעלאָפּן צום ברעג פונם פעלז
 און האָט אַראָפּגעקוקט אַראָפּ. אָף איין מינוט האָט זיך איר אויס-
 געוויזן, אַז דער מענטש און ביידע בערן האָבן זיך צונויפּגעגאַסן
 אין איין קופּע. דערנאָך איז אוג-לאַמי אָפּגעשפּרונגען אין אַ זייט
 און האָט אָנגעהויבן קלעטערן אַרוף. און די בערן האָבן זיך גע-
 קייקלט און געשלאָגן זיך איינער מיטן צווייטן אין די ניסביימ-
 לעך. אוג-לאַמי האָט ערגעץ געלאָזן די האַק, און דריי בלוטיקע
 פּאַסן זיינען געלאָפּן איבער זיינע פיס.

— אַרוף! — האָט ער אַ געשריי געטון, און באַלד האָט יודענא
 גענומען קלעטערן אפּן שפיץ פונם פעלז.

אין אַ האַלבער מינוט אַרום האָבן זיי שוין אַרופגעקלעטערט אַפן פעלז. זייערע הערצער האָבן זיך געוואָרפן. נאָר איצט זיינען זיי שוין געווען אויטער געפאַר, ווייל אנדו און זיין ווייב זיינען ערגעץ ווייט אונטערן פעלז. אנדו איז געזעסן אַף די הינטערשטע לאַפעס און האָט געאַרבעט מיט די פעדערשטע. מיט גיכע, פאַר-צווייפלטע באַוועגונגען פון זיינע לאַפעס האָט ער געוואָלט אויס-ווישן די פאַרבליענדטע אויגן. די צעווילדעוועטע בעריכע איז גע-שטאַנען אַף אלע פיר אַביסל ווייטער און האָט בייז גערעוועט. אויג-לאַמי האָט זיך אַ וואָרף געטון אפן גראָז, פאַרגראָבן דעם פּאָנים אין די הענט און איז געלעגן מיט שווערן אַטעם און האָט זיך באַגאַסן מיט בלוט.

יודענא האָט נאָכאַמאָל אַ קוק געטון אַף די בערן, דערנאָך איז זי צוגעגאַנגען און האָט זיך געזעצט לעבן אויג-לאַמין און האָט פון אים די אויגן ניט אַראָפּגענומען.

דערנאָך האָט זי אויסגעצויגן די האַנט, פון דער גרינג זיך צוגערירט צו אים און ארויסגעלאָזן אַ גאַרגל-קלאַנג, וואָס האָט באַטייט אויג-לאַמיט נאָמען. ער האָט זיך אויסגעקערעוועט צו איר און זיך אָנגעשפּאַרט אַף דער האַנט. זיין פּאָנים איז געווען בלאַס, ווי באַ אַ שטאַרק-דערשראַקענעם מענטשן. איין מינוט האָט ער באַטראַכט יודענען און האָט זיך פּלוצלינג צעלאַכט.

אוואָף! — האָט ער אַ געשריי געטון מיט ניצאַכן.
— אוואָף, — האָט זי אַ געשריי געטון.

אַ פּראָסטער שמועס, נאָר מיט אַ גרויסן מיין. דערנאָך איז אויג-לאַמי אופגעשטאַנען, האָט זיך אַראָפּגעלאָזן אַף די קני לעבן יודענען און, שטייענדיק אַף אלע פיר, האָט ער אַ קוק געטון איבערן פעלז-אַפּריס אַף דעם טייך אין טאָל. זיין אַטעם איז געוואָרן געמאַסטענער, און די בלוט פון זיין פּוס האָט אופגעהערט גיסן. אויג-לאַמי האָט זיך גענומען אופמערקזאַם באַטראַכטן די שפורן פון דעם בער, און יודענא האָט שוויינג-דיק געקוקט אַף אים.

אָט איז ער אופגעשטאנען און האָט זיך געלאָזן גיין צו זייער פריערדיקן אָרט. יודענאָ איז אים נאָכגעגאנגען פוס-טריט. דאָרט האָבן זיי אופגעהויבן זייער פייער-געצייג, און אוג-לאָמי האָט שטאַרק פּאַרויכטיק זיך אַראָפּגעלאָזן אַראָפּ פונם פעלו און האָט דאָרט אויסגעזוכט זיין האַק. זיי האָבן זיך שטילערהייט אומ-געקערט אַפן פעלו און זיך געלאָזן אין וועג אריין. דאָ האָבן זיי מער ניט געקענט בלייבן. יעדער רעגע האָבן זיי זיך דאָ געקענט ריכטן אָף זייערע געפערלעכע שכיינים. אוג-לאָמי האָט געטראָגן די האַק, און יודענאָ — דאָס פייער-געצייג.

זיי זיינען אַוועק ארוף מיטן וואַסער באַם ברעג טייך. מיט דעם וועג האָבן זיי געקענט אָנשפּאַרן גלייך צו דעם בער אין הייל אריין, נאָר קיין אנדער וועג האָבן זיי ניט געהאַט. אַראָפּ מיטן וואַסער איז געווען דער לאַגער-פּלאַץ פון זייער שיוועט, און אוג-לאָמי האָט דאָ געהאַרגעט אויפן און אוואָן, און קעדי האָבן וואַסער אָף טרינקען, האָבן זיי ווילנדיק—ניט-ווילנדיק זיך געמוזט האַלטן מיטן ברעג. אפן וועג האָבן זיי קיינעם ניט בא-געגנט, אויסער די שפורן פונם בער, וואס זיינען געלאָפן אַפן ברעג פון פעלו. און פּלוצים זיינען די שפורן פאַרשוואונדן געוואָרן. אוג-לאָמי האט פארקערעוועט אָף לינקס. פּלוצלינג זיינען זיי אָנגעקור מען צו אן אָרט, וואו דער פעלו האָט זיך אָפּגעוואלגערט און האָט פאַרצאמט דעם טייך. דער טייך האָט זיך צעגאָסן. דער אָפּוואַלגער איז שוין פאַרגעקומען לאַנג. דאָס אָרט איז געדיכט פארוואקסן געוואָרן מיט גראַז, נאָר אין איין אָרט איז אַ גרויסע האלבקיילעכיקע שטרעקע געבליבן פריש און ווייס, ווי אין דעם ערשטן טאָג, ווען דער פעלו האָט געפלאַצט און זיך אַראָפּגע-גליטשט אַראָפּ. צופוסנס פונם פעלו זיינען געווען עטלעכע היילן. אוג-לאָמי און יודענאָ זיינען געשטאַנען און האָבן מוירע געהאַט זיך אַ ריר טון פונם אָרט. זיי האָבן גערעכנט, אז דאָ ער-געץ, וואו זיי דאַרפן פארביגיין, איז די הייל פונם בער, און פּלוצלינג האָבן זיי דערזען פריער איינעם, און דערנאָך דעם

צווייטן בער. אנדרו איז געגאנגען פאָרויס, אביסל געהונקען אָף זיין פעדערשטן פוס. ער האָט געהאַט אַ פאַרצאָרנטן אויסזען, און נאָך אים האט זיך געשלעפט די בעריכע.

יודענא און אוג-לאָמי האָבן אפדערגיך זיך אָפגערוקט און אַוועק אזוי ווייט, אז קאם וואס זיי האָבן ארויסגעזען די בערן. דאָ האט אוג-לאָמי זיך אָפגעשטעלט. יודענא האָט אים אַ ריס געטון פאר דער האַנט, נאָר ער האָט זיך צו איר אויס-געקערעוועט און אזוי אַ קוק געטון אָף איר, אז זי האָט די מינוט אַראָפּגעלאָזן זיין האַנט. אוג-לאָמי איז געשטאַנען מיט דער האַק אין האנט און האָט נאָכגעקוקט נאָך די בערן אזוי לאנג, ביז יענע זיינען פארשוואונדן געווארן אין איינער פון די היילן. ער האָט פאר זיך שטילערהייט עפעס אַ ברום געטון און אַ מאַך געטון מיט דער האַק. און אנשטאט גיכער צו אנטלויפן פונדאָנען, האָט אוג-לאָמי זיך אנידערגעלייגט אָף דער ערד און שטילער-הייט אָף אלע פיר גענומען זיך באַוועגן פאָרויס צום טייך ביז דעם אָרט, פונדאָנען מ'האַט אויסגעזען די היילן. יודענא האט דאָס אָנגעקוקט מיט גרויס שרעק. דאָס זיינען דאָך בערן, און אוג-לאָמי האַלט זיך אזוי רואיק, ווי ער וואָלט נאָכגעשפירט קראַך-ליקעס.

ער איז געלעגן אומבאוועגלעך אונטערן שאַטן פון ביימער, ענלעך אָף אַ קלאַץ, וואס דאָס וואסער וואַרפט אַרויס אפן ברעג. ער האָט געטראַכט, און יודענא האט שוין זייער לאַנג געוואוסט, נאָך פון זינט זי איז געווען אַ קליין מיידעלע, אז אוג-לאָמי ליגט אזוי שווייגנדיק מיטן קין אָף די קולעקעס און טראכט, הייסט דאָס, אז ס'וועט פאָרקומען עפעס אויסערגעוויינלעכס.

אַ גאַנצע שאַ איז ער געלעגן און געטראַכט. נאָר ביז האַלבן טאָג איז די ווילדע פאָר צוגעגאַנגען צום פעלז-אָפּריס, וואס איז געהאנגען איבער דער הייל פון די בערן.

ביז פארנאכט האבן זיי פליסיק געארבעט איבער אַ ריזיקער קרייד-שטיק. קיין אַנדער אינסטרומענט, אויסער זייערע פעסטע

מוסקולן, האָבן זיי ניט פאַרמאָגט און פונדעסטוועגן האָט זיך זיי איינגעגעבן צושלעפן די קרייד־שטיק פון דעם בערגל, וואו זי האט געשטעקט אזוי ווי אַ צאַן, וואָס שאַקלט זיך ביזן אָפּריס. די קרייד־שטיק האָט געהאַט גוטע צוויי יאָרדן אין אומפאַנג, די הייך ביז יודענעס ברוסט, אַ טומפֿ־ווינקלדיק, באזעצט מיט שאַרפע קיזלשטיינער, און אז די זון איז פאַרגאַנגען, איז זי שוין געלעגן אָפּן סאַמע אָפּריס איבער דער הייל פון די שרעקלעכע בערן.

אין הייל האָט די בעריכע געריזעט אַ ביין, און אנדו האָט פלייסיק געלעקט זיין לאַפע און האָט מיט איר געפירט איבערן פּאַנים, קעדיי אָפּקילן דעם ברענענדיקן ווייטיק אין זיינע צעיאַ־טערטע וואונדן. די זון האָט מיט וואַרעמע שטראַלן פאַרגאַסן דעם גרינעם אַראָפּ־באַרג, וואָס פאר דער הייל.

אנדו איז צוגעגאַנגען צום ארויסגאַנג פון הייל, אַרויסגעשטעקט דעם קאָפּ און האָט גענומען באַטראַכטן די ברעג־פעלזן. מיט זיין גאַנצן אויג האָט ער געקוקט אָף דער פאַרנאכטיקער זון און האָט געגענעצט.

איבערן קאָפּ האט ער מיטאמאָל דערהערט עפעס אַ גערויש. אַ גרויסע קרייד־שטיק האט זיך אָפּגעריסן אינדערהייך פונם פעלז און איז אַראָפּגעפאַלן פונקט פאר זיין נאַז און זיך צעבראַכן אָף קליינינקע שטיקעלעך. אנדו האט זיך זייער דערשראָקן.

אַז ער איז אַביסל געקומען צו זיך פון דערשרעק, איז ער צוגעגאַנגען און האָט נייגעריק אָנגעהויבן באשמעקן די אַראָפּגע־פאַלענע קרייד־שטיקער. עפעס האָבן זיי געהאט אַזאַ רייעך, וואס האט דערמאנט יענע צוויי מיעסע כאַיעלעך אָפּן פעלז. אנדו האָט זיך אוועקגעזעצט, אַ ריר געטון מיט דער לאַפע די גרעסטע שטיק און דערנאָך זי באטראכט פון אַלע זייטן: וואו איז דאָ ערגעץ דער מענטש ?

און אַז די נאַכט איז געקומען איז אנדו אוועק אַראָפּ־צו מיטן טאָל פונם טייך אַ קוק טון, עפשער וועט ער ערגעץ טרעפן די איינזאוינער פונם פעלז. אָפּן פעלז איז געווען ליידיק, קיין סימען

ניט פון יענער רויטער באשעפעניש. אנדו איז זייער הונגעריק
 געווען, איז ער גלייך אוועק אף געיעג. ער האָט באלד פאַרגעסן
 די מיעסע כאַיעלעך. אינגיכן האָט אנדו געפֿינען אַ יונגע אינד,
 נאָר לעבן איר איז געווען איר מאַמע, וואס האט זיך געפרוואוּט
 באַשיצן איר קינד. אנדו האָט שוין געוואָלט לאָזן זי צורו, נאָר די
 צעהיצטע מוטער האט זיך געוואָרפן שלאָגן, און אנדו האט איר
 דערלאַנגט אין פּאַנים אַרײַן און האט זי איינגענומען. דאס פלייש
 איז געווען ניט שטאַרק יונג, נאָר אסאך, און די בעריכע האט
 אויך באקומען אַ כײלעק. אָבער וואָס קאן דאס זײַן?
 אַפן צווייטן אָונט איז ווידעראַמאָל, פונקט ווי נעכטן, אראַפֿ-
 געפאַלן אַ שטיק ווייסער פעלז און האָט זיך צעבראָכן אף קליינע
 שטיקלעך.

אַפן דריטן מאָל, דאָס איז געווען אין אַ טאָג אַרום, האָט מען
 שוין בעסער געצילעוועט. די פעלזשטיק האט געפיקט גלייך אין
 דעם נאַרישן קאָפּ אנדוס, און מיט אזא קנאַק, אז ס'האט אָנגע-
 הויבן ליאַרעמען צווישן די פעלזן, און ווייסע שטיקלעך זײַנען
 זיך צעפלוּיגן אין אַלע זײַטן. פון הייל איז אַרויס די בעריכע
 און האָט נייגעריק באשמעקט אנדון. עפעס איז אנדו געלעגן
 פארן הייל אַזוי מאַדנע, מיט אַ פייכטן, צעקוועטשטן קאָפּ. די בע-
 ריכע איז נאָך געווען יונג און ניט דערפאַרן, האָט זי באשמעקט
 אנדון, אים אַרומגעלעקט און באשלאָסן אים לאָזן צורו, ביז
 ס'וועט אים איבערגיין און דערווייל איז זי אליין אוועק אף געיעג.
 זי איז אוועק זוכן די יונגע אינד, וואס איר מוטער האָפן זיי
 מיט צוויי טעג צוריק פאַרצוקט, און אינגיכן האט זי זי געפונען.
 נאָר ס'איז געווען אומעטיק אַפן געיעג אָן אנדו און זי האט זיך
 אומגעקערט פרי אַהיים. ס'האָט נאך אף טאָג ניט שאַריעט. דער
 הימל איז געווען גרוי און פאַרצאָרנט. די ביימער, וואס ארוף
 מיטן טײך-טאַל — שוואַרץ און ניט היימלעך, און אין איר בער-
 שער נעשאַמע האָט זיך אָנגעהויבן רירן אַ טונקעלער פאַרגעפיל
 פון אומגעוויינלעכע און שרעקלעכע געשעענישן. זי האָט אָנגע-

הויבן רופן אנדון. די ברעגן פונם טייך האבן איר אָפגעענטפערט מיט אַ ווידערקאַל.

אז זי איז צוגעקומען צו דער הייל, האָט זי דערזען אין דער-פינצטער אַ פּאַר שאַקאַלן, וואָס האָבן זיך געלאָזן לויפן באַ איר אָנקומען. דערנאָך האט זיך צעהיילט אַ היענע. עפעס אַ טויך לע-פישע פיגורן האבן זיך געלאזן לויפן אַרוף, זיך אָפגעשטעלט אינ-דערהיך און שפּאַטיש געקוויטשעט: —"הערשער פון פעלזן און היילן, או-א-כאַ", —האט זיך צעטראַגן מיטן ווינט. דער טונקעלער פּאַרגעפיל פון דער בעריכע האט אָנגענומען קלאַרע פּאַרמען. זי איז אפּדערגיך צוגעלאָפן צו דער הייל. "או-א-כאַ", —האָבן געשריגן, אָפּטרעטנדיק, די היענעס און נאָכאַמאָל "או-א-כאַ".

דער הייל-בער איז שוין געלעגן אין אן אנדער פּאַזע. די היענעס האָבן אים שוין פּיין באַאַרבעט. אין איין אָרט האבן זיך שוין אָפּילע אויסגעזען זיינע ווייסע ריפּן. אַרום און אַרום אָפן גראַז האבן זיך געוואָלגערט די צעפּלויגענע שטיקלעך פון די דריי גרויסע קרייד-שטיקער. די לופט איז געווען אָנגעזאַפט מיטן רייעך פון טויט.

די בעריכע האָט זיך אָפגעשטעלט אַ פּאַרכידעשטע. אָפּילע איצט האָט זיך איר ניט געגלויבט, אז איר גרויסער פּרעכטיקער אַנדו איז טויט. מיטאַמאָל האָט זי פונדערהיך דערהערט עפעס אַ קלאַנג, אַ מאָדנער קלאַנג, אַביסל ענלעך אָף דעם געשריי פון דער היענע, נאָר פולער, מיט אַ נידעריקערן טעמבר. די בעריכע האָט אַ קוק געטון ארוף. אירע קליינע אייגעלעך, פּאַרבּלענדעטע פון קאַיאָר-שיין, האָבן זייער שלעכט געזען. אירע נאָזלעכער האָבן געציטערט. דאָרט אָפן ברעג פונם פעלז-אָפּריס, זייער הויך, אָפן פּאַן פון דער העל-ראָזער פּאַרטאַג-שיין, האָט זי דערזען עפעס אַזוינע צוויי האָריקע, קיילעכיקע און טונקעלע זאַכן: דאָס זיינען געווען יודענעס און אוג-לאַמיס קעפּ, וואָס האָבן פון איר כוידעק געמאַכט, און כאַטש זי האט זיי ניט גוט געזען, האט זי דערהערט זייערע שטימען, און עפעס אַ טונקעלע שרעק האט זי

פארכאפט. אַ נייער געפיל פון אומפארמיידלעכע און אומבאוואוסטע אומגליקן האט זיך אין איר האַרץ אריינגעגאנוועט. זי האָט זיך גענומען באטראכטן די צעוואָרפענע קרייד-שטיי-נער, וואָס זיינען געלעגן אַרום אנדו. אַ וויילע איז זי געשטאַנען אומבאוועגלעך, געקוקט אין אַלע זייטן און ארויסגעלאָזן אַ נידע-ריקן, אויסגעצויגענעם רעווע, קימאַט אַ קרעכץ, און נאָכדעם האָט זי זיך אומגעקערט צו אנדו און האָט דעם לעצטן מאָל געפרוואוט אים אופוועקן.

III. דער ערשטער רייטער.

ביז אוג-לאָמין האָבן מענטשן און פערד נאָך קיינמאָל קיין באגעעניש ניט געהאַט. זיי האָבן געלעבט באַזונדער. די מענטשן— באַ די טייכן און די ווילדוואקסן, און די פערד—אף די גרוימע, גראַזיקע סטעפעס צווישן קאַשטאַן-ביימער און סאַסנעס. ס'פלעגט זיך מאַכן, אַז אַ פערד האָט פארבלאָנדזשעט און פלעגט טרעפן אין די זומפן, וואס האָבן אים פאַרצוימט דעם וועג. נאָר די שפייז איז דאָ געווען אַרעם, און דער פערד פלעג אַוועק פונדאַנען. און ס'פלעג זיך מאַכן, אז מענטשן האבן אמאָל געפונען אַ פערד פאַרצוקט פון אַ לייב, פלעגן זיי אַפּיאַגן די שאַקאַלן און האבן געהאַט אַ סודע ביז די זון איז פארגאנגען.

אַלע פריילינג, ווי נאָר די גראָו איז אויסגעוואקסן אף די ניי-דעריקע שטרעקעס, פלעגן די פערד אַנקומען אַהער, אַף צאַפן-מאַירעווי, באַלד נאָך די שוואַלבן און אַביסעלע פריער פאר די היפּאָפּאַטאַמען. זיי האָבן זיך געהאַלטן אין קליינע טאַבונען, וואָס זיינען באשטאנען פון איין ע, ר, אַ צוויי, דריי שקאַפעס מיט לאַ-שעקלעך. ווי נאָר די קאַשטאַנען האָבן אָנגעהויבן געל ווערן און די וועלף האָבן זיך אַראָפּגעלאָזן פון די בערג, זיינען די פערד-

טאָבונען אַוועק צוריק. געוויינלעך פלעגן די פערד זיך פאַשען אָף אַפּענע ערטער, און נאָר אין גרויסע היצן האָבן זיי געזוכט אַ שאַטן. זיי פלעגן אויסמיידן די גרויסע בוקסן-וועלדער און די גע- דיכטע ווילדוואקסן פון דערנער. אַמערסטן האָבן זיי זיך געהאלטן אָף אזוינע ערטער, וואו ס'זיינען געוואקסן קליינע גרופעס ביימער. דאָ האָבן זיי זיך געפילט זיכער און האבן קיין מוירע ניט געהאַט פאַר אַן אומגעריכטן אָנפאַל. צוגיין צו זיי אומבאַמערקט איז גע- ווען שווער, אָף אנדערע כאַיעס פלעגן די פערד ניט אָנפאַלן. זייערע קאָפּיטעס און ציין זיינען זיי צוננץ געקומען אין די גע- שלעגן צווישן זיך. אין די אַפּענע שטרעקעס האָט קיין איין לע- בעדיק באשעפּעניש ניט געקענט אָנפאַנגן קיין דערשראָקענעם פּערד, טיידן אן עלפאַנט, און פארן מענטשן האָט אין יענער צייט קיינער קיין מוירע ניט געהאַט.

די פערד האבן נאָך דעם קלענסטן פאַרגעפיל ניט געהאַט פון דער שרעקלעכער קנעכטשאַפט, וואָס איז זיי געווען באשערט אָף שפּעטער. זיי האָבן נאָך אַפּילע ניט געטראכט פון די בייטשן, שפּאַרן און צוימען, וועגן שווערע מאַסאַעס און שמוציקע גאַסן, וועגן הונגעריק לעבן און שכיטע-הייזער—פון די אַלע גוטע זאַכן, וואָס האָבן פאַרביטן די ווייטע גראַזיקע לאַנקעס און זייער פריי- הייט—האָבן זיי נאָך דעמאָלט ניט געוואוסט.

אָף די בלאַטיקע ברעגן פון זייער טייך איז אוג-לאָמין און יודענען קיינמאָל ניט אויסגעקומען זען אַ פּערד פונדערנאָענט. נאָר איצט, אַז זיי האָבן פארלאָזן זייער באַהעלטעניש אַפּן פעלו און האָבן אַרומגעבלאָנדזשעט און געזוכט עסן, האָבן זיי יעדער טאָג זיך באגעגנט מיט פּערד.

אַז אנדו איז שוין געווען טויט, האָבן זיי זיך אומגעקערט — יודענא און אוג-לאָמי—צוריק אַפּן פעלו. פאַר דער בעריכע האָבן זיי שוין קיין מוירע ניט געהאַט. פאַרקערט, די בעריכע האָט אָנ- געהויבן פאַר זיי מוירע האָבן און ווי נאָר זי האָט זיי דערשמעקט פונדערנאָענט, האָט זי גענומען דעם וועג אוג-לאָמי און יודענא

זיינען שטענדיק געווען צוזאמען. פון זינט זיי האָבן פאַרלאָזן זייער
שיינעט, איז יודענא געווען פאַר אוג-לאַמין דער איינציקער
פריינט. זי האָט זיך אויסגעלערנט אַפילע גיין אַף געיעג, אַף
וויפל ס'איז נאָר מעגלעך געווען פאַר אַ פרוי. אוג-לאַמי איז
שאַענווייס דורכאנאנד געלעגן און אונטערגעהיט כאַיעס אָדער
צוגעטראַכט נייע מיטלען פארן געיעג, און יודענא איז געשטאַנען
לעבן אים און האָט פון אים גיט אַראָפגענומען אירע בלישטשנ-
דיקע אויגן.

אינדערהייך אַפן פעלו איז געווען אַ גרויסע לאַנקע. נאָך איר
זיינען געגאנגען בוקסן-וועלדער, און אַף יענער זייט וועלדער
זיינען געלעגן אַפענע פעלדער. די גראָזן אין די פעלדער האָבן
זיך געוויגט אַפן ווינט, און דאָ האָט מען אַפט געקאנט טרעפן
פערד. דאָ, באַם ארויסגאַנג פון וואַלד, זיינען געווען אסאך נאָרעס
פון קראָליקעס. אוג-לאַמי און יודענא זיינען געלעגן מיט זייערע
שלידערשטיינער און האָבן געוואַרט, אַז די קראָליקעס זאָלן
אַרויס שטשיפען די גראָז און זיך שפילן אינם זון-פארגאנג.
איז יודענא געזעסן שטיל-שווייגנדיק און האָט די אויגן ניט
אַראָפגענומען פון די קראָליקלעכס נאָרעס, און אוג-לאַמי האָט
די גאַנצע צייט געקוקט דורך די גרינע בלעטער אַף די וואונד-
דערלעכע אומבאקאַנטע כאַיעס, וואָס האָבן זיך ארומגעדרייט
איבער דער לאַנקע.

ס'איז אים געפעלן געוואָרן זייער גראַציע, געשיקטקייט און
געשווינדקייט. אין די אָונטן, ווען די זון האָט זיך געזעצט און די
באַטאָגדיקע היץ איז לינדער געוואָרן, האָבן די פערד זיך אופ-
געמונטערט, זיך געיאָגט איינס נאָכן צווייטן, געהירושעט און
געטרייסלט מיט די גרינעס. זיי זיינען געלאָפן אין גרויסע קרייזן
און אַסטמאַל פלעגן זיי אויסקומען אַזוי נאָענט צו אוג-לאַמין, אַז
זייער טופען האָט געקלונגען, ווי דאָס קייקלען פון אַ דונער. דאָס
איז געווען אַזוי שיין, אַז אוג-לאַמין האָט זיך אויך געגלוסט
שפרינגען צוזאַמען מיט זיי. ס'פלעג זיך מאַכן, אַז איינער פון די

פערד האָט זיך גענומען קאַטשען איבערן גראָז, פאַריינסדיק אַרוף
אַלע פיר קאָפּיטעס.

דאָס איז שוין געווען שרעקלעך און ס'איז שוין ניט אזוי
שטאַרק געפעלן געוואָרן אויג-לאָמין.

אומקלאָרע פּאַנטאזיעס זיינען געבוירן געוואָרן אין אויג-לאָמין
קאָפּ, בעשאַס ער האָט נאָכגעקוקט די פּערד, און דערווייל האָט
זיך איינגעגעבן אַ פּאַר קראַליקעס לעבן ליינגער אביסל. אין
כאָלעם זיינען אויג-לאָמין פּאַנטאזיעס געוואָרן באַשטימטער און
דרייטער. ס'האָט זיך אים געכאַלעמט, אז ער גייט צו נאָענט
צו די פּערד, מיט זיין שליידערשטיין ווערט ער זיך אָפּ אַנקעגן
זייערע קאָפּיטעס, און מיטאַמאָל זיינען די פּערד שוין געוואָרן
מענטשן, אָדער מענטשן מיט פּערדישע קעפּ, און אויג-לאָמין
זיך און באַגאַסן מיט אַ קאַלטן שווייס פון שרעק.

אינדערפרי, אז די פּערד האָבן זיך געפּאַשעט, האט איין
שקאַפּע זיך צעהירושעט און דער גאַנצער טאָפּן האָט באַמערקט
אויג-לאָמין, וואָס איז געגאַנגען צו זיי אַנקעגן דעם ווינט. אלע
פּערד האָבן אָפּגעהערט עטן און האָבן געקוקט אָף אויג-לאָמין.
אויג-לאָמין איז ניט מיטאַמאָל צוגעגאַנגען, ער האָט אָנגעהויבן
אין אלאכסן איבערהאַקן די לאַנקע און בעשאַסמאַיסע האָט ער
געקוקט אָף וואָס איר ווילט אין דער וועלט, נאָר ניט אָף די
פּערד. אין זיינע פּאַרפּלאַכטענע האַר האָט ער אַריינגעשטעקט
דריי פּאַפּאַראַט-בלעטער. דאס האט אים צוגעגעבן אַ מאַדנעם
אויסזען, און געגאַנגען איז ער זייער פּאַמעלעך.

איינער פון די יונגע לאַשעקלעך האָט געמאַכט אַן אומרויאַקע
באוועגונג. אויג-לאָמין האט זיך אַראָפּגעלאָזן אָף די דיבקעס, ער
איז געזעסן און געקוקט גלייך אָף די פּערד. אינגיכן האט ער זיך
איבערצייגט, אז די פּערד טראכטן אָפּילע ניט פון אנטלויפן און
פון פיינטלעכע ארויסטרעטונגען קעגן אים טראכטן זיי אויך ניט.
האט ער אָנגעהויבן טראַכטן, וואס וועט ווייטער זיין. אין די הענט
האט ער געהאַלטן זיין האַק.

יודענאָ האָט מיט דערשרעק און מיט באַגייסטערונג נאָכ־געקוקט אוג־לאַמין דורך די פּאַפּאַראַטן. זי האָט דערזען, אז אוג־לאַמי האט פּלוצלינג גענומען קריכן אָף אלע פיר, נאָר די פּערד האָבן, אַפּאַניס, אים בעסער געוואָלט זען א צווייפּיסיקן, איי־דער א פּירפּיסיקן. דער עלטסטער פון טאַבון האט פּאַרוואָרפן דעם קאַפּ און געגעבן א סיגנאַל אין וועג אריין. אוג־לאַמי האט שוין געמיינט, אז די פּערד זיינען אינגאנצן אנטלאָפן געוואָרן, נאָר ס'האָט זיך אַרויסגעוויזן נאך דער יאָגעניש, וואס האט געדויערט באַ זיי א מינוט, אז די פּערד האבן געמאַכט א ברייט קרייז, זיך אומגעקערט צוריק און האבן זיך אָפּגעשטעלט. אזוי ווי אוג־לאַמי איז געווען באַהאַלטן אונטער א קליין בערגל, האבן די פּערד זיך אויסגעשטעלט איינער אונטערן צווייטן און, אונטער דער אָנפירונג פונם עלטסטן, האבן זיי פּאַרזיכטיק גענומען ציען צום בערגל.

אוג־לאַמי האט ניט געוואוסט, אָף וואָס מ'קען זיך ריכטן פון פּערד, און די פּערד האבן ניט געוואוסט, אָף וואס דער מענטש איז פּיאיִק. פּלוצלינג האָט יודענאָ דערזען, אז אוג־לאַמי איז אופגעשפרונגען און צוגעלאָפן צו איר מיט די פּאַפּאַראַט־בלע־טער אין די הענט.

זי איז אויך אופגעשפרונגען, נאָר אוג־לאַמי האט אויסגע־שטעלט די ציין און האָט זיך צעלאכט, קעדיי ווייזן, אז אַלץ וואס דאָ איז געווען, איז נאָר אויף און אַלץ איז דא פּאַרגע־קומען אזוי, ווי ער האט זיך פּריער פּאַרגעשטעלט. מיט דעם האט זיך פּאַרענדיק די געשעעניש, נאָר אוג־לאַמי איז א גאנצן טאָג געווען פּאַרקלערט.

אָף מאַרְגֵן האט זיך איבערגעכאזערט דאָסזעלבע. דער עלטסטער פונם טאַבון האט באשלאָסן, אז דער מענטש מיינט גאַרניט קיין שלעכטס טון. נאָר אינדערעמעסן האָט אוג־לאַמי, דער ערשטער מענטש, וואָס האָט דערפילט א מאַדנעם כיישעק צו פּערד, א כיישעק, וואס נאָך ביז איצט האלט ער זיך באַם מענטשן,

דער אוג-לאַמי האָט באַטראַכט אַ גרויסע זאַך. פריער איז אים געווען אופגעקומען א געדאנק צו דערהארגענען איינעם פון די פערד, זיי זאָלן אים נאָר צולאָזן נעענטער אביסל צו זיך. נאָר די פערד האבן זיך די גאַנצע צייט געהאלטן פונדערווייטנס און אַפּאָנים האט דאָס, אַז דער אויפן, מיט וועלכן אוג-לאַמי האָט בלינד געמאַכט אנדון, האט אים אַרופגעפירט אַפן געדאַנק, ער זאָל אַרופשפרינגען אַפן רוקן צו איינעם פון די פערד. שפעטער אַביסל איז יודענאָ צוגעשטאַנען צו אוג-לאַמין און צוזאַמען האָבן זיי געפירט דעם געיעג, נאָר ס'האָט זיך זיי גאָרניט ניט איינגעגעבן. אין איין שיינעם טאָג איז אוג-לאַמין אופגעקומען אַ נייער געדאַנק. אַ פערד קוקט דאָך אַלעמאָל נאָר אַראָפּ און קיינמאָל ניט אַף אַרום. א גאַנצן טאָג האט ער אַפּגענודעט, זיצנדיק אַף א בוקסן-בוים, וואָס איז געוואקסן אין מיטן דער לאַנקע, און יודענאָ האָט דערווייל געכאַפט פייגלען מיט א נעץ. באַטאָג, געוויינדעך, אין דער היץ, פלעגן די פערד זיך באַהאַלטן אין שאָטן פון א בוקסן-בוים. נאָר פונקט דעם טאָג ווי אַף צעלאַכעס איז דער הימל געווען א וואַלקנדיקער און די פערד זיינען צום בוים ניט צוגעגאַנגען, כאָטש יודענאָ האָט זיך געסטאַרעט מיט אַלע קויכעס זיי פאַרטרייבן אַהער.

ערשט אין צוויי טעג אַרום האָט אוג-לאַמי אויסגעפירט, וואָס ער האָט געוואָלט. דער טאָג איז געווען אַ הייסער, און די פליגן האבן זיך שטאַרק איינגעגעסן. די פערד האָבן געשטשיפעט גראָז ביז האַלבן טאָג און דערנאָך האבן זיי זיך פאַרזאַמלט אינם שאָטן פונם בוקסן-בוים פונקט אונטער אוג-לאַמין. דאָ האבן זיי זיך אויסגעשטעלט פאַרלעכווייט מיט די קעפ צום בוים און זיינען זיך געשטאַנען אזוי רואיק און געפאַכעט מיט די וויידלעך. דער עלטסטער פונם טאַבון איז געשטאַנען נעענטער פון אַלע צום בוים, פלוצלינג האָט זיך דערהערט פונדערהייך א גערויש, א סקריפען פונם בוים און דערנאָך א זעץ. א שאַרפער קיזלשטיין האָט אַ דראַפע געטון דעם עלטסטן פונם טאַבון איבערן קינבאַק.

דער עלטסטער פונם טאָבן איז אַ פּאַל געטון אַף איין קני, איז אויפגעשפרונגען און האָט זיך געלאָזן לויפן, ווי דער ווינט. אינ-דערלופטן האט א פייף געטון, ווי א וויכר, ס'האָבן אָנגעהויבן קלאַפן קאָפיטעס, ס'האט זיך דערהערט אן אומראיק הירושען. אוג-לאָמין האט אונטערגעוואָרפן אינדערלופטן, דערנאָך אַראָפּ און נאָכדעם ווידער אַרוף, ס'האָט אים שרעקלעך געשלאָגן איבערן בויך, ביז ס'האָט זיך אים איינגעגעבן עפעס צונויפדריקן מיט די קני, און אזוי, איינגעקלאַמערט מיט קני, הענט און פיס, האָט אוג-לאָמי זיך געטראַגן אין א ווילדן געלויף, און נאָר די לופט האָט געפייפט אים אין די אויערן. אינם געלויף איז די האַק אוג-לאָמיס ערגעץ ניט געוואָרן. „האַלט זיך שטאַרקער“, האט אים אונטער-געזאָגט זיין אינסטינקט.

ער האָט געפילט, אז געדיכטע, האַרטע האָר שמייסן אים אי-בערן פּאָנים, טרעפן אים אין די ציין אַריין. די גרינע לאַנקע איז געשווינד ערגעץ אַנטלאָפן פון אונטער די פיס. אוג-לאָמי האָט געזעען די גרויסע, גלאַנציקע פלייצע פון דעם עלטסטן אינם טאָבן. ער האָט געזען, ווי פליסיק ס'באוועגן זיך די מוסקולן אונ-טער זיין פעל, ער האט באַמערקט, אַז זיין האנט האַלט ארומגע-נומען דעם האַלז פונם פערד, און אינם שרעקלעך ווילדן געלויף איז פאַראַן עפעס א געמאָסטענער ריטם.

אינם סאַמע ברען פונם ווילדן גאַלאָפּ האט אוג-לאָמין אַריין-געטראַגן צווישן ביימער-שטאַמען, און ווידער זייען אַוועק פא-פאַראַטן, און ווידער אן אָפענע, מיט גראָז פארוואקסענע שטרעקע. און דערנאָך האט א גאַנצער רעגן שטיינדלעך גענומען שפריצן אין אַלע זייטן פון אונטער די געשווינדע פערדישע קאָ-פיטעס. אוג-לאָמי האט דערפילט, אַז ער איז שרעקלעך מיד און דער קאָפּ פאַרדרייט זיך אים, נאָר ער איז געווען ניט פון די, וואס דערשרעקן זיך פאַר אַזוינע קלייניקייטן. אוג-לאָמי האט זיך ניט איינגעשטעלט צענעמען די הענט, נאָר פאַרט האט ער געפראווט אביסל באַקוועמער זיך איינמאַסטען.

ער האָט אָפגעלאָזן דעם האַלז און איז געפּלויגן ווייטער, האַלטנ-
דיק זיך פאר דער גריווע. אַרויסרוקנדיק די קני פּאַרויס, האָט ער
זיך אַרויך געטון אָף צוריק און האט זיך אוועקגעזעצט באַקווע-
מער, דא איז געווען ברייטער צו זיצן. ס'איז געווען זייער רי-
זיקאַל, אָבער אוג-לאַמין האט זיך דאס איינגעגעבן, און איצט
איז ער געזעסן רייטנדיק ווי געהעריק, אַביטל ניט זיכער און
פאַרסאַפּעט, נאָר דערפאַר האָט ער שוין ניט געפּילט די שרעק-
לעכע שטויסן אין בויה אַריין.

צוביסלעכווייס איז ער אינגאַנצן געקומען צו די געדאַנקען.
ס'האט זיך אים אויסגעוויזן, אַז דער געלויף איז שרעקלעך, נאָר
צוביסלעכווייס איז אנשטאט דעם מעשוּגענעם שרעק אופגעקומען
א געפּיל פון עפעס א גרויסער פרייד.

אינם פּאַנים האט געבלאָזן די וואונדערלעכע צאַרטע פּרילינג-
לופט, דער ריטם פון לויפן האט זיך געביטן. זיי האבן זיך גע-
יאָגט איבערן גרינעם גראַז, איבערן ברייטן סטעפּ מיט בוקסן-
ביימער. צווישן די ביימער האָט זיך געשלינגלט א זאַפטיקער
פאַס גרינס, באַזייט מיט רויזן-בלומען, ערטערווייס האט געזייל-
בערט און געלאַנצט א וואסער, און ווייט, ווייט האט געבלייט
א טאָל. דער פרייד-געפּיל איז געוואקסן, דער מענטש האט דעם
ערשטן מאָל אויסגעפרואוּט דעם שיינעם פאַרגעניגן פון רייטן.
זיי זיינען געפּלויגן איבערן ברייטן סטעפּ. ווי פּלעקן האבן
דורכגעשווינדלט לויפנדיקע הירשן. אַ פאַר שאַקאַלן, וואס האָבן
אף אַ מינוט אָנגענומען אוג-לאַמין פאר א לייב, האבן זיך אַפּדער-
גיך געלאָזן לויפן נאָך אים. דערנאָך האבן די שאַקאַלן דערזען,
אַז דאָס איז ניט קיין לייב, און זיינען פאַרט נאָכגעלאַפּן, שוין
גלאַט אַזוי, פון נייגעריקייט וועגן. דער פּערד האָט זיך געיאָנט
אַלץ גיכער, אַלץ געשווינדער, ער האָט נאך אַלץ געמיינט, אַז
ס'וועט זיך אים איינגעבן אַנטלויפן, און נאָך אים מיט אָנגע-
שטעלטע אויערן זיינען געלאַפּן די שאַקאַלן און, לויפנדיק, האָבן
זיי זיך איבערגעוואָרפן מיט באַמערקונגען: „ווער וועמען פאַר-

צוקט? — האָט דער ערשטער שאַקאל געזאָגט, — ער פאַרצוקט דעם פּערד — האט געענטפערט דער צווייטער. און זיי האָבן אָנגעהויבן היילן, ווי ס'היילן שאַקאלן, וואס יאָגן זיך נאך פּאַנג, און דער פּערד האָט זיי געענטפערט מיט דעם הירזשען, מיט וועלכן אַ פּערד ענטפערט איצטער אף שפּאַרן.

ווי אַ קליינער שטורעם-ווינט האָבן זיי זיך געטראַגן אינם שטילן טאָג, דערשרעקנדיק פייגלען, אופהייבנדיק מילע-מיליאָסן בייזע פליגן, פאַריאַגנדיק אין די נאָרעס דערשראַקענע כאיעלעך, טאַפּטשנ-דיק פרידלעכע, בליענדיקע געוויקסן. ווידעראמאָל ביימער און דערנאָך אַ פליוכען פון וואסער, און פלוצלינג איז פון גראָז פון אונטער דעם פּערדס קאָפיטעס אַרויסגעשפרונגען אַ האָז, און די שאַקאַלן זיינען די מינוט אָפּגעשטאנען.

דער עלטסטער פונם טאַבון האָט שוין לאַנג פּרעסירעט זיין ווילדן געלויף. אוג-לאָמי איז אינגאַנצן געווען צעשלאַגן און ער האָט ניט געוואוסט מיט וואָס וועט זיך דאָס ענדיקן. און פאַרט האָט ער געפילט אַ ווילדן פאַרגעניגן. דער עלטסטער פונם טאַבון האָט געמאַכט אַ קורצן קרייז און האָט זיך פלוצלינג אָפּגעשטעלט ווי אַ צוגעוואַקסענער.

אוג-לאָמי האָט זיך אָנגעשפיצט. איצט האָט אים באַנק געטון, וואָס ער האָט ניט מיט זיך קיין קיזלשטיין. זיין שלירערשטיין, וואָס ער האט שטענדיק מיט זיך געטראַגן, איז אינם געלויף צו-זאַמען מיט זיין האק ערגעץ פאַרשוואונדן געוואָרן. דער פּערד האָט אויסגעקערעוועט דעם קאָפּ, און אוג-לאָמי האט דערזען איין אויג און די ציין פונם פּערד. ער האָט אונטערגעבויגן די פיס אַזוי, אז דער פּערד זאָל ניט דערלאנגען מיט די ציין, און האָט אַ ועץ געטון דעם עלטסטן פונם טאַבון מיטן פויסט איבערן קיין-באַק. דעם פּערדס קאָפּ איז ווידעראמאָל ניט געוואָרן, ערגעץ פאַרשוואונדן געוואָרן. נאָר דער ריקן, אַף וועלכן אוג-לאָמי איז געוועסן, איז אָבער מיטאַמאָל אונטערגעשפרונגען אינדערלופטן. ווידעראמאָל האָט דער אינסטינקט אים אונטערגעזאָגט, אז ער

זאל זיך שטייפער האלטן, און ער האָט זיך געהאַלטן מיט קני און מיט פיס, און ס'האָט זיך אים שוין אויסגעוויזן, אַז אָט פליט ער מיטן קאַפּ אַראָפּ אָף דער ערד, נאָר זיינע פינגער האָבן זיך איינגעפלאַכטן אין דער פּערדישער צעקאַשמעטער גריווע, און אָט די קרעפטיקע האַרט־האַריקע גריווע האָט אים געראַטעוועט. דעם פּערדס קערפּער האָט זיך ווידער אַראָפּגעלאָזט, און נאָך איידער דעם פּאַרכידעשטן אויג־לאַמין האָט זיך איינגעגעבן אַ געשרייטון „כאַפּ!“, איז ער שוין געווען אָף אַ צווייטן באַרג־אַראָפּ, נאָר אויג־לאַמי איז אָף טויזנטער דוירעס געווען נעענטער צו אַן אוראל־טער כאַיע, איידער צו אַ איצטיקן מענטשן. קיין מאַלפּע וואָלט זיך נישט געקאָנט אזוי האַלטן, ווי ער.

אין איינע פינף מינוט האָט אויג־לאַמי איבערגעלעבט אַ גאַנץ לעבן. ער איז זיכער געווען, אז זאָל ער נאָר אַראָפּפּאַלן, וועט דער פּערד אים אָפּן אַרט דערהאַרגענען, נאָר דער עלטסטער פון טאַבון האָט באַשלאָסן זיך אומקערן צו זיין אלטער טאַקטיק, און אומדערוואַרט איז ער אַריבער אין גאַלאָפּ. ער האָט זיך געיאָגט אַראָפּ־באַרג אַלץ פּאַרויס און פּאַרויס. אָט האָבן זיי זיך אַראָפּ־געלאָזט אַראָפּ, און דער ברייטער ווייטער טאַל איז ערגעץ פּאַר־שוואַונדן געוואָרן פון די אויגן. אַ דעמבענער וואַלד און געדיכטע דערנערגעוויקסן האָבן פּאַרשטעלט דעם טאַל. אָט טראָגן זיי זיך באַ אַ ברעג פון אַ באַרג־גראָבן, דער באַרג־גראָבן איז פּאַרגאַסן מיט פּרילינגדיקער וואַסער און ווילד פּאַרוואַקסן מיט עפעס אַזוינע זילבערנע קושטשעס. דער באַדן איז געוואָרן ווייכער און די גראַז העכער. רעכטס און לינקס זיינען צעוואָרפן קושטשעס פון ווייסדאָרן (*), באַשאַטענע מיט פּאַרשפעטיקטע קווייטן. די קור־שטשעס זיינען געוואָרן אַזוי געדיכט, אַז די צווייגן האָבן געשמיסן איבערן פּערד און איבערן רייטער. אינגיכן האָבן קליינע טראַפּנס בלוט באַדעקט אי דעם פּערד, אי דעם מענטשן, און דערנאָך האָט זיך ווידער געעפּנט אַ ברייטער וועג.

Боярышник. (*

און דאָ איז פאָרגעקומען אַן אומגעוויינלעכע געשעעניש. פון מיטן די קושטשעס האָט זיך פלוצלינג דערהערט אַ ווילדער געשריי פון ביזן צאָרן, עפעס אַ געשריי פון אַ ביטער-באַליידיק טער באַשעפעניש. און פונהינטן האט זיך באַוויזן אַ גרוי-בלויע מאַסע, ברעכנדיק צווייגן מיט אַ קנאַקעריי. דאָס איז געווען יאַאַ, דער גרויסהאַרנדיקער נאָזהאַרן, וואָס איז אָנגעפאַלן אָף זיי, ווי געוויינלעך, אַז ס'קומט אָף אים פלוצלינג אַן אַ מעשוגענע בייזקייט. מ'האַט אים אָפגעריסן אינמיטן עסן, און דערפאַר מוז שוין עמע צער, סיי ווי ווער, צעריסן און צעטאַפטשעט ווערן. ער איז אָנגעפאַלן פון לינקס. זיינע קליינע בייזע אייגעלעך האָבן זיך אָנגעגאַסן מיט בלוט, זיין האָרן איז געווען אַראָפגעלאָזן אַראָפ און דעם וויידל האָט ער געהאַלטן אינדערהייך, ווי אַ פאַן.

איין מינוט האָט אוג-לאָמי אַ טראַכט געטון זיך אַראָפגליטשן פון פערד און זיך באַהאַלטן, נאָר דאָס אָפגעריסענע קלאַפן פון די פערדישע קאָפיטעס איז געוואָרן געשווינדער און דער נאָז האָרן, וואָס איז קאם געלאָפן מיט זיינע קורצע פיס-קלעצלעך, האָט אָנגעהויבן פאַרשוואַנדן ווערן פון אוג-לאָמיס אויגן. אין אַ צוויי מינוט אַרום זיינען זיי שוין געווען אין יענער זייט קושטשעס פון ווייסדאָרן און האָבן זיך געטראָגן געשווינד איבערן אָפּענעם פעלד.

און דער נאָזהאַרן איז ערגעץ פאַרפאַלן געוואָרן, אַזוי ווי קיינמאַל ניט געווען. אָן אופהער האָבן זיי זיך געטראָגן אַלץ ווייטער און ווייטער.

אוג-לאָמי איז געווען פול מיט פרייד פון ניצאַכן און די פרייד פון ניצאַכן פלעגט מען אין יענע צייטן אויסדריקן מיט זידל-ווערטער. „אַ-אַ גראָבער נאָז!“—האַט ער געשריען, און האט זיך געסטאַרעט אויסקערעווען אַ קוק טון אָפן נאָזהאַרן, וואָס האָט זיך איצט אויסגעווען, ווי אַ קליינינקער פלעק, — „פאַרוואָס טראָגסטו ניט דיין שליידערשטיין אין האַנט?“—האַט ער פאַרענדיקט מיט אַ ווילדן הוקען.

נאָר דאָסדאָזיקע הוקען, וואָס האָט אזוי אומגעריכט דערלאַנגט צום פּערדישן אויער, דערדאָזיקער ווילדער געשריי אוג-לאַמיס האָט דערשראָקן דעם עלטסטן פון טאַבון. דער פּערד האָט זיך אַ שללידער געטון אין אַ זייט. אוג-לאַמי האָט מיטאַמאָל דער-פילט, אַז ס'איז אים זייער ניט באַקוועם. ער האָט דערפילט, אז ער היינגט איינגעקלאַמערט אין דעם פּערד מיט איין האנט און מיט אַ קני.

דער געלויף האָט זיך געענדיקט ניט זייער אנגענעם. פאַר אוג-לאַמיס אויגן האט זיך אופגעשפּרייט דער בלויער הימל, נאָר דאָס קוקן אפן הימל איז אַנגעקומען ניט מיט שטאַרק אַנגענעמע פיזישע געפילן, ביז עפעס אַ דאָרנביימל האט אזוי שטייף אַרומגעכאַפט אוג-לאַמין, אַז ער האָט זיך אַראָפּגעוואַלגערט פונם פּערד. ער האָט זיך אַ זעץ געטון אין דער ערד מיטן באַק און מיט דער פלייצע און נאָכדעם, נאָך אַ גאַנצער ריי קונציקע און אומגעוויינלעך געשווינדע באוועגונגען, האָט ער נאָכאַמאָל אָפּ-געזעצט דעם רוקן. ס'האַבן זיך אַ שאַט געטון פונקען פון די אויגן. ס'האט זיך אויסגעוויזן, אז די ערד שפּרינגט אונטער אים, פונקט ווי פריער דער פּערד. ער האָט דערזען, אַז ער זיצט אָף דער ערד; פונקט פאַר אים איז אַ לאַנקע און וואָס ווייטער, אַלץ גרינער איז די לאַנקע. אָף דער לאַנקע זען זיך עפעס עט-לעכע מענטשישע פיגורן, און דער פּערד שפּרינגט אין געשווינדן גאלאָפּ ערגעץ ווייט שוין מיטן וועג פון דער רעכטער זייט.

די מענטשן, וואָס אוג-לאַמי האָט זיי דערזען, זיינען געשטאַ-נען אַפן ברעג פון יענער זייט טייך. עטלעכע פון זיי זיינען גע-ווען אין וואַסער, נאָר איצט האָבן זיי זיך אַלע אַ לאַז געטון לויפן מיט אַלע קויכעס. דאָס אַנקומען פון אַן אומגעהייער באַשע-פעניש, וואָס איז זיך צעפאַלן אָף צוויי טיילן — דאָס איז געווען אַזאַ ניס, אַז ס'האַט געלוינט אַ טראַכט טון וועגן דעם. אַ פאַר מינוט איז אוג-לאַמי אַזוי געזעסן, זיך אומגעקוקט אין אלע זייטן, פונקט ווי אים גייט דאָס גאַרניט אָן. דער טייך, דאָס בערגל

צווישן טשערעט און פאפאראטן, דאָס דינע רויכל, וואָס הייבט זיך צום הימל-צו— דאָס אלץ איז אים שטאַרק באַקאַנט געווען. דאָס איז געווען דער לאַגער-פּלאַץ פון די זין פון אויב, דער אויב, פון וועלכן ער איז אַנטלאָפּן צוזאַמען מיט יודענען, וועלכן ער האָט אונטערגעהיט אין קאַשטאַן-וואַלד און האָט אים געהאַרגעט מיט דער ערשטער מענטשישער האַק.

אוג-לאָמי איז אופגעשטאַנען. אין קאַפּ האָט נאָך באַ אים געזשומעט פונם פּאַלן, און די מענטשן, וואָס זיינען זיך צעלאָפּן אין אַלע זייטן, האָבן זיך אויסגעקערעוועט און אַ קוק געטון אַף אים. אַנדערע פון זיי האָבן געוויון אַפּן פּערד, וואָס איז אינדער-ווייטן געפּלויגן, און האָבן עפּעס געפּילדערט.

אוג-לאָמי האָט זיך פּאַמעלעך געלאָזן גיין צו די מענטשן. ער האָט פּאַרגעסן דעם פּערד און זיינע ווייטיקן פונם פּאַלן. ס'האָט אים שטאַרק פּאַרינטערעסירט די באַגעגעניש. איצט איז אַסאַך ווייניקער מענטשן ווי פריער (אוג-לאָמי האָט אַ טראַכט געטון, אַז די איבעריקע האָבן זיך באַהאַלטן). די קופּע בלעטער פאַרן באַנאַכטיקן פייער איז אויך געווען ניט אַזוי הויך ווי אַמאָל. לעבן דער קופּע שטיינער וואָלט געדאַרפט זיצן אויב, נאָר מיט-אַמאָל האָט ער זיך דערמאַנט, אַז ער אַליין האָט דאָך אים גע-האַרגעט, דעם אויב. אַז אוג-לאָמי איז פּלוצלינג אַריינגעפּאַלן אין די באַקאַנטע ערטער, האָט זיך אים אויסגעוויזן, אַז דער טאַל, די בערן און יודענאַ זיינען ערגעץ אַזוי ווייט, אַזוי ווי ער וואָלט זיי אַמאָל געזעען אין אַ כּאַלעם.

ער האָט זיך אָפּגעשטעלט אַפּן ברעג און געקוקט אַף די מענטשן פון זיין שייועט. זיינע מאַטעמאַטישע פּייאַיקייטן זיינען געווען גאַנץ שוואַכע, נאָר ס'איז קלאַר געווען, אַז דער שייועט איז שטאַרק פּאַרקלענערט געוואָרן. די מענער האָבן געקענט ער-געץ אַוועקגיין, אָבער פּרויען און קינדער איז אויך געווען וויי-ניקער. אוג-לאָמי האָט אַרויסגעלאָזן אַ באַגריסונג-געשריי. ער האָט זיך דאָ געקריגט נאָר מיט אויב און אויב, און מיט די

איבעריקע ניט. „קינדער פון אויף!“ האָט ער געשריען. זיי האָבן אים געענטפערט, אָנגערופן זיין נאָמען, נאָר, דעם עמעס זאָגנדיק, האָבן זיי אַביסעלע מוירע געהאַט. זיי האָבן זיך דערשראָקן פאַר דעם אומגעוויינלעכן אָנקומען פון אוג-לאָמין.

אַ שטיק צייט האָבן זיי גערעדט צווישן זיך, דערנאָך האָט די אַלטע אַ געשריי געטון מיט אַ קוויטשיקן קאַל:
— אונזער הערשער איז דער לייב!

אוג-לאָמי האָט ניט פאַרשטאַנען, וואָס זי רעדט. האָבן עט-לעכע מענטשן אָנגעהויבן צו אים שרייען:

— אויף קומט צו אונז אַלע מאָל. ער קומט אינם אויסזען פון אַ לייב, אונזער הערשער, דער לייב! ער קומט באַנאַכט און האַרגעט וועמען ער וויל, אָבער עמעצער אַנדערש, אוג-לאָמי, טאָר זיך ניט דערוועגן אונז האַרגענען. מער טאָר אונז קיינער ניט האַרגענען. אוג-לאָמי האט אַלץ גיט פאַרשטאַנען.

— אונזער הערשער איז דער לייב, קיינמאָל רעדט ער שוין מיט אונז ניט.

אוג-לאָמי איז געשטאַנען און געקוקט אָף זיי. ס'האָט זיך אים אַמאָל געכאַלעמט, אַז ער האָט געהאַרגעט אויפֿאַן, און פונדעסט-וועגן לעבט ער נאָך. און איצט זאָגן זיי אים, אַז אויף איז גע-וואָרן אַ לייב.

די צעקנייטשטע אַלטינקע, די היטערן פונם פייער, האָט זיך פלוצלינג אויסגעקערעוועט און האָט שטיל עפעס אָנגעהויבן רעדן מיט די, וואָס זיינען געשטאַנען לעבן איר. זי איז טאַקע געווען אַן אַלטע. דאָס איז געווען די ערשטע ווייב פון אויף, און ער האָט זי געלאָזט לעבן ליינגער ווי ס'קומט געוויינלעך, אַז אַ פרוי זאָל לעבן. די אַלטע איז געווען אַ בייזע, האָט געקענט געפעלן ווערן אויפֿאַן און קריגן שפייז. און נאָך איצט האָט זי געהאַט א גרויסע דייע. זי האָט שטילערהייט גערעדט, און אוג-לאָמי האָט פון יענער זייט טייך מיט נייגער, מיט עקל געקוקט אָף איר צעקנייטשטן פּאָנים, דערנאָך האָט זי אַ געשריי געטון:

— קום צו אונז, אוג-לאָמי!

פלוצלינג האָט איינס אַ מיידל הויך אַ געשריי געטון:

— גיי אַריבער צו אונז, אוג-לאָמי!

און אַלע האָבן זיי אָנגעהויבן שרייען:

— גיי אַריבער צו אונז, אוג-לאָמי!

אַלעמענס באַציאונג צו אוג-לאָמי האָט זיך שטאַרק געביטן,

פון זינט די אלטע האָט אים אַ רוף געטון.

ער איז געשטאַנען אָף איין אָרט און האָט אָף זיי אַכטונג

געגעבן. ס'איז געווען אנגענעמען, וואָס זיי רופן אים, און דערצו

נאָך איז דאָס מיידל, וואָס האָט אים די ערשטע אַ רוף געטון,

געווען אַ שיינע. נאָר זי האָט אים דערמאַנט אין יודענען.

— גיי אַריבער צו אונז, — האָבן זיי אַלע געשריען, און די

צעקנייטשטע אַלטינקע האָט געשריען העכער פון אלעמען. עפעס

איז געווען אין איר קאָל אַזוינס, וואָס האָט ניט דערלאָזן אוג-

לאָמין ער זאָל זיך אָפרופן.

ער איז געשטאַנען אָפן ברעג טייך, — ער, אוג-לאָמי, אוג-לאָמי

דער דיינקער, און פאַמעלעך האט אים אָנגעהויבן ווערן ליכטיק

אין די געדאַנקען. אָף יענעם ברעג האָבן אנדערע אופגעהערט

שרייען, און האָבן געוואַרט, וואס וועט ער טון, אוג-לאָמי, און ער

האָט נאָך אלץ באַ זיך ניט געפויעלט: צי זאָל ער גיין צוריק, צי

זאָל ער אַריבערגיין צו זיי. נאָר אויסגעפירט האט די שרעק זיינע

אָדער די פאַרוזיכטיקייט.

אוג-לאָמי האָט זיי גאַרניט געענטפערט און איז אוועק צוריק

אין דער זייט פון די דערנער-קושטשעס מיט דעמזעלבן וועג,

וואָס דער פערד האָט אים געבראַכט אַהערצו. און ווידעראמאָל

האָט דער גאַנצער שייועט אָנגעהויבן אים רופן. אוג-לאָמי האָט

זיך אָפגעשטעלט און האָט ניט געוואוסט, וואס צו טון, זיך אויס-

געקערעוועט און נאָכאַמאָל אוועק, און ווידער זיך אויסגעדרייט

און מיט טרויעריקע אויגן געקוקט אָף די, וואס האבן אים גע-

רופן. ער האָט שוין געמאַכט אַ פאַר טריט אָף צוריק, נאָר די

שרעק האָט אים אָפּגעשטעלט. אָף יענער זייט טייך האָט מען דערזען, ווי אוג-לאָמי האָט זיך נאָכאמאָל אָפּגעשטעלט און פּלוצ-לינג האָט ער טרייסל געטון מיטן קאָפּ און איז פאַרשוואונדן גע-וואָרן אין די דערנער.

דענסטמאָל האָבן פּרויען און קינדער אלע מיטאמאָל אָנגע-הויבן שרייען און רופן, נאָר ס'האָט זיי שוין גאָרניט געהאָלפּן. און פונדערווייטן, אַראָפּ מיטן טייך, וואו דאָס ווינטל האָט געהוידעט דעם טשערעט, איז אן אַלטער לייב געלעגן אין זיין באַהעלטעניש. ער האָט זיך פאַרליבט אין מענטשיש פּלייש, און דערפאַר האָט ער זיך געמאַכט אַ באַהעלטעניש ניט ווייט פון דעמדאָזיקן נייעם שפייז.

די אַלטינקע האָט זיך אויסגעקערעוועט מיטן פּאָנים צו דער זייט פון דער באַהעלטעניש, און, אָנווייזנדיק מיט דער האַנט אָף דערנער-געוויקסן, האט זי אָנגעהויבן שרייען:

— אויאַ, אָט גייט דיין סוינע, אָט גייט דיין סוינע, אויאַ! פאַרוואָס פּרעסטו אונז אַלע נאַכט? מיר האָבן אים געוואָלט כאַפּן, אָט גייט דיין סוינע, אויאַ!

נאָר דער לייב, דער מענטשנפרעסער, האָט איצט אָפּגערוט נאָך וואַרמעס. יענעם טאָג האט ער זיך געמאַכט א סודע פון זייער א פּעט מיידל און ס'איז אים געווען זייער גוט אָפּן האַרצן, און גלאַט האט ער ניט פאַרשטאַנען, אַז ער איז אויאַ און אַז אוג-לאָמי איז זיין סוינע.

אזוי איז אוג-לאָמי געפאַרן רייטנדיק, און אַזוי האט ער זיך דעם ערשטן מאָל דערוואוסט, אז אויאַ דער לייב האט פאַרנומען דעם אָרט פון אויאַ דעם אָנפירער און פּרעסט זיין אייגענעם שיינע.

אָף צוריקוועגס און אין טאָל פון טייך האט אוג-לאָמי שוין מער ניט געטראַכט פון דעם פּערד, ער האט געטראַכט פון דעם, וואָס אויאַ לעבט נאָך אַלץ און אַז מ'דאַרף אים האַרגענען אָדער אַליין געהאַרגעט ווערן. נאָכאמאָל און נאָכאמאָל האט זיך אים

געשטעלט פאר די אויגן דער אוילעם ווייבער און קינדער, וואָס
לויפן און שרייען: „אויאָ דער לייב, אויאָ דער לייב!“ און פּלוצ-
לינג האט ער זיך דערשראָקן פארן אָנקומענדיקן אָוונט און האָט
זיך אַ לאָז געטון לויפן.

IV. אויאָ דער לייב.

דער אַלטער לייב איז געווען אַ מאָלדיקער. ער האט זיך באַ-
וויון פונקט אין יענער נאַכט, ווען אויג-לאָמי האט געהאַרגעט
אויאָ, און דערפאַר האָט מען דעם לייב אַ נאַמען געגעבן אויאָ. יענע
נאַכט האט געגאַסן אַ שלאַקס-רעגן און ס'האט זיך ניט געקענט
צעברענען דער פייער. איז די נאַכט געווען נאך פינצטערער, מענטשן
האבן גערעדט צווישן זיך, זיך איינגעקוקט איינער אין אַנדערן
דורך דער געדיכטער פינצטערניש און געטראַכט, וואָס וועט מיט
זיי איצט טון דער געהאַרגעטער אויאָ. און פּלוצלינג האָבן זיי
דערהערט דאס ברומען פון אַ לייב ערגעץ גאר נאָענט, דערנאָך
איז ווידעראַמאָל שטיל געוואָרן. זיי האבן איינגעהאלטן דעם אָטעם
און מ'האט נאָר געהערט, ווי טראַפנס רעגן קלאפן אין די בלעטער
און פאַלן אין פייער. אין אַ פּאַר מינוט ארום, וואס האבן זיך
אויסגעצויגן ווי אַ יאָר, האט זיך דערהערט אַ טרישטשען, אַ ווילדער
געשריי און אַ ברום. מיט אַ קוויטשעריי און געשרייען זיינען אַלע
אופגעשפרונגען פון די ערטער און האָבן זיך צעשאַטן אין אלע
זייטן. נאָר די נאַסע האָלאָוועשקעס האָבן ניט געוואָלט ברענען,
און דער לייב האָט אַוועקגעטראָגן זיין קאַרבן אין די פּאפּאַראָטן.
דאס איז געווען ערק, דער ברודער פון אויאָ.

אַזוי האט זיך באַוויון דער לייב.

אַף דער צווייטער נאַכט איז ווידעראַמאָל געווען אַ רעגן און
די פּאפּאַראָטן זיינען געווען נאַס. איז דער לייב געקומען און

אוועקגעשלעפט די געלע קריק. זי האָט געקלעקט פארן לייב אָף צוויי נעכט. נאָכדעם איז ער געקומען אין דער צייט פון מוילעד דריי נעכט דורכאנאָנד, כאָטש די פייערן האָבן שוין געברענט העל. דאָס איז געווען אַן אַלטער לייב מיט קרעפטיקע ציין, א שווייגנדיקער און א קאלטבלוטיקער. ער איז שוין געווען באַ-קענט מיט פייער, און דאָס זיינען געווען ניט די ערשטע מענטשן, וואָס ער האט געגעסן. אָף דער דריטער נאָכט האט ער זיך אַרייַנגעריסן צווישן דעם אינעווייניקסן און אויסווייניקסטן שייטער, איז אַרופגעשפרונגען אָף דער קופע קיזלשטיינער און האָט גע-כאפט אירמען, ערקס זון, וואָס האט געדאַרפט ווערן דער עלטסטער פונם שיייוועט. דאס איז געווען א שוועקלעכע נאָכט. מ'האט צעלייגט ריזיקע פייערן פון פאַפּאַראָט-בלעטער, און מ'איז געלאָפן אַרום זיי מיט אַזוינע פאַרצווייפלטע געשרייען, אז דער לייב האט אַפילע געהאַט אַרויסגעלאָזן אירמען. באַ דער שיין פון פייערן האָבן זיי געזעען, ווי אירם האט זיך געראַנגלט, איז אפילע אָפגעלאָפן עטלעכע טריט צום פייער-צו, נאָר מיט צוויי שפרונג האָט דער לייב אָנגעיאָגט זיין קאַרבן און דאָ האָט ער אים געעקט.

אַזוי האָט זיך באַזעצט צווישן זיי די שרעק, און זיי האָבן אָנגעוואָרן דעם גאַנצן פאַרגעניגן פונם פריילינג. פינף האָבן שוין געפעלט אינם שיייוועט, און פיר נעכט שפעטער זיינען אומגעקו-מען נאָך דריי. איצט האָט שוין קיין זינען ניט געהאַט גיין זוכן זיך עסן. קיינער האט ניט געוואוסט, ווער ס'איז איצט אָף דער ריי. די פרויען האָבן איצט געאַרבעט גאַנצע טעג, זיי האָבן געקליבן טרוקענע צווייגן פאַר די באַנאַכטיקע פייערן, און די יעגער זיינען אָן כיישעק געגאַנגען אָפן געיעג. אַזוי איז אין מיטן וואַרעמען פריילינג ווידער געקומען דער הונגער, ווי ס'וואָלט געווען ווינטער. דער שיייוועט האָט געקענט איבערוואַנדערן, נאָר זיי האָבן קיין פירער ניט געהאַט, און קיינער האט ניט געוואוסט, וואו קאָן זיין אַזאַ אָרט, וואו דער לייב זאל זיי ניט געפינען.

און דער לייב איז געוואָרן אַלץ פעטער און פעטער, און ער איז
 געווען צופרידן, וואס ער האט אָנגעטראָפן אַזוינע טייערע מענטשן.
 צוויי קינדער און איין עלטערער אינגל זיינען אומגעקומען אין נַער
 צייט פונם מוילעד. דענסטמאַל האט די אלטע, צעקנייטשטע היר-
 טערן פון פייער זיך דערמאנט אין יודענען און אוג-לאָמין, און
 אין דעם ווי אויפֿא איז געהאַרגעט געוואָרן. דאָס גאַנצע לעבן
 אירס האָט זי געציטערט פאר אויפֿא. און איצט האט זי געלעבט
 אין איין שרעק פארן לייב. אַז אוג-לאָמי, דערזעלבער אוג-לאָמי,
 וואָס איז פאַר אירע אויגן געבוירן געוואָרן, זאָל קענען דערהאַר-
 גענען אויפֿא, דאס האָט זיך איר ניט געגלויבט. איז קלאָר, אַז
 דער לייב — דאָס איז אויפֿא און דאָס זוכט ער נאָר אַלץ זיין סוינע.
 און פלוצלינג האָט זיך אומגעקערט אוג-לומי אַזוי אומדער-
 ווארט און אָף אַזאַ מאָדנעם אויפֿן. פונדערווייטן, אָף יענער
 זייט טייך האָבן זיי דערזען עפעס א מאָדנע לויפנדיקע כאַיע,
 דערנאָך האָט די כאַיע זיך פאַרוואַנדלט אין צוויי לעבעדיקע באַ-
 שעפענישן, אַ מענטש און א פערד, און נאָכדעם האָט זיך אָף
 יענער זייט טייך באַוווּזן דער שאַטן פון אוג-לאָמין. יא, איצט איז
 פאַר איר געווען קלאָר: אויפֿא שטראַפֿט זיי דערפאַר, וואָס זיי
 האָבן ניט געכאַפֿט יודענען און אוג-לאָמין.

די מאַנסבלען האָבן זיך איינציקווייט אומגעקערט צוריק צום
 לאַגער-פלאַץ, און די זון האָט נאָך געשיינט אָפן הימל. זיי האָבן
 זיך אומגעקערט און ניט געוואוסט, וואָס וועט זיי בריינגען די
 נאַכט. און דאָ האט מען זיי דערציילט פון אוג-לאָמין. די אַלטע
 איז מיט זיי אַריבער אָף יענער זייט טייך און האָט זיי באַוווּזן
 די שפורן אָפן ברעג. סיס, דער שפורפאַרשער, האָט דערקענט
 אוג-לאָמיס פיס.

— אויפֿא פאָדערט אוג-לאָמין, — האָט געשריען די אַלטע.
 זי איז געשטאַנען דאָרט, וואו דער טייך פאַרקערעוועט זיך, ווי
 אַ באַגזענע סטאַטוע אין שיינ פון דער פארגייענדיקער זון, און
 זי האט געשריען:

— דער לייב פאָדערט יודענען, ער קומט אַלע נאכט און זוכט יודענען און אוג-לאָמין. און אז ער קען ניט געפינען יודענען און אוג-לאָמין, ביזערט ער זיך און ער האַרגעט. געפינט יודענען און אוג-לאָמין. יודענען, וועלכע ער זוכט, און אוג-לאָמין, אַף וועלכן ער האט אויסגעווערט דאָס וואָרט פון טויט. געפינט יודענען און אוג-לאָמין.

זי האָט זיך אויסגעקערעוועט צו די ווייטע טשערעטן, ווי זי פלעגט אַמאָל באַם לעבן זיך אויסקערעווען צו אויפן:
— עפשער ניט אַזוי, מיין באַפוילער! — האט זי געשריען.

און, ווי אן ענטפער, האָבן די הויכע טשערעטן זיך אָנגעבויגן פונם ווינט.

ס'איז שוין געווען אַוונט, און אַפן לאַגער-פלאַץ האָט זיך נאָך אַלץ געהערט א קלאַפּעריי. דאָס האבן די מאַנסבלען געשאַרפט זייערע יאסענע שפּיזן פאַר מאַרגנדיקן געיעג. און באַנאַכט, נאָך פאַר לעוואָנע-אופגאַנג, איז ווידער געקומען דער לייב און האָט אַוועקגעשלעפט די טאַכטער פון סיס דעם שפּור-פאַרשער.

אַף מאַרגן איז נאָך די זון ניט אופגעגאַנגען, און סיס דער שפּורפאַרשער און דער יונגער אוואַרכאַ, וואָס האָט איצט גע-שאַרפט די קיזלשטיינער, און איין-אויג און באַ און שנעקנפרעסער — ביידע געלהאַריקע, קאַצנפעל און שלאַנג, מיט איין וואָרט, אַלע איבערגעבליבענע זין פון אויפן האָבן פאַרכאַפט זייערע קיזל-שטיינער און יאסענע שפּיזן און האָבן זיך אַוועקגעלאָזן אַף די שפּורן פון אוג-לאָמין. זיי האָבן מיט זיך אויך פאַרכאַפט שליידער-שטיינער אין פעלענע זעקעלעך און זיינען אַוועק דורך די גע-וויקסן פון דערנער, וואו יא-אַצ דער נאָוהאַרן און זיינע ברידער האָבן געזוכט עסן. דערנאָך העכער, מיט אַפּענעם פעלד — צו די בוקסן-וועלדער.

באַנאַכט, ווי נאָר די לעוואָנע איז פאַרגאַנגען, האבן זיך אַפן לאַגער-פלאַץ צעברענט די פייערן. דער פלאַם איז געווען הויך

און העל, און דער לייב האָט צורו געלאָזט די פּאַרטאַיעטע ווייבער
און קינדער. אָף מאָרגן, אַז די זון איז נאך געשטאַנען גאָר הויך,
האָבן זיך די יעגער אומגעקערט. אַלע האָבן זיך אומגעקערט, נאָר
איין-אויג ניט. איין-אויג איז מיט א צעשפּאַלטענעם שאַרבן געלעגן
א טויטער באַם צופונס פונם פעלוז (אַז אוג-לאָמי האָט זיך נאָך
אין יענעם אָונט אומגעקערט אהיים פון זיין רייטן, האָט ער
דערזען, ווי קאַרשאַקעס אַרבעטן שוין איבערן קערפּער פון איין-
אויג). די יעגער האָבן מיט זיך געבראַכט יודענען, נאָך אלעבע-
דיקע, נאָר אַן אויסגעמאַטערטע און א צעוואונדעטע. אַזוי איז גע-
ווען דער שרעקלעכער באַפעל פון דער צעקנייטשטער אלטינקער:
מיזאַל בריינגען יודענען אַ לעבעדיקע.

— ניט מיר דאַרפן זי דערהאַרגענען, נאָר אויאַ, דער לייב.
די הענט יודענעס זיינען געווען פאַרצויגן מיט אַ רימען, גלייך
ווי זי וואָלט געווען אַ מאַנסבל. זי איז געקומען אן אויסגעמאַ-
טערטע און אַ מידע. די האָר זיינען איר געפאַלן איבער די
אויגן און זיינען געווען נאַס פון בלוט. די מאַנסבלען האָבן זי
אַרומגערינגלט פון אלע זייטן, און שנעקפרעסער, וועלכן זי האָט
טאַקע געגעבן דעמדאָזיקן צונעמעניש, האָט פון איר כויוזעק
געמאַכט און פון צייט צו צייט האָט ער איר דערלאַנגט מיט זיין
יאסענעם שפיז. און נאָך יעדן זעץ מיטן שפיז פלעג ער זיך
אַרומקוקן, ווי איינער, וואָס טוט דאָ ווער ווייסט וואָסערע העל-
דישע אופטוען. אַלע איבעריקע האָבן זיך אויך אומגעקוקט און
עפעס האָבן זיי זיך געאיילט, אַלע, אויסער יודענען.
אַז די אַלטינקע האָט זי דערזען, האָט זי אָנגעהויבן קוויטשען
פון סימכע.

זיי האָבן געצוואונגען יודענען איבערגיין איבערן טייך מיט
געבונדענע הענט, כאָטש דער שטראָם איז דאָ געווען זייער
אַ שטאַרקער, און אַז יודענא האָט זיך אַ גליטש געטון, האָט די
אַלטע אָנגעהויבן שרייען פריער פון סימכע, און דערנאָך פון שרעק,
זי זאָל ניט דערטרונקען ווערן. און אַז זיי האָבן ארויסגעשלעפט

יודענען אפן ברעג, האָט זי קיין קויעך ניט געהאַט זיך שטעלן אָף די פיס, וויפל זיי האָבן זי ניט געשלאַגן, און זיי האָבן זי געמוזט לאָזן זיצן. זי איז אזוי געזעסן מיט די פיס אַראָפּ צום וואַסער, מיט די אויגן ערגעץ אלן דער ווייט אריין, און וואָס מ'האַט איר ניט געטון, און וואָס מ'האַט איר ניט געזאָגט איז איר פּאָנים געבליבן אומבאַוועגלעך. דער גאַנצער שייװעט האָט זיך אַראָפּגעלאָזן פון בערגל, אַפּילע די געקרייזלטע, קליינע כאַכאַ, וואָס האָט ערשט אָנגעהויבן רעדן, — אַלע זיינען געשטאַנען און געקוקט אָף יודענען און אָף דער אלטער, ווי מיר וואָלטן געקוקט אָף אַן אומגעוויינלעכער פּאַרוואַנדעטער כאיע און אָף דעם מענטשן, וואָס האָט די כאיע געכאַפט.

די אלטע האָט אַראָפּגעריסן פון יודענעס האַלז אויאָס האַלז-באַנד און האָט אים אָנגעטון אָף זיך. זי איז איצט געווען די עלטסטע בא איר שייװעט, און איר איז געקומען טראָגן דעם האַלזבאַנד. דערנאָך האָט זי גענומען רייסן יודענען פאַר די האַר, און בא סיסן האָט זי גענומען זיין שפּיז און מיט אלע קויכעס האָט זי געשלאַגן יודענען מיטן שפּיז. און אז די אַלטע האָט זיך שוין גוט אָנגעקילט דאָס האַרץ, האָט זי זיך גענומען איינקוקן יודענען אין פּאָנים אריין.

די אויגן בא יודענען זיינען געווען פאַרמאַכט, דאָס פּאָנים אומבאַוועגלעך, און זי איז געלעגן אזוי שטיל, אז די אַלטע האָט זיך שוין אַביסל דערשראָקן: טאַמער איז זי שוין געשטאַרבן. נאָר אָט האָבן אַ ציטער געטון בא יודענען די נאָזלעכער. האָט די אַלטע איר אַ זעץ געטון איבערן פּאָנים, זיך צעלאַכט, אָפּגעגעבן סיסן זיין שפּיז, איז אָפּגעגאַן אַביסל אין אַ זייט און האָט זיך גענומען כּויעק מאַכן פון יודענען.

דער ווערטער-אויצער פון דער אַלטער איז געווען גרעסער, איידער בא אַנדערע מענטשן פון דעמזעלבן שייװעט. ס'איז פּאַשעט געווען אַ שרעק צו הערן, ווי זי רעדט. אָט האָט זי אומ-זיניק געשריגן און געקרעכצט, און אָט האָבן אַ שווינדל געטון

אין אירע גאָרגל-קלאַנגען עפעס אזוינע שאַטנס פון געדאַנק.
אַ גרויסער טייל פון דעם, וואָס די אלטע האָט גערעדט, האָט
יודענא פארשטאַנען. זי האָט גערעדט פון אַ לייב, און ווי אזוי ער
וועט זי, יודענען, פייניקן.

— און אוג-לאָמי! כא, כא! אוג-לאָמי איז טויט!
און פלוצלינג האָבן זיך יודענעס אויגן געעפנט און זי האָט
זיך אוועקגעזעצט. זי האָט אַ קוק געטון אף דער אַלטער און
האָט אַ זאָג געטון:
— ניין.

געזאָגט האָט זי דאָס, ווי אַ מענטש, וואָס פראוואוט זיך עפעס
דערמאָנען.

— ניין, איך האָב ניט געזעען מיין אוג-לאָמי קיין דער-
האַרגעטן. כ'האָב ניט געזעען מיין אוג-לאָמי קיין טויטן.

— זאָגט איר, — האָט אַ געשריי געטון די אַלטע, — דערציילט
איר, ווער ס'האָט אים געהאַרגעט. זאָגט איר, וויאזוי אוג-לאָמי
איז געהאַרגעט געוואָרן.

זי האָט געקוקט צו איינציקווייס אף יעדן מאַנסבל, און נאָך
איר האָבן אף די מאַנסבלען געקוקט אַלע פרויען און קינדער.
קינער האָט איר ניט געענטפערט. אלע זיינען געשטאַנען
פאַרלאָרענע.

— דערציילט איר, — האָט די אלטע געזאָגט.

די מאַנסבלען האָבן געקוקט איינער אַפן צווייטן.

יודענעס פאָנים האָט מיטאַמאָל אָנגעהויבן שיינען.

— דערציילט — האָט יודענא ארויסגערעדט, — דערציילט, איר

שטאַרקע מאַנסבלען, דערציילט פון אוג-לאָמיס טויט.

די אַלטע איז אופגעשטאַנען און האָט גראָב אַ זעץ געטון

יודענען אין די ליפן אריין.

— מיר האָבן ניט געקענט געפינען אוג-לאָמין, — האָט סיס-

שפורפאַרשער געזאָגט, — אז מ'יאָגט זיך נאָך צוויי, כאַפט מען
קיין איינעם ניט.

יודענעס האַרץ האָט אָנגעהויבן קלאַפן פון פרייד, נאָר איר פאָנים איז געבליבן אומבאוועגלעך. און סיגוט אַזוי, ווייל די אַלטע האָט פון איר די אויגן ניט אַראָפּגענומען, און פון אירע אויגן האָט ארויסגעקוקט דער טויט.

איר גאַנצן קאַס האָט די אַלטע איצט אויסגעלאָזט אף די מאַנסבלען. פאַרוואָס האָבן זיי מוירע געהאַט זיך יאָגן נאָך אויג-לאַמין? איצט, אַז אויב איז שוין טויט, האָט זי פאַר קיינעם קיין מוירע ניט געהאַט. זי האָט געזידלט די מאַנסבלען, ווי מזידלט קליינע קינדער. און זיי זיינען געשטאַנען מיט פינצטערע פענימער און האָבן אַרופּגעוואַלגערט איינער אפן צווייטן. און צום סאָף האָט סיס-שפורפאַרשער אופּגעהויבן דאָס קאַל און האָט אָנגעשריגן אף דער אַלטער זי זאָל אנשוויגן ווערן.

און אַז די זון איז פאַרגאַן, האָבן די מאַנסבלען גענומען יודענען, און כאַטש דאָס האַרץ איז באַ זיי אַרויסגעפאלן פון שרעק, האָבן זיי פונדעסטוועגן זיך אָנגענומען מיט מוט און זיי האָבן זיך געלאָזן גיין מיט דער סטעזשקע, וואָס דער לייב האָט אויסגעטראָטן אין טשערעט. אלע מאַנסבלען זיינען געגאַנגען אינניינעם. אַפן וועג צום לייבס באַהעלטעניש איז געשטאַנען אַ גרופּע אַלכע-ביימער. דאָ האָבן די מאַנסבלען אַפּדערגיך צוגעבונדן יודענען, אַז דער לייב זאָל זי געפינען, ווי נאָר ער וועט פאַרנאַכט ארויס פון זיין באַהעלטעניש. און אַז זיי האָבן דערמיט פאַרענדיקט, האָבן זיי זיך אַ לאָז געטון לויפן, אלע מאַנסבלען, און אַזוי זיינען זיי געלאָפן ביזן סאַמע לאַגער-פלאַץ. דאָ האָבן זיי זיך אָפּגעשטעלט. סיס האָט זיך דער ערשטער אָפּגעשטעלט און האָט זיך אומגעקוקט אין דער זייט פון די אַלכע-ביימער. אפילע פונדאַנען, פונם לאַגער פלאַץ, האָט מען אויסגעזעען יודענעס קאַפּ-אַ קליי-נער, שוואַרצער הויפן האָר אונטער די צווייגן פון אַ גרויסן בוים. ס'איז אַלץ, ווי ס'דאַרף צו זיין.

אַלע פרויען און קינדער זיינען ארויס אַפן בערגל אַ קוק טון אף יודענען. און די אַלטע איז געשטאַנען און האָט געשריגן צום

לייב ער זאל שוין גיכער נעמען דאָס, וואָס ער האָט געזוכט, און האָט אים געגעבן אייצעס, ווי אזוי ער זאל פייניקן יודענען. יודענאָ איז שוין געווען ביז לעצט אויסגעמאַטערט, און האָט שוין קימאַט פארלאָרן דעם באַוואוסטזיין פון די קלעפּ, פון מיד־קייט און פון יעסורים. און נאָר די מוירע פאר דעם, וואָס ס'דאַרף ערשט זיין, דיִדאַזיקע שרעק האָט איר געגעבן קויכעס זיך האַלטן אָף די פיס. פונדערווייטן צווישן די צווייגן פון די קאַשטאַנען האָט זיך אויסגעזעען די ריזיק־בלוטיקע רויטע זון. די גאַנצע מאירעו־זייט איז געווען אין פייער. דאָס פאַרנאַכט־ווינטל איז שטיל געוואָרן, און אַרום און אַרום איז געווען אַ וואַרעמע שטיל־קייט. אינדערלופטן האָבן זיך געטראָגן גאַנצע כמאַרעס פליגע־לעך. ערגעץ ניט ווייט האָבן פיש זיך געפלוסקעט אין טייך און מאי־זשוקעס זיינען אַרומגעפלויגן הין און צוריק. מיט אַ ווינקל אויג האָט יודענאָ געקענט אויסזען אַ טייל פונם בערגל. דאָרט זיינען געשטאַנען קליינע פיגורן און האָבן געקוקט אַהער אָף יודענען. מ'האַט געהערט פונדאַנען, ווי מ'שלאַגט דאָרט אויס פייער פון אַ שטיין, און דאָ לעבן, — פארוואקסן מיט פאפּאָ־ראָטן, פינצטער און שטיל — איז די באַהעלטעניש פונם לייב.

יודענאָ האָט אַ קוק געטון אפן הימל און האָט דערזען, אַז די זון איז שוין פארגאן און איבער איר קאַפּ שיינט אַ העלע לעוואָנע. יודענאָ האָט אַ קוק געטון אין דער זייט, וואו דעם לייבס באַהעלטעניש איז, צי מ'זעט דאָרט גאַרניט, און פלוצלינג האָט זי זיך גענומען רייסן אין אַלע זייטן, וויינען און רופן אויג־לאָמין. נאָר אויג־לאָמין איז געווען ווייט פונדאַנען. און דאָרט אפן בערגל, אַז זיי האָבן דערזען, ווי יודענעס קאַפּ וואַרפט זיך, האָבן זיי אָנגעהויבן שרייען פון סימכע. אַז יודענאָ האָט דאָס דעהערט, האָט זי זיך גענומען אין די הענט אריין און איז געבליבן זיצן רואיק. ס'האַבן זיך באַוויזן פלעדערמיין. א שטערן, ענלעך אָף אויג־לאָמין, איז ארויסגעקראַכן פון זיין בלויער נאָרע אין מאירעו־זייט.

יודענא האָט אים אָנגעהויבן רופן צו הילף, שטילערהייט, ווייל זי האָט מוירע געהאַט פארן לייב, נאָר כאָטש ס'איז שוין געוואָרן אַוונט, איז פונדעסטוועגן שטיל געווען אין די ווילדוואוקסן.

די פּינצטערניש האָט זיך אראָפּגעלאָזן אף יודענען. די לעוואָנע איז געוואָרן העלער, און די שאַטנס, וואָס האבן זיך אויסגעצויגן פאַרן זון־פאַרגיין ארופּצו ביזן בערגל און וואָס זיינען אינאַוונט פארשוואונדן געוואָרן, האָבן זיך איצט נאָכאַמאָל באוויזן, נאָר שוין קורצע אַזוינע און שוואַרצע. אין די געדיכ־טענישן פונם פּאַפּאַראָט און אַלכע־ביימער, וואו דער לייב איז געלעגן, האָבן זיך אָנגעהויבן קלייבן עפעס אַזוינע טונקעלע פיגורן, און ס'האָט זיך דאָרטן געהערט אַ גרינגער שאַרף. ס'איז געוואָרן טונקעלער און טונקעלער, נאָר קיינער האָט זיך ניט באַוויזן פונ־דאָרט, פון דער באַהעלטעניש.

זי האָט אַ קוק געטון אין דער זייט פונם לאַגער־פּלאַץ און האָט דערזען: די שייטערן ברענען מיט אַ רויטן פייער און רוי־כערן, מאַנסבלען און פרויען גייען אַרום היץ און צוריק. זי האָט אַ קוק געטון אין דער צווייטער זייט אַפּן טייך. ס'הייבט זיך פונ־דאָרט אַ ווייסער טומאַן. פונדערווייטן קומט אָן דאָס קוויטשען פון פּיקסלעך און דאָס היילן פון היענעס.

אין פּיינלעכן וואָרטן האָט די צייט זיך אויסגעצויגן פאַר אַ גאַנצער אייביקייט. אַט האט עפעס אַ כאַיע אַ פּלוקע געטון אין וואַסער און איז דאָרט זיך איבערגעגאַנגען דעם טייך באַ דער סאַמע באַהעלטעניש. נאָר וואָס איז דאָס געווען פאַר אַ כאַיע, דאָס האָט יודענאָ ניט געזעען. ערגעץ ווייט זיינען עלפאַנטן געקומען צום וואַסער, זיך געפּלוסקעט און געטרובעט. אַלץ, וואָס ס'טוט זיך, האָט יודענאָ געהערט, ווייל די נאַכט איז געווען אַזאַ שטילע.

די ערד האָט פון זיך פאַרגעשטעלט עפעס אַ מאַדנעם גע־פּלעכט פון ווייסע אַפּגלאַנצן און געדיכטע שאַטנס, און פּונובן— אַ בלויער הימל. אַף דער זילבערנער לעוואָנע איז געווען אויס־

געקריצט אַ געמעל פון שוואַרצע קאַשטאַן - בלעטער. אַף מאירעווי-
זייט איבער די פאַרשטאַטענע בערגלעך האָבן זיך אָנגעצונדן נייע
און נייע שטערן. די פּייערן אָפן בערגל האָבן איצט געברענט מיט
אַ העל-רויטן פּלאַם.

שוואַרצע פיגורן זיינען ווי פּרייער געשטאַנען און האָבן
געוואַרט. זיי האָבן געוואַלט דערהערן יודענעס געשרייען. נו,
איצט איז שוין געוויס ניט לאַנג צו וואַרטן.

פּלוצלינג האָט זיך די נאַכט אָנגעפּולט מיט באַוועגונג. יודענאָ
האַט איינגעהאַלטן דעם אָטעם. עפעס איז דורכגעלאָפּן: איינס,
צוויי, דריי שטילע שאַטנס גאַנווענען זיך... שאַקאַלן. און ווידער-
אַמאָל שטיל, און ווידער אומענדלעך וואַרטן.

און פּלוצלינג זיינען מיטאַמאָל פאַרשוואונדן געוואָרן אַלע
אויסגעדאַכטע קלאַנגען. ס'איז געקומען דאָס עמעסע. אין די
טשערעט-געוויקסן איז עפעס אַ שאַרי, אַ באַוועגונג. דאָס איז
דער לייב, דער פּרעסער. דער טשערעט האָט אָנגעהויבן טרישטשען
שטאַרקער, איין מאָל, דעם צווייטן מאָל, דעם דריטן מאָל, און דער-
נאָך איז ווידער שטיל געוואָרן. ס'האַט זיך געהערט נאָר אַ גע-
מאַסטענער כראַמטשען. יודענא האָט דערהערט אַ שטיל-וויברירן-
דיק ברומען, און ווידער שטיל. ס'וועט אַמאָל זיין אַ סאָף צו דער
שרעקלעכער שטילקייט? יודענא האַלט איין דעם אָטעם און פאַר-
בייסט די ליפּן, קעדיי צו פאַרשטיקן דעם געשריי. אָט איז עפעס
געשווינד דורכגעלאָפּן צווישן די קושטשעס. יודענא האָט אומגערן
אַ געשריי געטון. נאָר קיין פּרייד-געשרייען פּונם בערגל האָבן
ניט אָפּגענטפּערט.

אין די טשערעט-געוויקסן האָט זיך אופּגעהויבן עפעס אַ שטאַר-
קער האַרמידער. יודענא האָט געזעען, ווי ס'וויגן זיך די גראַזן
אין שיין פּון דער פאַרגייענדיקער לעוואָנע און ס'הוידען זיך די
אַלכע-ביימער. יודענא האָט פאַרצווייפּלט גענומען זיך רייסן, דאָס
לעצטע מאָל. נאָר ווידער גאַרניט. עפעס אַ צענדליק באשעפּע-
נישן, אַ גאַנצער צענדליק אומגעהייערע באשעפּענישן האָבן אין

מעשעך פון עטלעכע מינוט זיך געראַנגלט דאָרט אינם קליינעם
 ווינקעלע פון וואַלד. און ווידער שטיל. די לעוואָנע איז פארגאן
 אונטער די ווייטע קאשטאנען, און די נאַכט איז געוואָרן פינצטער.
 פלוצלינג עפעס אַ מאַדנער קלאַנג, אַן אָפּגעריסענער געוויין,
 אַט שטאַרקער, און אַט שוואַכער, שטיל. און ווידער עפעס אַזוינע
 אומקלאַרע קלאַנגען. דאָס ברומען פון אַ כאַע, צי וואָס?
 איצט איז שוין אינגאנצן שטיל געוואָרן. ערגעץ אין מיוזעך-
 זייט טרובען די עלפאנטן. נאָך אמאָל הערט זיך פון אונטער די
 ביימער אַ ברומען און אַ קוויטשעריי, און נאַכאַמאָל שטיל.
 די צייט ציט זיך אַזוי לאַנג. נאַכאַמאָל האָט זיך באוויזן די
 לעוואָנע צווישן די ביימער, ערגעץ ווייט אָף אַ בערגל. איבער
 דער גאַנצער ליינג פונם פארוואקסענעם פעלד האָבן זיך געצויגן
 צוויי העלע פאַסן לעוואָנע-שיין און צעשניטן דעם געדיכטן כווי-
 שען. ווידער אַ שאַרף אין די קושטשעט, וואָס ווייטער שטאַרקער
 און העכער, אַ פלוך אין וואַסער. דער טשערעט האָט זיך צע-
 הוידעט, זיך צענומען פונויבן ביז אַראָפּ... דאָס איז דאָס שוין.
 יודענא האָט זיך גוט איינגעקוקט, וואָס איז דאָס פאר אַ באַשע-
 פעניש, וואָס איז אַרויס פונם טשערעט? דאַכט זיך יאָ, אַט איז
 ער, דער ריזיקער קאַפּ און די שרעקלעכע ציינער. אָף דעם האָט
 זי געוואָרט. נאָר פלוצלינג האָט עס אָנגעהויבן ווערן קלענער,
 אָנגענומען אַנדערע פאַרמען. עפעס איז עס טונקל און נידעריק
 און ס'שווייגט, און דאָס איז ניט דער לייב. ס'איז געשטאַנען
 אומבאוועגלעך. יודענא האָט אָנגעשטעלט די אויגן אַ פארוואונ-
 דערטע. דאָס מאַדנע באשעפעניש איז געווען ענלעך אָף אַ ריזי-
 קער פראַש: צוויי פיס און אַ קערפער, צוגעבויגן צו דער ערד.
 דער קאַפּ באוועגט זיך הין און צוריק. דאָס מאַדנע באַשעפעניש
 קוקט אויס אַלע ווינקלען.
 ס'דערהערט זיך אַ שאַרף. דאָס באשעפעניש באַוועגט זיך דע-
 פיש, ווי ס'וואַלט געהונקען, און בא יעדן טריט הערט זיך אַ
 שוואַכער קרעכץ.

פלוצלינג איז יודענען דאָס בלוט אַרײַן אין פּאָנים. דאָס האַרץ
האָט זיך אָנגעהויבן וואַרפֿן פֿון פֿרייד. — אויג־לאַמי, — האָט זי אַ
מורמל געטון.

דאָס באַשעפעניש האָט זיך אָפּגעשטעלט.

— יודענא, — האָט ער שטיק געענטפערט און אין קאָל באַ
אים האָבן זיך געהערט גרויסע ווייטיקן. ער האָט זיך שטאַרק
איינגעקוקט אין די אַלכע־ביימער.

נאָך איין באַוועגונג, און ער איז אַרויס פֿון שאַטן פֿונם טשע־
רעט אָף דער לעוואָנע־שיין. דער גאַנצער קערפֿער זיינער איז גע־
ווען באַדעקט מיט טונקעלע פֿלעקן. יודענא האָט דערזען, אַז קאָם
וואָס ער שלעפט די פֿיס, נאָך אין האַנט האַלט ער קרעפּטיק זײַן
האַק, די ערשטע מענטשישע האַק. דערנאָך האָט ער זיך אַראָפּ־
געלאָזן אָף אַלע פֿיר אַון, וואַקלענדיק זיך, האָט ער אָנגעהויבן
פֿויען צו יודענען.

— דער לייב! — האָט ער געזאָגט און אין קאָל באַ אים איז
געווען גרויסע פֿרייד און גרויסע פֿיין. — אַר־אַו, כִּהאַב דער־
האַרעט דעם לייב, איך מיט מיינע הענט, אַזוי ווי דעם גרויסן
בער דערהאַרגעט.

אויג־לאַמי האָט זיך געפֿרואווט מיט אַ באַוועגונג אונטער־
שטרייכן זײַנע ווערטער און איז באַלד אומגעפֿאַלן מיט אַ שוואַכן
געשריי. אַ שטיקל צײַט איז ער געלעגן אָן באַוועגונג.
— בינד מיך אָפּ, — האָט שטיל געזאָגט יודענא.

אויג־לאַמי האָט גאַרניט ניט געענטפערט. ער האָט זיך אופּגע־
הויבן פֿון דער ערד, זיך אָנגעכאַפט פֿאַרן שטאַם פֿון דעם אַלכע־
בוים און מיטן שאַרף פֿון זײַן האַק האָט ער צעשניטן די רימענס.
באַ יעדן פֿיר מיט דער האַק האָט אויג־לאַמי פֿאַרשטיקט געקרקצט.
ער האָט אַיבערגעשניטן די רימענס, וואָס האָבן פֿאַרצויגן יודענעס
ברוסט און הענט, און דערנאָך איז זײַן האַנט אַראָפּגעפֿאַלן. זײַן
ברוסט איז אַראָפּגעפֿאַלן אָף יודענעס פֿלייצע, האָט זיך אַראָפּ־
געגליטשט און ער איז אנידערגעפֿאַלן אָף דער ערד לעבן איר.

נאָר איצט איז איר שוין ניט שווער געווען אליין זיך צע-
 בינדן. זי האָט זיך זייער גיך באפרייט, זי האָט אַ טראַט געטון
 פאַרויס, און ס'האָט זיך איר פארדרייט דער קאַפּ. איר לעצטע
 באַוואוסטויניקע באוועגונג איז געווען — אַ וואָרף צו אים, צו אויג-
 לאַמין. זי האָט זיך אַ שאַקל געטון און איז אומגעפאלן. מיט דער
 האַנט האָט זי אַ ריר געטון אויג-לאַמיס דרך. די דרך איז געווען
 פייכט און ווייך און האָט זיך געקנאַטן אונטער די הענט. אויג-
 לאַמי האָט אַ געשריי געטון פון ווייטיק, האָט זיך אַ וואָרף געטון
 און איז ווידער אנשוויגן געוואָרן. פלוצלינג איז פונם טשערעט
 פאַרזיכטיק אַרויסגעקראַכן אַ טונקעלע פיגור, ענלעך אף אַ הונט.
 די פיגור האָט זיך אָפּגעשטעלט, אַ שמעק געטון אין אַלע זייטן
 די דופט, זיך אויסגעקערעוועט און ווידער דערטרונקען געוואָרן
 אין שאַטן.

זייער לאַנג זיינען זיי ביידע געלעגן אומבאוועגלעך אין שוין
 פון דער פארגייענדיקער לעוואַנע. און צוביסלעכווייס האָבן זיך
 גערוקט אף זיי די שאַטנס פונם טשערעט. אַט האָבן זיי שוין
 פארקוטעט זייערע פיס, און אויג-לאַמי איז געלעגן, ווי אַ זיל-
 בערנע סטאַטוע, ווי אַ ביוסט, אויסגעגאַסן פון זילבער. די לע-
 וואַנע איז פארגאָן, און דער שאַטן האָט פארגאַסן זיין האַלז, פאר-
 דעקט זיין פאַנים, און צום סאַף האָט דער נאַכטיקער כוּישעך זיי
 ביידע איינגעשלונגען.

די שאַטנס האָבן זיך אָנגעהויבן רירן, ס'האָבן זיך דערהערט
 טריט, אַ שטילער ברומען און שטילע קלעפּ...

יענע נאַכט זיינען די פרויען און די קינדער פונם לאַגער-
 פלאַץ קימאַט ניט געשלאָפּן, ביז זיי האָבן דערהערט יודענעס גע-
 שרייען. די מאַנסבלען זיינען געווען מיד און האָבן געדרימלט
 זיצנדיק, און אַז יודענע האָט אַ געשריי געטון, האָבן זיך אַלע
 באַוואויקט. איצט זיינען זיי שוין זיכער, און זיי האָבן אפדערגיך
 פארכאפט ערטער נעענטער צום פיייער. די אַלטע, אז זי האָט
 דערהערט יודענעס געשריי, האָט זי זיך צעלאַכט. זי האָט נאָך

געלאכט דערפון, וואָס סײַ, יודענעס קליינע כאַווערטע סײַ, האָט געוויינט. און ווי נאָר סײַהאַט אָנגעהויבן טאָגן, האָבן זיך אלע אפדערגיך אופגעכאַפט און זיינען אַוועקגעלאָפן אַ קוק טון, וואָס טוט זיך דאָרט באַ די אַלכע-ביימער, און זײ האָבן דערזען, אַז יודענא איז שוין דאָרט נײַטאָ. זײ האָבן זיך מער נײַט געקענט איינהאַלטן און האָבן אַרויסגעוויזן זײער גרויסע פרייד, וואָס אויף איז באַפרידיקט. נאָר די מאַנסבלעך האָבן זיך דערמאנט אין אונז-לאַמי, און זײער סימכע איז פאַרשטערט געוואָרן. זײ האָבן גע-וואוסט די רעכט פון נעקאַמע, ווייל נעקאַמע איז דאָך אלט ווי די וועלט, און קיין אויסגאַנג פון דער לאַגע האָבן זײ נײַט גע-זען. פלוזלינג איז פונם טשערעט אַרויסגעשפרונגען אַ היענע און איבערגעלאָפן דעם פעלד. איר פּיסק און די לאַפעס זײנען געווען אין בלוט. דערזענדיק די היענע, האָבן אַלע מאַנסבלעך זיך גע-נומען שרייען, זיך געכאַפט פאַר די שליידערשטייער און זיך געלאָזן לויפן נאָך איר. נײַטאָ נאָך אזא כאַיע, וואָס זאָל אין באַ-טאַגעדיקער שײן זײן אַזוי עקלדיק און אַזוי שרעקנדיק, ווי אַ היענע. אַלע מאַנסבלעך האָבן פּײַנט געהאַט די היענעס דערפאַר, וואָס זײ פאַרשלעפּן קינדער און בײַסן יעדערן, וואָס שלאָפט ווייט פונם פּײַער. קאַצנפעל האָט גוט אָנגעצילעוועט און האָט געפּיקט דער היענע גלייך אין זײט אריין, און דער גאַנ-צער שײוועט האָט אָנגעהויבן קוויטשען פון פאַרגעניגן.

אין מיטן דעם קוויטשעריי און דעם גערויש האָט זיך פלוזלינג דערהערט אַ קלאָפן פון פליגל אין דער זײט פונם לײבס באַהעל-טעניש. דריי ווייסקעפיקע קאַרשאַקעס האָבן זיך פאַמעלעך אופ-געהויבן פונדאָרט, האָבן געמאַכט עטלעכע קרייזן אינדערלופטן און האָבן די אויגן נײַט אַראָפּגענומען פונם לײבס באַהעל-טעניש.

— אונזער הערשער איז אַוועק, — האָט די אַלטע געזאָגט, און האָט געוויזן אָף די פּײַגלעך. — די קאַרשאַקעס האָבן באַקומען זײער כּײַלעך פון יודענען.

נאך א שטיקל צייט זיינען די קארשאקעס געזעסן אף דער
אלכע. דערנאך האָבן זיי זיך אופגעהויבן איינער נאָכן צווייטן און
האָבן זיך אַראָפּגעלאָזן אינם טשערעט אריין.
און אַף מיזרעך־זייט איבער די ביימער האָבן זיך צעפלאַך־
קערט די ערשטע שטראַלן פון דער אופגייענדיקער זון און האָבן
געבראַכט מיט זיך פאַר דער גאַנצער וועלט לעבן און פאַרב. די
קינדער האָבן זיך פריילעך צעשריגן, געפאַשט מיט די הענטלעך
און אַוועקגעלאָפּן צום טיך. נאָר די קלייניקע סי איז אָפּגע־
שטאַנען. זי האָט צעמישט און טרויעריק געקוקט אף די אַלכע־
ביימער, אַהין, וואו נעכטן אינאַוונט האָט זי געזען יודענעס קאָפּ.
אויא, דער אַלטער לייב, איז אינערגעץ ניט אַוועק, ער איז
געווען אינדערהיים, נאָר ער איז געלעגן זייער שטיל, איז געלעגן
אַף אַ זייט. ער איז געלעגן ניט בא זיך אין באַהעלטעניש, נאָר
אַביסעלע ווייטער, אַף דער צעטאַפּטשעטער גראַז. אונטער איין
אויג איז באַ אים געווען אַ קלייניקע וואונד, אַ שוואַכער שפור
פון דער ערשטער האַק. נאָר איבער דער ערד לעבן אים האָט
זיך געצויגן אַ טונקל־רויטער פאַס, און אַף זיין ברוסט איז געווען
אַ קליין לעכל פון אוג־לאַמיס שפּיז. אַפּן זייט און אפּן האַרץ באַם
לייב האָבן שוין די רויב־פייגלען געלאָזן זייערע שפורן. אוג־
לאַמי האָט דערהאַרגעט דעם לייב. אַז דער לייב האָט אים מיט
אַ זעץ פון זיין מעכטיקער לאַפע אומגעוואָרפּן, האָט אוג־לאַמי
אַ פאַרצווייפלטער גלאַט אין דער וועלט אריין אַ שטאַך געטון
מיטן שפּיז, מיט אלע קויכעס האָט ער אַ שטאַך געטון מיטן
שפּיז און צום גליק האָט ער געפיקט דעם ריז פונקט אין
האַרצן אריין. אַזוי איז געקומען אַ סאָף צו דעם לייבס געוועל־
טיקן, צו אויא — דעם הערשערס צווייטן גילגל.
אַפּן בערגל האָט מען זיך מערער און מערער געטומלט. דער
שייוועט האָט זיך געגרייט צום געיעג, געשאַרפט שפּיזן און
שליידער־שטיינער, קיינער האָט ניט דערמאַנט אוג־לאַמיס נאָמען,
ווייל זיי האָבן מוירע געהאַט זיי זאָלן אים דערמיט ניט ארויס־

רופן. די מאַנסבלען גייען וואַלקעסווייס אפן געיעג אָף אַ טאָג, צי אָף צוויי. דאָס גייען זיי אָף אוג-לאָמין, ווייל אויב ניט, וועט ער גיין אָף זיי.

נאָר אוג-לאָמי איז זיך געלעגן שטיל און אומבאַוועגלעך אָף יענער זייט באַהעלטעניש פונם לייב, און יודענאָ איז געזעסן לעבן אים און אין האַנט האָט זי געהאַלטן זיין יאַסענעם שפּיז, וואָס איז געווען באַגאַסן מיטן לייבס בלוט.

v. די מילכאַמע אינם לייבן-וואַדד.

אוג-לאָמי איז געלעגן שטילערהייט, מיט דער פלייצע צו די אַלכע-ביימער. איין דיך האט געהאַט א שרעקלעכן אויסזען, ווי אַ בלוטיקע קאַשע. ווען אונזערער א מענטש, אַ ציוויליוירטער, וואָלט באַקומען אַזאַ וואונד, וואָלט ער דאָס געוויס ניט איבער-געלעבט. נאָר דאָ איז אנדערש פאַרגעקומען. יודענאָ האָט אָנגע-קליבן שטעכלקעס און מיט דידאַזיקע שטעכלקעס האט זי צו-נויפגעצויגן די וואונד און איז געזעסן לעבן אים טאָג און נאַכט. באַטאָג האָט זי פון אים אָפּגעטריבן די פליגן מיט אַ פאַכער פון טשערעט, און באַנאַכט—די היענעס מיט דער ערשטער האַק.

סי'האָט שוין געהאַלטן באַ מיט זומער. קיין רעגן איז ניט געווען. די ערשטע צוויי טעג, ביז אוג-לאָמיס וואונדן האָבן זיך נאָך ניט פאַרצויגן, האָבן זיי קימאַט גאַרניט ניט געגעסן. דאָ אין טאָל, וואו זיי האָבן זיך באַהאַלטן, איז ניט געווען ניט קיין וואַרצלען, ניט קיין קליינע כאַיעלעך, און דער טייך מיט זיינע שנעקן און פיש איז געווען אַ הונדערט יאָרד פונדאַנען אָף אַן אָפּענעם אָרט. באַטאָג האָט יודענאָ ניט געטאַרט אַרויסגיין, ווייל זי האָט מוירע געהאַט פאר די מענטשן פון איר שיינעט, פאַר אירע אייגענע ברידער און שוועסטער, און באַנאַכט האָט זי

מירע געהאט פאר די כאיעס. די כאיעס האָבן זיך געמוזט דער-
ווייל באַנוגענען דערמיט, וואָס זיי האָבן צוזאַמען מיט די קאָר-
שאַקעס געריסן דעם קערפער פונם דערהאַרגעטן לייב.

ניט ווייט איז געפלאָסן אַ קוואַל, און פונדאָרט פלעגט יודענאָ
אין די הויפּנס בריינגען וואָסער אף טרינקען. דאָס אָרט, וואו
אוג-לאָמי איז געלעגן, איז געווען פארשטעלט פונם שייוועט מיט
דעם אַלכע-וואַלד און גוט באַשיצט מיט טשערעט און פאפאָראָטן.
דער דערהאַרגעטער לייב איז געלעגן לעבן זיין אַלטער באַ-
העלטעניש אף דער איינגעטאָפּטשעטער גראָז, אַ יאַרד פופציק
פון אוג-לאָמין. דורכן פאפאָראָט האָט מען געקענט זען, ווי די
קאָרשאַקעס רייסן זיך צווישן זיך פאר אַ בעסער שטיקל און
טרייבן אָפּ די שאַקאַלן. איבער דעם לייבס נעווייזע האָבן זיך
געטראָגן מיליאָסן פליגן, ענלעכע אף בינען, און אוג-לאָמי האָט
פונדאָנען געהערט, ווי זיי זשוזשען. אַז אוג-לאָמיס וואונד האָט
זיך פאַרהיילט — דאָס איז פאַרגעקומען ניט מער ווי אין עטלעכע
טעג אַרום — איז פונם לייב שוין געבליבן נאָר הוילע ביינער —
ריינע, אָפּגעריזעטע, גלאַנצנדיקע ביינער.

באַטאָג איז אוג-לאָמי מערסטנטייל געזעסן אומבאַוועגלעך
און געקוקט ערגעץ אין דער וועלט אריין. אַמאָל פלעג ער זיך
נעמען מורמלען עפעס וועגן פערד, בערן און לייבן. אַמאָל פלעגט
ער שאַענווייס שלאַגן די ערד מיט זיין האַק און פלעגט דערביי
אויסרעכענען אָפּן נאָמען אַלע מענער פון זיין שייוועט, אַזוי ווי
ער וואָלט גאָרניט מירע געהאַט אָנרופן אף זיך דערמיט זיין
שייוועט. נאָר מער פאַר אלץ פלעג ער באַטאָג שלאָפן. און
אַזוי ווי ער האָט פאַרלוירן אַטאַן בלוט און געגעסן האָט ער
ווינציק, פלעגן זיך אים קאַלעמען ווינציק קאַלוימעס. און באַנאַכט,
ווען זי נעכט זיינען געווען קורצע, זומערדיקע, האָבן זיי ביינער
געוואַכט.

באַנאַכט, אינדערפינצטער, פלעגן זיך אָנהייבן רירן אַרום זיי
עפעס אַזוינע באַשעפענישן, וואָס זיי האָבן קיינמאָל באַטאָג ניט

געזעען. עטלעכע נעכט דורכאנאנד האָבן זיך קיין היענעס ניט געוויזן, און איינמאָל אין אַ ניט־לעוואָנעדיקער נאַכט האָט זיך באַוויזן אַ גאַנצע טויך. זיי האָבן זיך געריסן פאַר די שיראַים פונם לייב. אַ גאַנצע נאַכט האָבן זיי געהיילט די היענעס, און אוג־לאָמי מיט יודענען האָבן דייטלעך געהערט, ווי ס'כראָמטשען די ביינער אין זייערע ציין. זיי האָבן אָבער געוואוסט, אַז אַ היענע וועט זיך קיינמאָל ניט דערוועגן אָנפאלן אָף אַ לעבעדיק און וואָל־כעדיק באַשעפעניש. און דערפאַר האָבן זיי ניט שטאַרק מוירע געהאַט פאַר דיִדאָזיקע כאיעס.

באַטאַג פלעג יודענאַ אַרויסגיין אָף דער סטעזשקע, וואָס דער לייב האָט אויסגעטראָטן אין טשערעט. יודענאַ פלעג צוגיין ביז דעם אָרט, וואו דער טייך פאַרקערעוועט, און דאָ, אַ באַהאלטענע אין דעם ווילדוואוקס, פלעג זי שאַענווייס נאַכקוקן נאָכן שייוועט. זי איז געלעגן לעבן דיזעלבע אַלכע־ביימער, צו וועלכע מ'האַט זי גאָר ניט לאנג צוגעבונדן, און פונדאָנען האָט זי געזען: אפן בערגל לעבן פייער רירן זיך קליינע, דייטלעכע פיגורן, אזוי ווי דעמאָלט אין יענער שרעקלעכער נאַכט. נאָך יודענאַ פלעג ניט דערציילן אוג־לאָמי דאָס, וואָס זי האָט געזעען. יודענאַ האָט מוירע געהאַט, אַז מיט דעם וואָס זי וועט אַרויסזאָגן די נעמען פון אויאָס זין, וועט זי זיי אָנרופן אָף זיך. אזוי האָט מען דעמאָלט גע־גלויבט.

שוין דעם ערשטן פרימאָרגן, נאָך דעם ווי אוג־לאָמי האָט געהאַרגעט דעם לייב, האָט יודענאַ געזעען, ווי די מאַנסבלען האָבן אָנגעשאַרפט זייערע שפיזן און שליידער־שטיינער און האָבן זיך געלאָזן אָף געיעג נאָך אוג־לאָמי. אינדערהיים האָבן זיי געלאָזן נאָך די פרויען און די קינדער. די יעגער האָבן אָפילע קיין פאַר־שטעלונג ניט געהאַט, ווי נאָענט פון זיי ס'געפינט זיך אוג־לאָמי. זיי האָבן זיך אויסגעשטעלט איינס נאָכן אַנדערן און אונטער דער אָנפירונג פון סיס־שפורפאַרשער זיינען זיי פאַרזיכטיק אַוועק אָף די שפורן פון אוג־לאָמי.

יודענא האָט נאָכגעקוקט נאָך די פרויען און די קינדער. באלד
 ווי די מאַנסבלען זיינען אוועק, האָבן די פרויען זיך גענומען
 זאַמלען בלעטער פון פאַפּאַראָטן און צווייגלעך פאַר באַנאַכטיקע
 פייערן, און די מיידעלעך און אינגעלעך זיינען אומגעלאָפּן און זיך
 געשפּילט. נאָר דערשראָקן האָט זיך יודענאָ—און ניט אַף קיין
 ווערטעלע זיך דערשראָקן—פאַר דער אַלטער. אינאַוונט, ווען
 קימאַט אלע זיינען געווען אונטן באַם טייך, איז די אַלטע ארויס-
 געקראָכן און האָט זיך אוועקגעשטעלט אַף דער זייט בערגל, וואָס
 צו יודענען-צו, אן איינגעשרומפענע, טונקעלע פיגור, און האָט
 אָנגעהויבן אַזוי זשעסטיקולירן, אַז יודענאָ איז קימאַט זיכער
 געווען, אַז די אַלטע האָט זי דערזען. יודענאָ האָט זיך פאַרטאיעט,
 ווי אַ האָז. אַ לאַנגע צייט האָט זי אירע בליצנדיקע אויגן ניט
 אַראָפּגענומען פון דער הויקערדיקער מאַכשיפע, און פּלוצלינג
 האָט זי עפעס אַזוי ווי פאַרשטאַנען. דאָס דאַוונט זי, די אַלטע, צום
 לייב, וואָט אוג-לאָמי האָט דערהאַרגעט.

אַף מאָרגן האָבן די יעגערס זיך אומגעקערט פאַרמאַטערטע
 און האָבן געבראַכט מיט זיך אַ הירש. יודענאָ האָט מיט קינע
 געקוקט אָפּן פּאַנג. דערנאָך איז פאַרגעקומען עפעס אַ זעלטענע
 זאַך: יודענאָ האָט געזעען און געהערט גאַנץ קלאָר, ווי די אַלטע
 שרייט, זשעסטיקולירט און ווייזט גלייך אַף איר, אַף יודענען.
 יודענאָ האָט זיך דערשראָקן און, ווי אַ שנעק, איז זי אָפּגעקראָכן
 אין אַ זייט. נאָר ס'האַט זיך פאַרט געוואָלט וויסן, האָט זי זיך
 אומגעקערט אַף איר אויסקוק-אַרט. און אַז זי האָט ווידער אופֿ-
 געהויבן די אויגן, האָט זיך באַ איר ווידער אָפּגעריסן אין האַרצן.
 אַלע מאַנסבלען מיט געווער אין די הענט זיינען אַראָפּ פּונם
 בערגל און זיך געלאָזן גיין גלייך אַהער צו איר.

יודענאָ האָט זיך קיין ריר ניט געטון. זי האָט זיך צוגעטוילעט
 שטייף צו דער ערד, אַבי מיזאַל זי ניט באַמערקן. די זון איז שוין
 געווען נידעריק, און אירע שטראַלן האָבן געשפּילט מיט גאָלד
 אַף די פענימער פון די מאַנסבלען. יודענאָ האָט געזעען, ערשט

זיי טראָגן אַ שטיק פעט רויט פלייש אָנגעשטעקט אָף אַ יאסענעם שפיז. פלוצלינג האָבן זיי זיך אָפגעשטעלט.

— נו, פאַרוואָס גייט איר ניט? — האָט די אַלטע געשריען.
קאַצנפעל האָט אָנגעהויבן בורטשען און זיי האָבן זיך געלאָזן גיין ווייטער, פארבלענדטע פון דער העלער זונען־שיין, און האָבן געזשמורעט די אויגן צו דער זייט פון דעם לייבס באהעל־טעניש.

— אַט־אָדאָ! — האָט געזאָגט סיס.
זיי האָבן אַראָפגעלאָזן דעם יאסענעם שפיז מיט פלייש און האָבן אים אַריינגעשטעקט אין דער ערד אריין.
— אויב, — האָט אַ געשריי געטון סיס, — דאָס איז דיין כייילעק, און אויג־לאָמין האָבן מיר דערהאַרגערט. אַיאָ, מיר האָבן דערהאַר־געט? היינט האָבן מיר דערהאַרגעט אויג־לאָמין, און מאָרגן וועלן מיר דיר בריינגען זיין קערפער.
און די איבעריקע האָבן אָף אַ קאָל איבערגעכאַזערט זיינע ווערטער.

די מענער האָבן באַטראַכט איינער דעם צווייטן, האָבן אַ קוק געטון צוריק און האָבן זיך אומגעקערט צום בערגל. פריער האָבן זיי זיך גערוקט מיט דער פלייצע, און נאָכדעם האָבן זיי זיך אַביסל אויסגעקערעוועט און האָבן זיך געלאָזן גיין גיכער און גיכער, און מיטאַמאָל האָבן זיי זיך געלאָזן לויפן מיט אלע קויכעס ביזן סאַמע לאַגער־פלאַץ.

די זון איז פאַרגאַן; ס'איז אַראָפ דער אָוונט. די פייערן האָבן געשיינט, ווי רויטע פלעקן אפן נעפּדדיק־בלויען פאָן פון די ווייטע קאַשטאַנען. די שטימען אפן בערגל זיינען איצט געווען פריילעכע. יודענאַ איז געלעגן און האָט זיך קימאַט ניט באַוועגט. זי האָט איבערגעפירט די אויגן פונם בערגל אפן פלייש, וואָס די מענער האָבן דאָ געלאָזן, און ווידער צוריק אפן בערגל. יודענאַ איז גע־ווען הונגעריק, נאָר זי האָט מירע געהאַט און האָט זיך אומגע־קערט צו אויג־לאָמין.

אפן גרינגן גערויש פון אירע טריט האָט אוג-לאָמי זיך אויס-
געקערעוועט, זיין פּאַנים איז געווען אין שאָטן.
— האָסט מיר געבראכט עפעס עסן? — האָט ער געפרעגט.

יודענאָ האָט געענטפערט, אַז זי האָט גאַרניט ניט געקענט
געפינען, נאָר זי וועט נאָך אַ זוך טון, און איז צוריק אַוועק מיט
דער לייבן-סטעזשקע צו דעם אָרט, פּונוואָגען מ'האַט אויסגעזען
דאָס בערגל. נאָר ווידער האָט זי ניט געקענט פּויעלן באַ זיך
נעמען דאָס פלייש. ס'האַט זי אָפּגעהאַלטן דער אינסטינקט פּון אַ
כאַיע, וואָס האָט מוירע פאַר אַ פּאַסטקע. זי האָט זיך געפילט
זייער אומגליקלעך.

יודענאָ איז אַוועקגעקראָכן צוריק צו אוג-לאָמין און דאָ האָט
זי דערהערט, אַז אוג-לאָמי דרייט זיך און קרעכצט זייער שטאַרק.
האַט זי זיך נאָכאַמאָל אומגעקערט צום פלייש. נאָר אַז זי איז
געקומען, האָט זי דערזען, אַז עפעס רירט זיך לעבן דעם שפּיז
מיטן פלייש. זי האָט זיך איינגעקוקט אין דער טונקל און האָט
באַמערקט אַ שאַקאַל. די מינוט האָט זיך צו איר אומגעקערט איר
מוט. זי האָט אַ שפּרונג געטון מיט צאָרן, אַ געשריי געטון און
האַט דערהערט דאָס ברומען פּון אַן אַנטלויפנדיקן שאַקאַל.

זי איז צוגעגאַן. דער יאַסענער שפּיז איז געלעגן אָף דער
ערד, נאָר קיין פלייש איז ניט געווען. זי האָט זיך געמוזט אומ-
קערן צוריק מיט גאַרניט און הונגערן צוזאַמען מיט אוג-לאָמין
אַ גאַנצע נאַכט. אוג-לאָמי האָט זיך געבייזערט אָף איר, לעמאַ זי
האַט אים קיין עסן ניט געבראַכט, נאָר אים האָט זי גאַרניט
ניט דערציילט.

ס'איז אַוועק צוויי טעג. אוג-לאָמי און יודענאָ האָבן נאָך אלץ
געהונגערט.

אפן דריטן טאָג האָט דער שייוועט דערהאַרעט אַ פּערד,
ס'האַט זיך איבערגעכאַזערט דיזעלבע צעראַמאַניע. און אפּן
יאַסענעם שפּיז האָט מען געלאָזן פאַר אַ קאַרבן אַ הינטערשטן
פּוס. איצט האָט זיך יודענאָ שוין מער ניט געקוויינקלט.

מיט זשעסטן און מיט ווערטער האָט זי דערציילט אוג-לאָמין, וואָס דאָ איז פּאַרגעקומען. נאָר ער האָט פּאַרשטאַנען, וואָס זי דערציילט ערשט נאָכדעם, ווי ער האָט אופּגעגעסן דעם גרעסטן טייל פלייש, וואָס יודענא האָט געבראַכט. און אז ער האָט פּאַר-שטאַנען די געשיכטע מיט דעם פּערדישן פּוס, איז דאָס אים זייער געפּעלן געוואָרן.

— איך בין אויפֿ, — האָט ער געזאָגט. — איך בין דער לייב. איך בין דער גרויסער הייל-בער. איך, וואָס איך בין פּריער גע-ווען נאָר אוג-לאָמין. איך בין אויפֿ. דאָס איז גוט, וואָס זיי האָ-דעווען מיר, ווייל אז איך וועל קומען אַביסל צו זיך, וועל איך זיי אַלעמען דערהאַרגענען.

יודענען איז געווען זייער גרינג אַפּן האַרצן און זי האָט גע-לאַכט צוזאַמען מיט אוג-לאָמין. דערנאָך האָט זי מיט פּאַרגעניגן זיך איינגעפּאַרעט מיט דעם, וואָס אוג-לאָמין האָט איר געלאָזן פּונם פּערדישן פּוס.

די נאַכט האָט אוג-לאָמין געזעען אַ כּאַלעם. אַף אינדערפּרי האָט ער געהייסן יודענען, זי זאָל אים בריינגען די ציין און די נעגל פּונם לייב — אַלע, וויפל ס'איז נאָר דאָ, און זאָל אויסהאַקן אַן אַלכענעם דריינגל. די לייבנציינער און די נעגל האָט אוג-לאָמין קונציק צוגעפּעסטיקט צום דריינגל מיט די שפיצן אַרויס. ער האָט זייער לאַנג געשוויצט איבער דעם, און באַ דער אַרבעט האָט ער קאַלי געמאַכט צוויי ציינער. איז ער אין קאַס געוואָרן און האָט אַוועקגעוואָרפֿן דעם דריינגל. דערנאָך אָבער האָט ער אַליין צוגע-פּויעט צו דעם אָרט, וואוהין ער האָט פּאַרוואָרפֿן דעם דריינגל, און האָט צוגעפּעסטיקט צו אים די איבעריקע ציינער. ס'האָט זיך באַקומען אַן אויסערגעוויינלעכער מין דובניע, אַ דרוק, אַנגעשטעקט מיט ציינער. יענעם טאָג האָבן אוג-לאָמין און יודענא געקראָגן נאָך פלייש. דער שייועט האָט אונטערגעטראַגן דעם לייב אַ נייעם קאַרבן. פון דעם טאָג, וואָס אוג-לאָמין האָט זיך געמאַכט זיין דרוק מיט ציינער, זיינען אַוועק אַסאַך טעג, מער, וויפל ס'איז פּאַראַן

פינגער אף די הענט און מערער, איידער עמעצער קען איבער-
 ציילן. אוג-לאָמֵי איז געשלאָפֿן, און יודענאָ איז געלעגן אין די
 ווילדוואַקסן, נאָכקונדיק נאָכן לאַגער־פּלאַץ. שוין דריי טעג איז
 קיין פלייש ניט געווען. די אַלטע איז אַרויס און האָט זיך גענו-
 מען דאָווענען, ווי איר שטייגער איז. בעאייט זי האָט געדאוונט, האָבן
 זיך באַוויזן אַראָפּ פונם בערגל יודענעס קליינע כאַווערטע סי און
 דאָס מיידעלע פון סיס ערשט ווייב. די קינדער זיינען געשטאַנען,
 האָבן געקוקט אף דער ביינעריקער פיגור פון דער אַלטער און
 האָבן אָנגעהויבן זי איבערקרימען. יודענען איז דאָס זייער געפעלן
 געוואָרן. נאָר פּלוצלינג האָט די אַלטע זיך אויסגעקערעוועט און
 האָט דערזען די קינדער. א מינוט זיינען זיי געשטאַנען — די אַלטע
 און די קינדער, אומבאַוועגלעך. און דערנאָך האָט זיך די אַלטע אַ
 וואָרף געטון אף זיי מיט א ווילדן געשרי, און אלע דריי זיינען
 פאַרשוואונדן געוואָרן אף יענער זייט בערגל.

אינדערגיך האָבן די קינדער א שווינדל געטון צווישן די פאַ-
 פאַראַטן אַראָפּ פונם בערגל. די קליינע סי איז געלאָפֿן פאַרויס, זי
 איז געווען זייער א פלינקע. דאָס צווייט מיידעלע איז אָפּגעשטאַ-
 נען און האָט זיך באַגאַסן מיט טרערן. אָט באַלד וועט זי די אַלטע
 כאָפֿן. אפן שפיץ פון בערגל האָט זיך באַוויזן סיס מיט א ביי-
 אין האַנט. באַ און קאצנפעל האָבן אונטערטעניק זיך נאָכגעשלעפט
 נאָך אים און האָבן אויך עפעס געהאַלטן אין קייען. אלע דריי
 האָבן זיי געלאַכט און זיך געפרייט, קוקנדיק ווי די אַלטע איז
 צערייזט. פּלוצלינג האָט די אַלטע א געשרי געטון, א כאָפּ געטון
 דאָס מיידעלע און זי אָנגעהויבן שלאָגן. דאָס מיידעלע האָט זיך
 צעוויינט. אין אַלגעמיין איז דאָס געווען אן אויסגעצייכנטע נאָכ-
 מיטאַגדיקע פאַרוויילונג. די קליינע סי איז נאָך אביסל געלאָפֿן,
 דערנאָך האָט זי זיך אָפּגעשטעלט צי פון שרעק, צי פון נייגער.
 פּלוצלינג איז אָנגעפּלויגן א פאַרסאַפעטע מיט צעלאָזענע האָר
 די מאַמע פון דעם מיידעלע, וואָס די אַלטע האָט געשלאָגן. אין
 האַנט האָט זי געהאַלטן א שטיין, און די אַלטע האָט זיך אויס-

געקערעוועט צו איר, ווי א ווילדע קאץ. אין א געשלעג האָט די אַלטע זיך געקענט שטעלן אַנקעגן יעדער פרוי. ניט אומזיסט איז זי דאָך געווען די הויפט היטערן פון פייער, ניט קוקנדיק אָף איר אַלטקייט. נאָר איידער זי האָט נאָך באַוויון עפעס צו טון, האָט סײַס אָנגעהויבן שרייען אָף איר, און סײַהאַט זיך אָנגעהויבן א שרעקלעכער גוואַלד. סײַהאַבן זיך באַוויון נאָך עמעצענס צעקאַש-מעטע קעפּ. דער גאַנצער שייװעט איז, אפּאַנים, געווען אינדער-היים און האָט געהולעט און געפרעסן. נאָר די אַלטע האָט זיך שוין ניט דערוועגט אויסלאָזן איר קאַס אַפּן קינד, וואָס סײַס האָט זיך איינגעשטעלט פאַר דעם.

אַלע האָבן געטומלט און געשריגן, אַפּילע די קליינינקע סײַ. פּלוצלינג האָט די אַלטע אַרויסגעלאָזן פון די הענט דאָס מיידעלע און האָט זיך געשווינד אַ לאָז געטון צו סײַ. באַ סײַ איז קיין פריינט ניט געווען, סײַ האָט ערשט דעמאַלט פאַרשטאַנען, וואָס פאַר אַ גע-פאַר סײַשטייט איר פאַר, ווען די אַלטע איז געווען אָף אַ פאַר טרייט פון איר. מיט אַלע קויכעס און מיט אַ שוואַכן געשריי האָט סײַ זיך אַ לאָז געטון לויפן. זי האָט שוין ניט געקוקט, וואוהין זי לויפט, און האָט זיך אַ לאָז געטון גלייך צו דער באַהעלטעניש פונם לייב. און אז זי האָט דערזען, וואוהין זי איז אריינגעפאַלן, האָט זי פאַרקערעוועט אין אַ זייט אינם טשערעט.

נאָר די אַלטע איז געווען אַ וואונדערלעכע פרוי. זי איז געווען ניט ווינציקער פלינק, ווי בייז, און גאָר גיך האָט זיך איר איינ-געגעבן כאַפּן סײַ פאַר די צעלאָזענע האָר. דאָס איז געווען אַ יאָרד דרייסיק פון יודענען. איצט איז שוין דער גאַנצער שייװעט אַראַפּ-געלאָפּן פונם בערגל מיט אַ געשריי און מיט אַ געלעכטער. זיי האָבן זיך געגרייט נאַכעס קלייבן פון דער פאַרשטעלונג.

עפעס האָט זיך איבערגעקערט אין יודענען, עפעס אַזויגס, וואָס פריער האָט זי אין זיך ניט באַמערקט. איצט האָט זי געטראַכט נאָר פון דער קליינער סײַ און האָט אינגאַנצן פאַרגעסן אין זיך. זי איז אַרויסגעשפרונגען פון איר באַהעלטעניש און האָט זיך אַ

וואָרף געטון פּאַרויס. די אַלטע האָט זי ניט געזעען. זי איז געווען שטאַרק פּאַרטון אין איר אַרבעט: שלאָגן די קליינע סי איבערן פּאַנים. און פּלוצלינג האָט עפעס שווערס צעיאַגט, א זעץ געטון די אַלטע איבערן באַק. זי האָט זיך אומגעקוקט און האָט צווישן זיך און דער קליינער סי דערזען יודענען. די אויגן באַ יודענען האָבן געברענגט און די באַקן זיינען געווען רויט.

די אַלטע האָט א געשריי געטון פון פאַרוואונדערונג און שרעק, און די קליינע סי, וואָס האָט ניט פאַרשטאַנען, וואָס טוט זיך דאָ, האָט זיך א וואָרף געטון לויפן צום לאַגער-פּלאַץ.

דער גאַנצער שייועט איז געשטאַנען און האָט געקוקט, וואָס קומט דאָ פאַר. דערזענדיק אַזוי אומגעריכט יודענען, האָבן זיי אינגאַנצן פאַרגעסן זייער שרעק פאַרן לייב, וואס איז שוין בע-מייילע אָפּגעשוואַכט געוואָרן, און דער גאַנצער שייועט האָט זיך א לאָז געטון צו יודענען,

אין איין רעגע איז יודענע אָפּגעשפּרונגען פון דער אַלטער, וואָס איז געזעסן צוגעשלאָגן צו דער ערד, און האָט אָנגעיאַגט סי. — סי! — האָט זי א געשריי געטון, — סי!

דאָס מיידעלע האָט זיך אָפּגעשטעלט.

יודענאַ האָט דאָס געכאַפט אף די הענט, זיך צוגעטוליעט מיטן פּאַנים צו איר צעשלאָגענעם פענימל, האָט זיך אויס-געקערעוועט אף צוריק און איז אַוועקגעלאָפּן צו איר וואוינונג אין דער זייט פּונם לייבס באַהעלטעניש. די אַלטע איז איצט גע-שטאַנען אַן אויסגעצויגענע אין איר גאַנצער גרייס, און אין ווילדן צאָרן האָט זי באַשאַטן יודענען מיט זידל-ווערטער, נאָר זי האָט זיך ניט דערוועגט זי אָפּשטעלן. וואו די סטעזשקע פאַרקערעוועט זיך, האָט יודענאַ זיך אויסגעדרייט און האָט דערזען: אַלע מאַנס-בלען פּונם שייועט שרייען עפעס איינער אַפּן צווייטן, און סיס לויפט מיט אלע קויכעס אף דער לייבן-סטעזשקע.

יודענאַ האָט מיט א שמאַל סטעזשקעלע דורכן טשערעט זיך דורכגעשלאָגן צו דעם באַהאַלטענעם אָרט, וואו אויגלאַמי איז גע-

זעסן. אוג-לאָמי האָט זיך ערשט אופגעכאַפט פונם געשריי און
האָט זיך גערײבן די אויגן. און אָט איז יודענא זיין ווייב צוגעלאָפן
צו אים מיט דער קליינער סי אף די הענט. דאָס האַרץ איז באַ
איר שיר ניט אַרויסגעשפרונגען געוואָרן.

— אוג-לאָמי! — האָט זי געשריגן, — אוג-לאָמי, דער שייװעט
גיט אַהערצו.

אוג-לאָמי האָט גאַרניט ניט פאַרשטאַנען און מיט אן אָפּענעם
מױל האָט ער געקוקט אף יודענען און אף סי.

אף איין האַנט האָט יודענא געהאַלטן סי, און מיט דער צוויי-
טער האָט זי אים באַוויון אַהין צום לאַגער-פּלאַץ און מיט דער
קאַרגער צאָל ווערטער, וואס זי האָט פאַרמאַגט, האָט זי זיך גע-
פרוואווט אים דערקלערן, וואָס דאָ קומט פאַר. מ'האַט שוין געהערט,
ווי די מאַנסבלען שרייען. זיי האָבן זיך, אפּאַנים, אָפּגעשטעלט אף
יענער זייט ווילדוואוקסן. יודענא האָט אַראַפּגעלאָזן פון די הענט
סי, האָט געכאַפט דעם נייעם דרוק מיט די אָנגעשטעקטע. לייבן-
ציינער און אים אַריינגערוקט צו אוג-לאָמין אין די הענט. זי איז
אָפּגעלאָפן אף עטלעכע אַרשין און האָט געכאַפט די ערשטע האַק.
— אַ, — האָט אוג-לאָמי געזאָגט און האָט געכאַפט זיין דרוק.
ער האָט פּלוצלינג פאַרשטאַנען, וואָס דאָ טוט זיך. ער האָט
א מאַך געטון אין דער לופטן מיט זיין דרוק און מיט גרויס מאַ-
טערניש האָט ער זיך געפרוואווט שטעלן אף די פּיס.

ער איז געשטאַנען, נאָר מיט איין האַנט האָט ער זיך צוגע-
האַלטן פאַר א בויס און גרינג, קאם, קאם, האט ער זיך צוגערירט
צו דער ערד מיט זיין פאַרוואונדעטן פּוס. אין דער צווייטער
האַנט האָט ער געהאַלטן זיין נייעם געווער. ער האָט א קוק געטון
אף זיין דיך, וואָס האָט זיך געהאַלטן אין היילן.

פּלוצלינג האָט דער טשערעט אָנגעהויבן שורשען. ס'איז שטיל
געוואָרן, און ווידער א שאַרף, און פונם טשערעט האָט זיך באַוויון
סיס. אָגעבויגן איז ער געגאַנגען, פאַרזיכטיק, מיטן שפור, און אין
די הענט האָט ער געהאַלטן זיין יאַטענעם שפּיז, וואָס איז געווען

אָנגעברענט אָפּן פּייער. פּלוצלינג האָט ער זיך אָפּגעשטעלט, ווי צוגעוואַקסן צום אָרט. זיינע אויגן האָבן זיך באַגעגנט מיט די אויגן פּון אוג-לאַמי.

אוג-לאַמי האָט די מינוט פאַרגעסן אין זיין פאַרוואַנדעטער דיך. ער האָט זיך קרעפטיק אַוועקגעשטעלט אַף ביידע פּיס. עפעס האָט אָנגעהויבן קאַפּען. אוג-לאַמי האָט א קוק געטון אַראָפּ-צו און האָט דערזען: איבער די ברעגן פּון זיין פאַרוואַנדעטער וואַנד האָבן זיך געגאַסן טראַפּנס בלוט. אוג-לאַמי האָט איינגענעצט די האַנט אין בלוט, ס'זאָל זיין בעסער האַלטן דעם דרוק, און האָט אָנגע-שטעלט די אויגן אַף סיסן.

— אַוואָ! — האָט ער אַ געשריי געטון און האָט זיך א וואַרף גע-טון פאַרויס. און סיס, וואָס איז נאָך געשטאַנען מיט אָנגעשטעלטע אויגן אפּן סויגע, האָט אָפּגעשווינד א שליידער געטון זיין שפּיז. דער שפּיז האָט צעריסן אוג-לאַמיס אויסגעצויגענע האַנט, מיט וועלכער ער האָט זיך פאַרשטעלט, און דער דרוק האָט זיך אַראָפּ-געלאָזן סיסן אפּן קאַפּ. פּון דעם קלאַפּ האָט סיס שוין קיינעם נישט געקענט דערציילן. ווי אן אַקס אונטער דער האַק איז ער געפּאַלן צו אוג-לאַמיס פּיס.

פאַר באַ איז דאָס אלץ אויסגעקומען זייער מאַדנע. ער האָט זיך געפּילט אינגאַנצן זיכער. אין ביידע זייטן האָט זיך געהוידעט דער הויכער טשערעט, און, אויסער דעם, האָט זיך ווי א שטאַרקע פעסטונג צווישן אים און דער הויפט-געפאַר געפונען סיס. פּון פּלייצע האָט אים פאַרשטעלט שנעקפרעסער. הייסט דאָס, אַז פּון דער זייט איז אויך אלץ אין אַרדענונג געווען. ער האָט שוין גע-פּויעלט בא זיך זיך האַלטן פּונדלינטן, און טויט אָדער נישטאָכן זאָל שוין אָנקומען בעסער סיסן. באַ אליין פּלעג זיך שטענדיק באַנ-גענען מיט דער צווייטער ראַלע. באַ האָט געזעען, ווי סיס האָט א שליידער געטון זיין שפּיז. דערנאָך האָט ער פּלוצלינג דערהערט אַ טעמפּן זעץ. די ברייטע פּלייצע פּון סיסן איז אומגעפּאַלן און באַ האָט פאַר זיך דערזען אוג-לאַמי, וואָס איז געשטאַנען איבער דעם

דערשלאגענעם אָנפירער. באַ באַסן איז די נעשאַמע אנטפּאַלן געוואָרן. אין איין האַנט האָט ער געהאַלטן אַ שליידער־שטיין, און אין דער צווייטער אַ יאַסענעם שפּיז. ער האָט שוין ניט דער־לעבט אַפּילע אַ טראַכט טון, מיט וואָסער געווער זאָל ער זיך בעסער באַנוצן.

שנעקפרעסער איז געווען כיטרער. ער האָט געהאַנדלט ניט ווי באַ און ניט ווי סיס, וואָס האָט זיך געפּאַקט דער ערשטער. אַז דער דרוק מיט די אָנגעשטעקטע ציינער האָט זיך אופּגעהויבן אי־בער שנעקפרעסערס קאַפּ, האָט ער זיך צוגעזעצט אַף די דיבקעס, זיך איינגעקאַרטשעט און מיט אַ געשווינדער, פינקטלעכער באַווע־גונג אַ וואָרף געטון זיין שפּיז, — דער שפּיז האָט געפּיקט אַג־לאַמין אין אַקסל אַריין, — און טאַקע באַלד מיט אַ געשריי האָט ער אַ שמייס געטון זיין שליידער־שטיין, וואָס ער האָט געהאַלטן אין דער צווייטער האַנט. אַג־לאַמיס נייער שלאַג־דרוק האָט פּאַר־פעלט און איז פּאַרפּלויגן אינם טשערעט. יודענאַ האָט דערזען, ווי אַג־לאַמי האָט וואַקלדיק אַפּגעקערעוועט פּון דער שמאַלער סטעזש־קע צום אַפּענעם פעלד־צו און איז אומגעפּאַלן איבערן קערפּער פּון סיס. אין אַג־לאַמיס האַנט האָט געשטעקט דער שפּיץ פּונם יאַסענעם שפּיז. באַלד נאָכן שפּיז איז פּונם טשערעט אַרויס שנעק־פרעסערס שיינענדיקער פּאַנים. דאָס האָט זי, יודענאַ, טאַקע אים געגעבן זיין נאָמען, דעם שנעקפרעסער, און איצט האָט ער פּון איר באַקומען די לעצטע באַליידיקונג. ווי נאָר שנעקפרעסער האָט זיך אַרויסגערוקט, האָט יודענאַ געשווינד און הויך אַ פּאַך געטון מיט דער ערשטער האַק און אים געפּיקט גלייך אין שלייה אַריין. שנעקפרעסער איז אומגעפּאַלן לעבן סיסן צו זי פּיס פּון דעם אויס־געצויגענעם אַג־לאַמי.

און איידער נאָך אַג־לאַמי האָט באַוויזן אופּצושטיין, זיינען פּונם טשערעט אַרויסגעשפּרונגען ביידע געלהאַריקע מיט אָנגעגריי־טע שפּיזן און שליידער־שטיינער, און באַלד נאָך זיי — שלאַנג. איינעם פּון זיי האָט יודענאַ אַ זעץ געטון איבערן האַלז, נאָר

ס'האָט זיך אים איינגעגעבן בלייבן אף די פיס. ער האָט זיך נאָר
 א וואָרף געטון אין א זייט און האָט דערמיט געשטערט זיין ברר-
 דער טרעפן אוג-לאָמין אין קאָפּ אַריין. מיט דער געשווינדקייט פון
 א בליץ האָט אוג-לאָמי אָפּגעוואָרפן זיין דרוק און האָט א כאָפּ
 געטון דעם סוינע פאַרן גארטל און אים אָפּגעוואָרפן אין א זייט,
 נאָכדעם האָט ער זיך ווידער א וואָרף געטון צו זיין דרוק.
 און אָט איז ער שוין ווידער בא אוג-לאָמי אין די הענט. דער-
 ווייל איז דער געלהאַריקער, וואָס יודענאָ האָט אים פריער פּרילי-
 שט, געקומען צו זיך און זיך א וואָרף געטון אף יודענען
 מיטן שפינ. קעדיי אויסמיידן דעם קלאפּ, האָט יודענאָ געמאַכט אַ
 טריט צוריק. איין רעגעלע נאָך האָט דער געלהאַריקער זיך גע-
 קווינקלט, אף וועמען זאָל ער אָנפאַלן: אף יודענען, צי אף אוג-
 לאָמין. אוג-לאָמי איז געווען נעענטער. געלהאַריקער האָט זיך א
 קערעווע געטון צו אים און האָט ארויסגעלאָזן א ווילדן געשריי.
 נאָר אוג-לאָמי האָט באַלד אים א כאָפּ געטון פאַרן האַלז, און זיין
 דובניע האָט אוועקגעלייגט דעם דריטן קאָרבן. אז אוג-לאָמי האָט
 מיט אים געעקט, האָט ער א געשריי געטון. דאָס זיינען געווען
 ניט קיין ווערטער, נאָר א הויכער געשריי פון ניצאָכן.
 דער צווייטער געלהאַריקער איז געלעגן ניט ווייט פון יודע-
 נען. מ'האָט אויסגעזעען זיין פלייצע און זיין קאָפּ. איבער זיינע
 האָר איז געלאָפּן א טונקל-רויטע ריטשקעלע. ער האָט זיך געסטאַ-
 רעט שטעלן אף די פיס. יודענאָ האָט אינסטינקטיוו, ניט טראַכטנ-
 דיק, דערפילט, אַז מ'טאָר דאָס ניט דערלאָזן. זי האָט זיך א וואָרף
 געטון צו אים מיט דער האַק, נאָר זי האָט פאַרפעלט. ס'האָט
 א שווינדל געטון דער פּראָפּיל פונם געלהאַריקן. ער האָט זיך צו-
 געזעצט הינטער דער קליינער סי און דערנאָך האָט ער זיך געלאָזן
 לויפן דורכן טשערעט. ווי אן אומקלאָרער שאַטן האָט זיך באַוויזן
 שלאַנגס פיגור, ער איז געשטאַנען באַם סאַמע אָנהייב סטעזשקע
 האַלב אויסגעקערעוועט צו יודענען. און פּלוצלינג האָט ער זיך
 אויסגעדרייט מיט דער פלייצע. יודענאָ האָט דערזען: אוג-לאָמיס דרוק

האָט אַ שווינדל געטון אינדערלופטן, און דערנאָך איז זיין צעקאָש-
מעטער קאָפּ, זיינע פאַרבלוטיקטע האָר און זיין פלייצע פאַר-
שוואונדן געוואָרן אינם טשערעט נאָך שלאַנגען נאָך. אינדערגיכן
האָט זי דערהערט שלאַנגס געשריי, ענלעך אַף אַ קוויטש פון אַ פרוי.
יודענאַ איז דורכגעלאָפּן פאַרביי סי צו יענעם אָרט אין די
פאַפּאַראָטן, וואו זי האָט דערזען דאָס הענטל פון דער האָק. אז
יודענאַ האָט זיך אומגעקוקט, האָט זי דערזען, אז זי שטייט איינע
אַליין צווישן דריי אומבאַוועגלעכע קערפער. ס'האָט פאַרכאַפט דער
אַטעם, די לופט איז געווען פול מיט געשרייען און קוויטשערייען.
אַף אַ מינוט האָט זי דערפילט אַ שרעקלעכע שוואַכקייט, און ס'האָט
איר פאַרדרייט דער קאָפּ. נאָך פּלוצלינג איז איר ארוף אַף די גע-
דאַנקען, אז מ'קען דאָך אויגלאָמין דערהאַרגענען דאָרט אַף דער
שמאָלער סטעזשקע צווישן טשערעט. מיט אַ פאַרשטיקטן געשריי
איז יודענאַ אַריבערגעשפּרונגען איבערן קערפער פון באָ און איז
אַוועקגעלאָפּן נאָך אויגלאָמין. אינדערברייט פון דער סטעזשקע
זיינען געלעגן שלאַנגס פיס. זיין קאָפּ איז געווען אינם טשערעט.
אויסמיינדדיק שלאַנגס קערפער, איז יודענאַ צוגעלאָפּן צו דעם
אָרט, וואו די סטעזשקע פאַרקערעוועט זיך און שפאַרט זיך אָן אין
די אַלכעביימער. פונדאָנען האָט זי דערזען, אז אַלע געבליבענע
זין פון אויזאָן האָבן זיך צעשאַטן איבערן פעלד, ווי בלעטער פון
אַ ווינט, און פליען צוריק צום לאַגער-פּלאַץ.

אויגלאָמי האָט זיך אָנגעזעצט אַף קאַצנפעלן, נאָך קאַצנפעל
איז געווען לייכטפּסיק, און אויגלאָמין האָט זיך ניט איינגעגעבן
אים אָניאָגן. אויגלאָמי האָט זיך אויסגעקערעוועט צום יונגן אוואָר-
כאַו, לאַנג האָט ער זיך געיאָגט נאָך אים און איז אָפּגעשטאַנען
פון אים נאָר דעמאָלט, ווען זיי זיינען פאַרלאָפּן אַף יענער זייט
בערגל. דער קריגערישער ברען האָט פאַרכאַפט אויגלאָמין. דער
שפּיז, וואָס האָט געשטעקט אין זיין אַקסל, האָט אַף אים געוירקט,
ווי אַף אַ פּערד שפּאַרן. ווען יודענאַ האָט דערזען, אַז קיין געפאַר
פאַר אויגלאָמין איז שוין נישט, האָט זי זיך אָפּגעשטעלט און האָט

שווער אָפּגעאַטעמט. זי האָט געקוקט, ווי פּונדערווייטן לויפן דורך שווארצע פיגורן און איינער נאָך דעם צווייטן ווערן זיי פאַרפאַלן, איבערלויפנדיק דאָס בערגל. אינגיכן איז יודענאָ געבליבן אַליין. דאָס אַלץ איז פאַרגעקומען אַזוי געשווינד. אַפֿן לאַגע-פּלאַץ האָבן זיך געהויבן ווי פריער געדיכטע זיילן רויך פּונם ברודער-פריער. ס'איז אַלץ געווען פּונקט ווי פריער, א מינוט צען צוריק, ווען די אַלטע איז דאָ געשטאַנען און האָט געדאַוונט צום לייב.

נאָר געדאַכט האָט זיך, אַז ס'האַט געדויערט זייער לאַנג, ביז אוג-לאַמי האָט זיך נאָכאַמאָל באַוויזן פּון אונטערן בערגל. ער איז צוגעגאַנגען צו יודענען א שיינענדיקער פּון ניצאָכן און האָט שווער געאַטעמט פּונם נאָכיאָגן. באַ יודענען האָט דאָס פּאָנים געברענגט, די האָר זיינען איר אַראָפּגעפאַלן אַף די אויגן, און אין די הענט האָט זי געהאַלטן די פאַרבלוטיקטע האַק. זי איז געשטאַנען אַף דעמועלפּן אָרט, וואו דער שיינעטע האָט זי געבראַכט פאַר א קאַרבן דעם לייב.

— אַזאַ — האָט אוג-לאַמי אַ געשריי געטון צו יודענען.

אַף זיין פּאָנים האָט נאָך געברענגט דער אָפּגלאַנץ פּון דער מיל-כאַמע, און ער האָט געפּאָכעט מיט זיין נייעם שלאָג-דרוק, וואָס איז געווען באַדעקט מיט זיין סוינעס בלוט און האָר. אַז יודענא האָט דערזען זיין אופּגעלעבטן פּאָנים, איז אָפּגעגאַן איר אָנגעשטריינג-טער צושטאַנד, און טרערן פּון פרייד האָבן זיך אָנגעהויבן גיסן איבער איר פּאָנים. אַ מאָדנע אופּרעגונג האָט פאַרקלעמט אוג-לאַמיס האַרץ, אַז ער האָט דערזען אירע טרערן. נאָר ער האָט נאָך העכער אויסגעשריען — אַזאַ!

ער האָט נאָך קריגערישער אַ פּאָכע געטון מיט דער האַנט אַף לינקס און רעכטס. אַנטשלאָסן-מענעריש האָט ער איר געהייסן, אַז זי זאָל אים נאָכגיין. ער האָט זיך אויסגעקערעוועט און, פּאָכנ-דיק מיטן געווער, איז ער מיט גרויסע טריט אַוועק צום לאַגע-פּלאַץ, ווי ער וואָלט קיינמאָל גאַרניט פאַרלאָזט דעם שיינעטע. יודענא האָט אויסגעווישט אירע טרערן און איז געשווינד אַוועק נאָך אים, ווי ס'האַט געפּאַסט פאַר א פּרוי.

אזוי האָבן זיך אומגעקערט יודענאָ און אוג-לאָמי צוריק אין דעם לאַגער-פּלאַץ, פון וועלכן זיי זיינען אַנטלאָפּן איבערן צאָרן פון אויפן. לעבן דעם שייטער איז געלעגן אַ האַלב-אופגעגעסענער הירש, ווי אַמאָל אין די צייטן, ווען אוג-לאָמי איז נאָך קיין קרי-גער ניט געווען און יודענאָ קיין פרוי ניט. אוג-לאָמי האָט זיך אַנידערגעזעצט עסן, און לעבן אים, ווי אַ מאַנסבל, האָט זיך אַוועקגעזעצט יודענאָ, און די איבעריקע האָבן געקוקט פונדער-ווייטן פון באַשאַלטענע ווינקעלעך. שפעטער אביסל איז צו זיי שעמעוודיק צוגעגאָן איינע פון די עלטערע מיידעלעך מיט סי אָף די הענט. יודענאָ האָט זי אָנגערופן באַם נאָמען און האָט איר פאַרגעייגט עסן. דאָס עלטערע מיידעלע איז געווען אזוי אָנגעשראָקן, אַז זי האָט זיך ניט דערוועגט צוגיין, נאָר סי האָט זיך געוואָרפן באַ איר אָף די הענט און האָט זיך געריסן צו יודענען. אַז זיי האָבן זיך גוט אָנגעזעטיקט, איז אוג-לאָמי זיצנדיק אַנדרימלט געוואָרן, און דערנאָך איז ער אומגעפאַלן און איז אַנשלאָפּן געוואָרן. דענסטמאָל איז דער גאַנצער שיינעט איינער נאָכן אַנדערן אַרויסגעקראָכן פון די קושטשעס און מ'איז צוגעגאָן נעענטער צום פייער. אַז אוג-לאָמי האָט זיך אופגעכאַפט, האָט זיך אים אויסגעוויזן אזוי ווי ער איז גאָר קיינמאָל פונדאָנען ניט אַוועק. אַלץ איז דאָ געווען ווי אַמאָל, נאָר קיין מאַנסבלען האָט מען ניט געזעען.

ס'עפּשער ניט צו גלויבן, נאָר ס'איז פאַרט אַ זיכערער פאַקט. בעאייסן געשלעג האָט ער גאָר פאַרגעסן, אַז ער הינקט און ער האָט ניט געהונקען. ערשט אַז די מילכאַמע האָט זיך געענדיקט, האָט ער ווידער אָנגעהויבן הינקען און איז שוין געבליבן הינקענדיק ביז לעצט פון זיינע טעג.

קאַצנפעל, דער צווייטער רויטהאַריקער און אוואַר-כאַו, וואָס האָבן געקענט שלייפן קיזלשטיינער אזוי ווי זיין פאַטער, זיינען אַנטלאָפּן פאַר אוג-לאָמיס צאָרן און האָבן זיך באַהאַלטן, מ'ווייסט ניט וואו. ערשט אין צוויי טעג ארום האָבן זיי זיך אומגעקערט,

זיך צוגעזעצט ניט ווייט פון בערגל אין די פאפאראטן, וואס הינטער די קאשטאן-ביימער, און זיי האָבן זיך גענומען ווארטן. אויג-לאָמין איז שוין איבערגעגאָן דער קאָסט און ער האָט שוין גע- האָט אַ שפּאַן געטון איז זייער זייט, נאָר ער האָט באלד כאַראַקטע געקראָגן. נאָכן ווין-פאָרגאַנג זיינען זיי ווידער פארשוואונדן געוואָרן. דעמזעלבן טאָג האָט מען געפונען אין די פאפאראטן די אַלטע. זי איז געלעגן אַף דעמזעלבן אָרט, וואו אויג-לאָמין האָט זיך אָנגעשטויסן אַף איר, יאָגנדיק זיך נאָך אַוואַר-כאַו. די אַלטע איז געווען טויט, און טויטערהייט איז זי געווען נאָך העסלעכער ווי שטענדיק. די שאַקאַלן און די קאַרשאַקעס האָבן אַ פּראַוו געטון איר פלייש און האָבן זי געלאָזן צורו.

אַף מאָרגן זיינען אַלע דריי מאַנסבלען ווידער אַמאַל געקומען און האָבן זיך צוגעזעצט שוין נעענטער אַביסל צום פייער. אַוואַר-כאַו האָט געהאַלטן, אַזוי אַז מ'זאָל אַלע זעען, צוויי קראַליקדעך, און דער רויטהאַרייקער — אַ וואַלד-טויב. אויג-לאָמין האָט זיך אוועקגעשטעלט פאר די פרויען און האָט זיך גענומען כויעק מאַכן פון אַוואַ און פונם רויטהאַרייקן.

אַפן דריטן טאָג האָבן זיי זיך צוגעזעצט נאָך נעענטער. איצט זיינען זיי געקומען אָן שטיינער און אָן שפּיין, נאָר זיי האָבן מיט זיך ווידער געבראַכט מאַטאַנעס. קאַצנפעל האָט צום אלעם איבעריקן מיטגעבראַכט אַ פאַרעל. דענסטמאַל האָט זעלטן ווער געקענט כאַפן פיש. נאָר קאַצנפעל איז שאַענווייס אָפגעשטאַנען אומבאַוועגלעך באַם וואַסער און ס'האַט זיך אים איינגעגעבן כאַפן דעם פיש מיט די הענט. ערשט אַפן פערטן טאָג האָט אויג-לאָמין דערלויבט אַלע דרייען זיך אומקערן בעשאַלעם אפן לאַגער-פלאַץ און האָט צוגענומען זייערע מאַטאַנעס. אויג-לאָמין האָט אופגעגעסן דעם פאַרעל. אַטאַך לעוואָנעס איז נאָכדעם אויג-לאָמין געווען דער פירער פונם שייועט, און אלע האָבן אים געפאָלגט, און אַז ס'איז געקומען זיין צייט האָט מען אים געהאַרגעט און מע האָט אים אופגעגעסן, פונקט ווי אין זיין צייט איז אומגעקומען אויאַ.

